

Møte onsdag den 3. februar kl. 10President: **K i r s t i K o l l e G r ø n d a h l**

D a g s o r d e n (nr. 48):

1. Spørretime
 - muntlig spørretime
 - ordinær spørretime (nr. 9)
2. Referat

Presidenten: Den innkalte vararepresentant for Akershus fylke, Julie *Christiansen*, har tatt sete.

Fra Arbeiderpartiets stortingsgruppe foreligger to søknader om sykepermisjon for henholdsvis representantene Olav *Akselsen* og Laila *Kaland* – begge fra og med onsdag 3. februar og inntil videre.

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Søknadene behandles straks og innvilges.
2. Følgende vararepresentanter innkalles for å møte i permisjonstiden: For Hordaland fylke: Gard *Folkvord*
For Møre og Romsdal fylke: Ottar *Kaldhol*
3. Ottar *Kaldhol* innvelges i Lagtinget for den tid han møter for representanten Laila *Kaland*.

Presidenten: Gard *Folkvord* og Ottar *Kaldhol* er til stede og vil ta sete.

S a k n r . 1

Spørretime

- muntlig spørretime
- ordinær spørretime

Muntlig spørretime

Presidenten: Stortinget mottok mandag meddelelse fra statsministerens kontor om at følgende regjeringsmedlemmer vil møte til muntlig spørretime:

- statsråd Ragnhild *Queseth Haarstad*
- statsråd Odd *Einar Dørum*
- statsråd Magnhild *Meltveit Kleppa*

De annonserte regjeringsmedlemmer er til stede, og vi er klare til å starte den muntlige spørretimen.

De representanter som i tillegg til de forhåndspåmeldte ønsker å stille hovedspørsmål, bes reise seg. – Takk.

Vi starter da med første hovedspørsmål, fra representanten Oddvard *Nilsen*.

Oddvard Nilsen (H): Jeg har et spørsmål til samferdselsministeren.

Under spørretimen i Stortinget den 28. oktober 1998 ble samferdselsministeren spurt om de driftsproblemer som den gang var på Gardermoen flyplass. Statsråden svarte den gang bl.a. slik:

«De barnesykdommer og problemer som Oslo Lufthavn AS slet med i de to første ukene etter oppstart, har avtatt.»

Barnesykdommer er noe som en forventer skal gå rimelig raskt over og derved være av forbigående art. Mener statsråden nå, i februar 1999, at det fortsatt bare er barnesykdommer ved den nye hovedflyplassen?

Statsråd Odd Einar Dørum: Det er helt åpenbart at hovedflyplassen har utfordringer som ikke er løst. Det er et godt samarbeid mellom flyselskapene og flyplassen for å bedre det, slik at regulariteten er bedret. Men jeg har sett dette som så viktig at jeg hadde et møte med både flyselskapene og flyplassledelsen før jul, og jeg kommer til å gjenta det i nær framtid for å oppta status på alle punkter, enten det gjelder bagasjeforhold, «de-icing», ventetid og ellers alle sider ved driften av flyplassen, for uansett hvordan dette er og hvordan man håndterer det, må det følges opp. Jeg har også lagt stor vekt på at det alltid skal gis eksakt informasjon om det som er situasjonen ved drift av flyplassen.

Oddvard Nilsen (H): Jeg takker statsråden for svaret.

Jeg må innrømme at det har forundret mange at norske værforhold vinterstid skulle skape slike problemer på en norsk flyplass. Også de utenlandske flyselskapene undrer seg over at et land langt nord i Europa, som burde kjenne vinterproblemene bedre enn noen annen, har fått slike problemer.

Jeg så også at statsråden i svaret sitt den 28. oktober ikke hadde noe særlig sans for såkalt «anekdotisk informasjon» som grunnlag for en helhetsbeslutning, så jeg skal la det være. Men bekymrer det statsråden, som representant for et parti som delvis, eller iallfall ofte, snakker pent om norsk næringsliv, at kostnadene knyttet til forsinkelser på flyplassen antar slike dimensjoner? Hva vil statsråden gjøre utover å beskue situasjonen?

Statsråd Odd Einar Dørum: «Anekdotisk informasjon» ble det ryddet opp i i salen i den forstand at det gikk på mine og andres opplevelser. De er viktige, de skal aldri bagatelliseres, men det er den systematiske informasjonen som innhentes, som vi bør legge til grunn.

Det er selvfølgelig alltid uro når noe ikke er så topp som det skulle være, men det ville bekymret mer dersom folk ikke på en ordentlig måte jobbet med det, og det føler jeg at de gjør. Når det gjelder på værforholdene, har jeg nå gått tilbake i de stortingsdokumenter som forelå da beslutningen om Gardermoen ble gjort, og så langt jeg kan se, er det beskrevet at man under normale kategori-1 forhold kan regne med at det er oftere stengt på Gardermoen enn på Fornebu.

Det som har vært et problem, er den såkalte kategori 2-installasjonen, som er blitt forsinket, men det er kun to dager siden åpningen at den har vært aktuell. Den siste dagen hvor den er blitt omtalt som aktuell, nemlig sist søndag, ville det antakelig heller ikke holdt med kategori 2, men man måtte ha gått til kategori 3, og det ville under normale prosedyrer heller ikke vært tilgjengelig nå.

Når det er vinter i Norge, vet alle vi som sitter og venter, enten det er på Gardermoen, på Flesland, i Førde eller i Haugesund, at vi irriterer oss over det, men vi gjør

det vi kan for å håndtere det, både når det gjelder det praktiske og informasjonen.

Presidenten: Thore Aksel Nistad – til oppfølgings-spørsmål.

Thore Aksel Nistad (Frp): Samferdselsministeren har her redegjort for en del av problemene og hvordan han vil løse dem. I etterkant vil jeg spørre om det vil komme på tale med en gransking for eventuelt å gjøre ansvar gjeldende for dem som muligens har gjort mangelfullt arbeid i den skandalen som dette er, for dette har pågått ganske lenge. Det ble lovet at etter tre måneders drift skulle alt være oppe og gå, og det skulle være i orden på Gardermoen. I tillegg har man hatt en prøvetid for charterturistene, som også gikk over en del måneder, og dette begynner nå å dreie seg om temmelig lang tid.

Vil det fra statsrådets side bli tatt noe initiativ til en skikkelig gransking av alt som har vært gjort, helt fra spørsmålet ble reist om hvor flyplassen skulle ligge, og fram til i dag?

Statsråd Odd Einar Dørum: Forholdene på Gardermoen er åpenbart et spørsmål som opptar Stortinget. Sist man hadde sjansen til å se på dette, var i fjor vår, og da ble man enig om å se på alle sider ved spørsmålet, med unntak av lokaliseringen. Alle de spørsmålene er nå oppe til behandling i et uavhengig utvalg, og jeg vil i nær framtid orientere Stortinget på en egnet måte om framdriften i det arbeidet.

Når det gjelder forholdet på flyplassen, forventer jeg at folk gjør det de kan når det er vanskelige værforhold, med å si fra og rydde opp i problemer, og det er mitt inntrykk at man jobber slik. For å forvise meg om det, vil jeg, som jeg tidligere har sagt, i nær framtid sette meg ned sammen med representanter for flyselskapene og lufthavnen for å gjennomgå alle sider ved den praktiske drift.

Irritasjon skal vi ta på alvor, men vi skal også ta det på alvor når folk gjør en skikkelig jobb for å få det til å fungere. Og det kan ikke hevdes, så langt jeg kan se, at man ikke la værforholdene på bordet da saken ble behandlet i Stortinget i sin tid.

Presidenten: Øystein Djupedal – til oppfølgings-spørsmål.

Øystein Djupedal (SV): Det er for de fleste av oss som bruker flyplassen, komplett uforståelig hvordan en helt normal vinter skal kunne føre til så store forsinkelser som den vanlige forbruker nå opplever.

Nå ser jeg at Forbrukerrådets leder mener at de kostnadene ved næringslivet og forbrukerne påføres ved de store forsinkelsene som er på Gardermoen, må overføres på flyselskapene, for at det skal legges press på flyselskapene for å få større grad av punktlighet. At flyselskapene så i neste runde må gå til flyplassen, det er jo en helt annen sak. Mitt spørsmål til samferdselsministeren er følgende:

Har statsråden sympati for den type tenkning som Forbrukerrådets leder her går ut med, at man tar forbrukerpress i bruk for i større grad å gjøre flyselskapene ansvarlig for de store forsinkelsene som påfører samfunnet enorme kostnader, og som påfører forbrukeren ikke bare kostnader, men også betydelig irritasjon. Vil samferdselsministeren følge opp den tanken, og har samferdselsministeren eventuelt sympati for den tanken?

Statsråd Odd Einar Dørum: Det var mange spørsmål i ett. Jeg skal begrense meg til å svare på det som jeg syns er det viktigste.

Det er at jeg alltid har sympati for at forbrukere, uansett hvem de er, sier fra om hva de opplever, for det er faktisk utgangspunktet for at andre kan gjøre jobben sin. Det er også utgangspunktet i et demokrati at folk taler med sterk og klar røst.

Det jeg først og fremst er opptatt av, er at de ikke skal oppleve et svarteperspill rundt driften av flyplassen. Det er mitt inntrykk at det ikke er det. Det er mitt inntrykk at både flyselskapene og de som driver denne flyplassen, så vel som Luftfartsverket, ut fra sin yrkesstolthet og sitt ønske om å gjøre en god jobb er innstilt på å gjennomgå alle flaskehalsene og fjerne dem så raskt som mulig. Det har skjedd systematiske forbedringer på en rekke av de punktene som var kritikkverdige, og den arbeidsformen har jeg sympati for. Og for å praktisere det som heter «Leadership by walking around» – oversatt til trøndersk: være nærværende og spørre – har jeg da også tenkt å være nærværende og spørre i det samarbeidsfellesskapet som jeg vet eksisterer mellom flyselskapene og lufthavnen, rett og slett for å kunne stille påtrengende og gode spørsmål på vegne av norske forbrukere og norske kunder, som jeg forstod var representantens anliggende.

Presidenten: Christopher Stensaker – til siste oppfølgings-spørsmål.

Christopher Stensaker (Frp): Det er sagt at det kan ta opptil et år før alt er kommet på plass på Gardermoen, og vi har hørt nå om at forholdene påfører flyselskapene millioner i ekstrautgifter og forsinkelser – ikke bare på Gardermoen, men også på andre flyplasser. Dette har vi i vårt parti advart om helt siden man la ned Fornebu. Mitt spørsmål er:

Vil samferdselsministeren bedre forholdene ved alternative flyplasser og utarbeide en beredskapsplan for å kunne avhjelpe slike situasjoner, som man også må kunne forvente i fremtiden, og vil Luftfartsverket yte erstatning for manglende landingsmuligheter?

Statsråd Odd Einar Dørum: Man går fortsatt inn på spørsmål som knytter seg til finanser og erstatning. Det har jeg ikke tenkt å gå inn på.

Jeg legger til grunn at folk gjør en normal jobb, at de har en normal dialog med dem det gjelder, og at det under spesielle værforhold er slik at man sier fra om det. Erstatningsplassene har vi sett bli tatt i bruk nylig. Vi vet at fly har landet på Leirin og vi vet at fly har landet på

Torp, så de mulighetene har vi. Vi vet også, som jeg selv har opplevd det noen ganger, at isteden for å ende på Gardermoen, endte jeg på Sola lufthavn. Det opplever jo enhver som er i luftfarten i Norge. Jeg har også overfløyet Sogndal lufthavn noen ganger. Det hender at det skjer. Og når det skjer, så er det viktig å finne ut: står det i menneskelig makt å gjøre noe med dette? Er det noe man kan gjøre for å gi eksakt informasjon? Jeg jobber ut fra at det skal være slik at dette skal man si fra om. Det er min grunnholdning, og sånn må jeg gjøre. Når det gjelder Gardermoen, har jeg sagt at jeg forventer at alle som er ledere, står fram og tar ansvar enten det gjelder politisk ledelse eller administrativ ledelse, og det er mitt inntrykk at folk gjør det. Det skal jo ikke være skrankepersonalet som tar støytten, men de tar støytten og yter service, og så får andre også si sitt.

Presidenten: Da går vi videre til neste hovedspørsmål.

Gunhild Øyangen (A): Mitt spørsmål går til sosialministeren.

Like før jul fikk Bondevik-regjeringen utsatt utbygging av eldreomsorgen med to år, mot Arbeiderpartiets stemmer. Jeg får nå stadig henvendelser fra ansatte i eldreomsorgen og fra pårørende som sliter tungt på grunn av altfor lite hjelp til pleie og omsorg for eldre og sterkt pleietrengende. Ja, ofte er det folk som selv er syke og eldre, som må ta de tyngste takene med senile slektninger. Mener statsråden, som SV, at situasjonen er så tilfredsstillende i eldreomsorgen at vi kan utsette eldreplanen ytterligere?

Jeg har merket meg at statsråd Meltveit Kleppa har forståelse for at mange kommuner opplever problemer med tempoplanen. Har Meltveit Kleppa like stor forståelse for at mange eldre og pårørende opplever problemer ved at de ikke får hjelp?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa: Det er et eit stort behov for å sikra ei meir verdig eldreomsorg enn i dag. Det ligg òg til grunn for det breie forliket og den breie semja som har vore i Stortinget om ei satsing på dette området. I budsjettet for 1999 ligg det langt meir enn det Gunhild Øyangen her kallar ei utsetjing. Det som vart foreslått frå Regjeringa, og som fleirtalet gav si støtte, var ei forskyving av investeringstakten ut frå budsjett-situasjonen, men òg ut frå signal frå nokre kommunar som hadde bruk for betre tid. Lat meg understreka at Regjeringa samtidig fylgjer opp handlingsplanen når det gjeld omsorgstilskot. Det ligg 800 nye millionar inne og ei gigantsatsing på meir helsepersonell. Totalt på Sosial- og helsedepartementet sitt budsjett er det faktisk 324 mill. kr meir i 1999. Det er ein handlingsplan for meir helsepersonell, som blir fylgt månad for månad for å sikra både kvalifisering av det ufaglærte personellet som er i sektoren i dag, og for å sikra fleire utdanning innanfor denne sektoren. Eg har forståing for dei som er urolege for at dei ikkje får den omsorga dei har rett på. Eg fylgjer det som no skjer ute i kommunane, veldig nøye, og fyl-

kesmennene vil gje ei oversikt over situasjonen til departementet innan 1. mars.

Gunhild Øyangen (A): Det som sosialministeren her kaller en forskyvning, er faktisk en utsettelse – det er ikke til å komme bort fra. Dessuten startet regjeringen Bondevik med å kutte også i handlingsplanen for helsepersonell, hvilket er meget beklagelig fordi behovet er meget stort.

Hele sosialkomiteen sluttet seg i 1997 til at vi måtte ta et løft for de eldre, i tråd med arbeiderpartiregjeringens forslag, både for å sikre kvaliteten i eldreomsorgen og for å ta høyde for den meget sterke veksten i antallet eldre. Debatten den gang, for dem som husker den, gikk på at vi kanskje ikke gikk langt nok i forhold til de store behov. Mener statsråd Meltveit Kleppa at det nå er de eldre som skal bli salderingsposten og ta støytten når kommuneøkonomien blir svekket som følge av Regjeringens forlik med Høyre og Fremskrittspartiet? I så fall vil jeg påstå at da vil vi ramme de svakeste av de svake.

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa: Eg er ueinig i at ei meirsatsing på nær 1,5 milliard kr i 1999 er å saldera med dei eldre sin situasjon. Det er feil å framstilla sentrumsregjeringa si handtering av handlingsplanen for meir helsepersonell som ein reduksjon. Reduksjonen vart gjort i Stortinget, men Gunhild Øyangen veit at etter det er satsinga på personell styrkt år for år. Det som ligg i budsjettet på investeringssida, er tilskot til 3 700 nye bueningar i 1999 og nye 800 mill. kr til fleire tilsette i denne sektoren.

Presidenten: Erna Solberg – til oppfølgingsspørsmål.

Erna Solberg (H): Det budsjettforliket som er inngått mellom sentrumspartiene og Høyre og Fremskrittspartiet, innebar en endring i premissene for gjennomføringen og utsettelsen av eldreomsorgen, nemlig det faktum at man la til grunn at ingen kommuner som hadde planer, ikke skulle få midler i det tempoet de hadde forventet å få det. Utgangspunktet for utsettelsen var altså de kommunene som allerede hadde rapportert at de hadde problemer. Dette ble debattert både i forbindelse med Kommunaldepartementets budsjettbehandling og i forbindelse med Sosialdepartementets budsjettbehandling her i Stortinget. Det som er lagt inn som sikkerhetsmekanisme, er at man skal komme tilbake i revidert nasjonalbudsjett hvis man opplever at det ikke er stor nok bevilgning til de kommunene som ønsker å få penger, som ønsker å gjennomføre planene i det tempoet som det først var lagt opp til. Vet statsråden i dag om bevilgningen er stor nok, eller om det finnes kommuner som risikerer å få nei innenfor den gitte bevilgningen? Vil statsråden komme tilbake i revidert nasjonalbudsjett for å sørge for at tempoet i eldreomsorgsreformen holdes oppe?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa: Lat meg understreka at Regjeringa så vel som eit samla storting er opptatt av å styrkja eldreomsorga, og at handlingsplanen

skal følgjast så langt det lèt seg gjera. Vi har ei eiga gruppe i departementet som følgjer situasjonen i kommunane og har kontakt med fylkeslegen og fylkesmannen i kvart fylke. Vi bad om raskt å få ei oversikt nettopp for å få på det reine det som representanten Solberg no peikar på. 1. februar var vår fyrste frist. Det vart for kort tid for kommunane, og ny frist er 1. mars. Det vil seia at Regjeringa vil ha oversikt over situasjonen i god tid før revurdert budsjett, og ha høve til å følgja opp overfor Stortinget, slik som føresett.

Presidenten: Sylvia Brustad – til oppfølgingsspørsmål.

Sylvia Brustad (A): Jeg må si det er noe merkverdig å høre på sosialministeren. Det er jo helt klart at det Regjeringa her har foreslått, med støtte fra høyresida, er løftebrudd overfor de eldre – det er løftebrudd overfor dem som jobber i denne sektoren, det er løftebrudd overfor dem som nå må ta en ekstra støyt på hjemmearenaen. Sannheten er at det er bevilget mindre penger til eldreomsorgen, det er bevilget mindre penger til kommuneøkonomien enn det bl.a. Arbeiderpartiet foreslo.

Er ikke den egentlige sannheten i denne saken at over 2 000 eldre nå må bo lenger hjemme – lenger enn det som ville ha vært tilfellet med det forslaget som opprinnelig var vedtatt av Stortinget, og som Arbeiderpartiet har lagt inn penger til – istedenfor å få sin lenge etterlengtede omsorgsbolig eller sykehjemsplass, som Regjeringa altså ikke var villig til å gi penger til?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa: Det aller viktigaste i dette årets budsjett er at vi tar på alvor den situasjonen som mange eldre hjelptrengande er i i dag. Dei har behov for ei teneste anten dei bur heime eller på institusjon, og derfor er omsorgstilskotet auka med 800 mill. kr i forhold til i fjor.

Så er det rett, som representanten Brustad peika på, at opphavleg låg det i handlingsplanen 5 800 nye bueinngar i 1999, og Regjeringa har lagt inn tilskot til 3 700. Men det er ei anna side her, som òg må koma inn under omgrepet «sannhet», nemleg at det er enkelte kommunar i dette landet som, for å sikra at dei får bygningane slik dei ynskjer, har bruk for noko meir tid.

Presidenten: Vi går vidare til neste hovedspørsmål.

Harald T. Nesvik (Frp): Jeg vil få lov til å stille sosialministeren et spørsmål:

Den 19. januar i år ble det avsagt dom i en sak som bryggeriene Aass og Hansa Borg hadde reist mot Sosialdepartementet for å få klarlagt om de kunne bruke firmanavn og logo som draktreklame. Sosialdepartementet tapte ikke bare saken, men ble også dømt til å betale motpartens saksomkostninger på 227 000 kr.

Vil sosialministeren nå endre loven, med forskrifter, slik at det blir tillatt for alle firmaer å nytte sin firmanavn og logo i reklame eller sponsorvirksomhet selv om bedriftene har alkoholholdige produkter i sitt vareassortiment?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa: Den dommen som fall i Oslo Byrett 19. januar, kom overraskande på mange. Eg har registrert utsegner frå fleire representantar i Stortinget som var med på behandlinga av dei siste endringane av alkohollova i 1997, og som har uttalt at dersom denne dommen blir ståande, er den ikkje i samsvar med det som var Stortinget sin intensjon. Det som skjedde i 1997, var ei presisering i lova i forhold til forbodet frå 1975 som gjeld alkoholreklame.

Eg går no nøye gjennom både dommen og premissane for den, for å ta vare på det som Stortinget med breitt fleirtal vedtok i 1997. Eg har merka meg at Idrettsforbundet har gitt råd til sine medlemmer om å vera varsame med å inngå nye kontraktar som kan innebera same type reklame som den som Oslo Byrett fann å kunna godta. Eg har eit godt samarbeid med Idrettsforbundet på dette området. Dei ynskjer ikkje å fokusera på idrett og alkohol saman. Ankefristen er 19. mars. Eg vil ikkje bruka så lang tid på å sjå på korleis eg skal handtera denne saka vidare. Sannsynlegvis vil eg følgja den opp allereie i neste veke.

Harald T. Nesvik (Frp): Det undrer meg at sosialministeren ennå ikke har klart å ta et standpunkt i denne saken – hvorvidt man ønsker å anke eller vil avfinne seg med den dommen som er avgitt i Oslo Byrett.

Mitt neste spørsmål til sosialministeren er todelt: Hvor mye er sosialministeren beredt til å bruke av skattebetalernes penger til å kjøre denne saken videre? Det er det ene. Det andre går på det som det ikke ble svart på i stad: Dersom man velger ikke å anke dommen, at dommen blir stående, vil man da komme med endring i forskriftene slik at også andre firmaer får lov til å bruke sin firmanavn og logo? For det man egentlig gjør, er å innføre et reklameforbud for enkelte bedrifter selv om de ikke bare produserer alkoholholdige drikker. Hoveddelen av vareassortimentet til flere av firmaene som det er snakk om, er nemlig alkoholfrie produkter.

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa: Her var det to spørsmål.

Først til kor mykje pengar eg er villig til å bruka. Lat meg seia at eg er glad for at eg har fått støtte i Stortinget for ei styrking på 1999-budsjettet til førebyggjande tiltak overfor barn og unge, for haldningsskapande arbeid og òg direkte uttrykt støtte til eit samarbeid mellom departementet og idretten og til eit internasjonalt engasjement på det området for å få til meir felles reglar i forhold til handheving av reklame på denne fronten.

Så til spørsmål nr. 2, om kva ein vil gjera dersom dommen ikkje blir anka. Det er det naturleg å koma tilbake til om det skulle bli aktuelt.

Presidenten: Vi går vidare til neste hovedspørsmål.

Signe Øye (A): Jeg vil få lov til å stille et spørsmål til kommunal- og regionalministeren.

Kommunal Rapport har nettopp gjort en undersøkelse blant 311 kommuner som viser at hele 62 pst. av disse

kommunene må redusere tjenestene sine til innbyggerne på grunn av elendig økonomi. Det gjelder skole og oppvekst. Det er med andre ord barn og unge som blir hardest rammet. Mange kommuner er i krise – de soper alle fond tomme, de søker om statstilskudd for neste år, og noen klarer ikke å få budsjettene i balanse. Fylkesmenne sender i disse dager mange budsjetter i retur uten godkjenning. Det skal nye runder til ute i kommunene, og nye nedskjæringer. Dette er situasjonen etter at Senterpartiet har styrt Kommunaldepartementet under to budsjetttrunder. Det stemmer svært lite med de fagre løftene sentrumpartiene kom med før de kom i regjering.

Mitt spørsmål til kommunalministeren er: Er dette Senterpartiets nye politikk overfor Kommune-Norge?

Statsråd Ragnhild Queseth Haarstad: Jeg er litt forundret over vinklingen på spørsmålet fra en representant i kommunalkomiteen. For som representant i kommunalkomiteen går jeg ut fra at Signe Øye er oppmerksom på at mye av årsaken til de problemene som kommunene har nå, er den øremerkingen og den detaljstyringen som blir drevet overfor kommunesektoren, og ikke minst fra Stortingets side.

Vi hadde i spørretimen tidligere nå i dag et spørsmål om oppfølging av eldreomsorgen. Det er nettopp fordi vi fra regjering og storting detaljstyrer satsingen på enkeltområder så mye, at kommunene kommer opp i en situasjon hvor de må kutte noe ut. For å klare å ta ut øremerkede midler til eldreomsorg så må de kutte ned på andre områder. Når så mange budsjetter er sendt tilbake fra fylkesmennene, så kommer det av at kommunene faktisk la statsbudsjettet til grunn da de lagde sine budsjett. Så kom sosialkomiteens merknad, som gjorde det umulig å følge opp det vi hadde forsøkt å åpne litt for av fleksibilitet, nemlig at vi skulle se på kravet til aktivitetsnivå for å få ut eldresatsingen. Det er hovedårsaken til at budsjettene nå sendes tilbake. Vi har bedt om å få en oversikt fra fylkesmennene før 1. mars, for å se hvordan dette slår ut i de enkelte kommuner. Vi har også sagt at i tilfelle det viser seg å få utilsiktede, negative virkninger i mange kommuner, må vi komme tilbake til det i revidert budsjett.

Signe Øye (A): Dette er ansvarsfraskrivelse. Jeg har ikke sagt at dette gjelder alle kommunene rundt omkring i Norge. Men når nesten halvparten av kommunene nå må gå tilbake og se på sine budsjetter, og mange av disse har allerede redusert tjenestene sine, da må vi ta det på alvor. Det synes jeg også kommunalministeren burde gjøre.

Arbeiderpartiet hadde mer penger til kommunene under budsjettbehandlingen. Men i tillegg – og det er svært viktig – ville vi fordele 1 milliard kr på skattøre, slik at vi ville ta noe fra de skattesterke kommunene og gi til de skattesvake. Akkurat det grepet ville ha hjulpet mange av disse kommunene som nå sliter og som må gå i gang med nye nedskjæringer. Da synes jeg ikke man skal si at det er øremerkingen fra Stortinget som har gjort at situasjonen er så alvorlig ute i kommunene som den nå er.

Statsråd Ragnhild Queseth Haarstad: Situasjonen for kommunene er vanskelig. Det store flertall av kommuner sliter tungt økonomisk, og det har jeg aldri lagt skjul på. Årsaken til at vi måtte legge fram et så stramt statsbudsjett som vi gjorde, men likevel klarte å skjerme kommunesektoren, går jeg ut fra er kjent i denne salen.

Så til det som representanten pekte på, at årsaken er det budsjettkompromisset som ble inngått her i Stortinget, og som jeg forsvarte da vi behandlet vårt budsjett. Vi mener at det er mulig å gi kommunene en større mulighet til sjøl å prioritere hvis vi fikk mindre øremerking. Det har jeg tatt opp tidligere.

Jeg må minne om at vi faktisk har styrket kommunebudsjettene totalt i løpet av de årene som vi har vært i regjering. La meg også minne om en ting til, og det er at (presidenten klubber) hovedårsaken til de problemene som kommune har fått, er ifølge kommunene tre ting: lønnsoppgjøret, rentestigningen og økte pensjonsutbetalinger.

Presidenten: Taletiden er for lengst omme.

Statsråd Ragnhild Queseth Haarstad: Jeg beklager!

Presidenten: Det blir mange oppfølgingsspørsmål, så det skal nok bli tid til å svare på de fleste spørsmålene.

Øystein Hedstrøm – til oppfølgingsspørsmål.

Øystein Hedstrøm (Frp): Mange kommuner i sentrale strøk av landet har fått store ekstrautgifter i forbindelse med det høye antallet asylantankomster til landet. Norsk institutt for by- og regionforskning har regnet ut at Regjeringens politikk med en spredning av asylantene over hele landet har vært mislykket.

Sist fredag var statsråden på besøk i mitt eget fylke, Østfold, i Fredrikstad by, og fikk informasjon om at antall asylantankomster var over 300 pst. høyere enn det kommunen hadde planlagt – med alle de ekstrautgifter til skoler, barnehager, sosialhjelpsutbetalinger, boliger, tolketjeneste og mye, mye mer som kommunen uforutsett har fått. Vi vet jo at integreringstilskuddet forsvinner etter fem år, og dette er da kommunens økonomiske ansvar.

Mener statsråden det er riktig og rettferdig at kommunene skal belastes for alle disse meromkostningene?

Statsråd Ragnhild Queseth Haarstad: Vi har innført et integreringstilskudd, det ble innført i 1991, som alle kommuner får de første fem årene for å bosette flyktninger og asylsøkere. Det ble justert opp fra inneværende år, og det var på høy tid. Det hadde stått stille i fire år.

Vi har hatt en politikk når det gjelder dette, som det har vært bred enighet om i Stortinget, nemlig at vi bør prøve å spre bosettingen av flyktninger og asylsøkere til flest mulig kommuner. Det er den linje denne regjeringen har fulgt videre. Det som er problemet for en del kommuner her i sentrale strøk, er at flyktninger kommer hit for

annengangs bosetting, og med annengangs bosetting følger det ikke integreringstilskudd. Det gjør selvfølgelig at en del sentrale strøk får en ekstra belastning. Jeg kan vanskelig se at vi kan klare å hindre flyktninger og asylsøkere i å flytte, for vi lar folk få lov å flytte og bosette seg hvor de vil i Norge.

Presidenten: Inger Lise Husøy – til neste tilleggs-spørsmål.

Inger Lise Husøy (A): Det er litt rart å høre den enorme ansvarsfraskrivelsen fra Senterpartiet når de sitter i regjering, med hånden på rattet. Under EU-kampen var det veldig mange som ble lurt av at særlig Senterpartiet sa de skulle styre markedskreftene. Resultatet av den dårlige kommuneøkonomien utover i landet nå er bl.a. privatisering og konkurranseutsetting, og det er ofte kvinnearbeid som mobbes og legges ut på anbud.

Mitt spørsmål er om kommunalministeren har en strategi for å forhindre for mange negative sider ved den konkurranseutsettingen som foregår.

Statsråd Ragnhild Queseth Haarstad: For det første vil jeg ta avstand fra at jeg står her og fraskriver meg ansvaret. Tvert imot. Jeg har tatt ansvaret siden jeg overtok som statsråd. Det er ingen partier i Stortinget som har kommet med forslag om å øke rammene til kommunesektoren slik at det ville hatt noen betydning for kommunenes økonomi totalt. La det være klart.

Så til det som går på privatisering og anbudsutsettelse. Det er opp til den enkelte kommune sjøl å avgjøre dette. Noen kommuner har prøvd det og prøver det. Jeg tror – for å være ærlig – at det ikke bare er økonomiske årsaker til at enkelte velger anbudsutsettelse eller privatisering, som noen kaller det. Jeg tror også at politiske vurderinger er årsaken til det, altså hva man ønsker politisk.

Presidenten: Grethe G. Fossum – til nytt oppfølgings-spørsmål.

Grethe G. Fossum (A): Jeg synes nok denne spørsmålsrunden har vist en del oppsiktsvekkende standpunkter.

Statsråden er veldig redd for å detaljstyre kommunene. Men jeg antar at statsråden er like interessert som Arbeiderpartiet i at tiltak for barn og unge må videreføres i kommunene. De tiltakene som er gode for barn, er barnehager, øremerket, skolefritidsordninger, øremerket, og de som er gode for kvinner, er krisesentrene, øremerket. Dette vil altså kommunalministeren skal forsvinne. Da må hun også ta på seg ansvaret for at kommunene ikke prioriterer dette. Så spørsmålet mitt til statsråden er: Når Senterpartiets politikk kolliderer så med virkeligheten at hun vil fjerne de gode tiltakene for barn og kvinner, vil hun da ta på seg dette ansvaret ved å fjerne øremerking?

Statsråd Ragnhild Queseth Haarstad: Vi setter nå i gang en bred gjennomgang i Regjeringen for å se på hva vi kan redusere av detaljstyring både i form av detalj-

regler overfor kommunesektoren på ulike områder, og når det gjelder hva vi kan få redusert av øremerkede tilskudd.

Det er nemlig ikke slik som representanten Fossum framstiller det, at kommunene ikke ønsker å bygge barnehager, men det er kommuner som faktisk ikke klarer å følge opp med sine egenandeler for å få tatt ut de øremerkede midlene. Det gjør at mange kommuner er i en skvisituasjon, og det er den skvisituasjonen vi ikke kan sitte rolig og se på at kommunene fortsetter å være i. Derfor må vi gå gjennom kommunesektoren, ta den og kommunene på alvor når de sier: La oss slippe så mye detaljstyring. La oss slippe at det er øremerkede tilskudd som gjør at vi må inn med egenandel for å få dem ut, for det gjør at vi ikke klarer å prioritere de områdene som vi mener er viktigst for våre innbyggere.

Presidenten: Karin Andersen – til neste tilleggs-spørsmål.

Karin Andersen (SV): Først: Det er ikke riktig det statsråden sier, at ingen partier hadde forslag om en kommuneøkonomi som hadde betydd en vesentlig forbedring. SV hadde det, 4,5 milliarder kr, og det er et verdivalg. Verdivalget vårt er annerledes enn Regjeringas. Vårt verdivalg gjør at vi har plass til både de gamle og de sjuke og til barnevernsbarna f.eks. Men vi var ikke fullt så rause mot dem med høye inntekter at vi sa det var viktigere å få null skatt for dem enn det var å få penger til sjukehjemsplasser og barnevernsbarn.

I Nes kommune sitter de nå med kommunebudsjetter der barnevernet strykes med en halv million kr for å få ut pengene til eldreomsorgen. Det er riktig at en del av detaljstyringen nå har gjort det slik at eldreomsorgen har gått foran. Men synes virkelig statsråden at det er en riktig konflikt Regjeringa har stilt opp her, at konflikten skal gå mellom barnevernsbarna og de sjuke og de gamle? Skulle den ikke heller gå mellom dem som har noe å dele med, og dem som trenger fellesskapets hjelp?

Statsråd Ragnhild Queseth Haarstad: Aller først vil jeg beklage at jeg sa *alle* partier i Stortinget. Jeg glemte SV. SV hadde forslag om mye mer til kommunesektoren enn de andre partiene. Rett skal være rett.

Jeg er av dem som beklager mye de problemene som kommunesektoren har kommet opp i, og som gjør at kommunene må foreta så tøffe prioriteringer som de nå gjør. Men jeg tror vi skal være klar over at situasjonen er veldig forskjellig fra kommune til kommune. Noen kommuner har bygd ut sin eldreomsorg bra og har faktisk ikke behov for å ha aktivitetsøkning. Andre kommuner trenger å bygge ut f.eks. barnehagetilbudet.

Det vi får av henvendelser fra kommunene, gjelder en påpeking av at når vi detaljstyre så mye fra statens side som vi gjør, fører det til at kommunene sjøl ikke får prioritert det *de* mener at de trenger å prioritere. Noen kommuner trenger å prioritere eldreomsorg og er takknemlig for det som nå skjer. Andre har allerede prioritert det og er i en annen situasjon, nemlig at de vil prioritere barnehager. Det er disse kommunene som nå får det vanskelig.

Presidenten: Dette er et meget omfattende hovedspørsmål som går på hele kommunesektoren, og derfor har presidenten tillatt en rekke oppfølgingsspørsmål, som antakelig har ført til at en del hovedspørsmål har falt bort.

Vi fortsetter med oppfølgingsspørsmålene – Gunhild Øyangen.

Gunhild Øyangen (A): I Arbeiderpartiets alternative budsjett fikk kommunene om lag 1 milliard kr mer å rutte med, og det lå også inne en fordeling på 1 milliard kr mellom rike og fattige kommuner. Jeg merker meg at statsråden synes at det er bagatellmessig, men jeg tror det ville ha avhjulpet situasjonen betydelig for mange kommuner.

Så tilbake til øremerking til eldreomsorg. Der må jeg minne statsråden om at det faktisk var et enstemmig storting som gikk inn for den eldreomsorgsplanen som ble fremmet av Arbeiderpartiet og som altså fikk enstemmig tilslutning i Stortinget. Det var med øremerking i veldig stor grad, full øremerking, og det var alle enige om. Bakgrunnen for det var at vi har sett hva som har skjedd med viljen til å gi enerom til alle, som det ikke har blitt noe av, og med eldremilliarden, som til dels gikk til asfaltering og gatelys, og ikke til eldreomsorg.

Stortinget har et troverdighetsproblem i forhold til eldreomsorgen, og det tok alle innover seg. Jeg ønsker at statsråden nå kommenterer det.

Statsråd Ragnhild Queseth Haarstad: Jeg var i Stortinget da eldrereformen ble vedtatt, og jeg stemte for den. Som stortingsrepresentant satt jeg i en fagkomite, og ble etter hvert også fagpolitiker eller sektorpolitiker.

Som kommunalminister fikk jeg ansvar for hele kommunesektoren, og må se sammenhengen i hva vi gjør. Det har lært meg en lekse, nemlig at jeg tror kommunepolitikere har rett når de sier at vi detaljstyrer for mye hva kommunepolitikere skal prioritere. Det sier alle kommunepolitikere, uansett partifarge. Jeg tror vi skal ta innover oss at vi må foreta en grensedragnings mellom hva vi overlater til våre partifeller på kommuneplan å ta avgjørelser om, og hva vi fra storting og regjering skal detaljbestemme. Det gjelder i alle sektorer, ikke bare på sosialområdet.

Presidenten: Erna Solberg – til siste oppfølgingsspørsmål.

Erna Solberg (H): Jeg er glad for at statsråden sier at hun som kommunalminister har lært at det er behov for å ta helhetssyn. Jeg håper at det ikke bare gjelder øremerkede tilskudd, men at det også gjelder lover og regler og andre saker vi har til behandling.

Jeg synes denne debatten vi har hatt nå, virker noe forvirrende. Jeg tror at det er viktig for Stortinget å ha et skikkelig grunnlag å vurdere kommuneøkonomien på. Statsråden nevnte i sitt svar på hovedspørsmålet at hun ønsket å komme tilbake til Stortinget hvis det viser seg å være problemer med disse tilbakesendelsene fra fylkes-

mennene. Jeg vil be statsråden om at hun kommer tilbake til Stortinget med en gjennomgang av årsakene til alle disse tilbakesendelsene, uansett. Jeg har lyst til å understreke at det er viktig for å få en edruelig diskusjon. Faktum er at for en ikke lite berømt kommune når det gjelder kommuneøkonomi, Grue kommune, ville Arbeiderpartiets budsjettopplegg bare gitt 315 000 kr i forbedret kommuneøkonomi, og da er det viktig for oss å få denne debatten ned på det nivået som den fortjener når det gjelder fakta om kommuneøkonomien.

Statsråd Ragnhild Queseth Haarstad: Jeg skal selvfølgelig følge den oppfordringen og komme med en gjennomgang av årsaken til at disse budsjettene ble tilbakesendt, slik som Erna Solberg nå ber om. Jeg vil anta at det mest aktuelle vil være å ta det i forbindelse med framleggelse av kommuneøkonomiproposisjonen for neste år, for det vil være et nyttig grunnlag å ha med seg når Stortinget skal behandle kommuneøkonomiproposisjonen for år 2000.

Ellers er nok utregningen som Erna Solberg har foretatt for å vise hvor mye denne omleggingen som Arbeiderpartiet foreslo her, ville ha betydd for hver enkelt kommune, riktig.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Finn Kristian Marthinsen (KrF): Jeg har et spørsmål til samferdselsministeren.

Samferdselsministeren har invitert til dugnad for å få ned ulykkestallene på veiene. Anliggendet er både viktig og nødvendig. Noen sier vi må sette ned fartsgrensene, men er det ikke viktigere å sørge for at de fartsgrensene som er, blir respektert?

Det forebyggende er viktig også når det gjelder trafikken, og det er her mitt spørsmål egentlig kommer inn. Det er et prøveprosjekt i gang med helikopterovervåking av trafikken. Jeg kjører ofte på E18 i helgene, men jeg har til dags dato aldri sett helikopteret. Hvordan fungerer helikopterovervåkingen? Er det samordning og samband mellom helikopteret og UP? Prioriteres dette arbeidet i helgene – fredagstrafikken ut fra og søndagstrafikken inn til storbyene?

Statsråd Odd Einar Dørum: Jeg har ingen detaljkunnskap om helikopterovervåking. Meg bekjent har politiet ett helikopter i dag – det er det Oslo politi som har. Hvordan dette i praksis gjennomføres, kan jeg ikke svare på nå, men jeg skal selvfølgelig følge det opp. Det gjør jeg fordi jeg vil se det i sammenheng med det som ellers skjer på trafiksikkerhetssiden. De viktigste tiltakene for å holde fartsgrensene er bl.a. å ha hyppigere kontroller fra politiets side, og jeg har merket meg med stor interesse og med stor glede at politiet lokalt nå tar ulykkestallene på alvor i alle deler av landet.

Presidenten: Finn Kristian Marthinsen – til tilleggs-spørsmål.

Finn Kristian Marthinsen (KrF): Det betyr kanskje at denne overvåkingen som foregår, egentlig ikke faller inn under samferdselsministeren siden han ikke kan si noe om det. Eller er det slik at det ikke er laget noen oversikt over resultatet av denne virksomheten?

Statsråd Odd Einar Dørum: Politiets helikopter- virksomhet hører inn under Justisdepartementet, men vi må selvfølgelig ha et tett samarbeid. Det foregår et tett samarbeid, og jeg vil i nær framtid ha et arbeidsmøte med Utrykningspolitiet, Justisdepartementet, Trygg Trafikk, veimyndighetene og andre for å se på alle sider ved trafiksikkerhetsarbeidet. Jeg skal i den sammenheng ta med meg det spørsmålet som er reist av representanten Marthinsen, for vi skal ikke ha noe uprøvd som kan føre til at vi kan få økt innsikt når det gjelder ulykker og det vi kan gjøre for å forebygge dem.

Presidenten: Vi går da videre til neste hovedspørsmål.

Inge Myrvoll (SV): Jeg har et spørsmål til samferdselsministeren.

Den 20. januar gikk det ut ei pressemelding fra departementet i forbindelse med sammenslåinga av Telenor og Telia. I den heter det at det er enighet om at de to statlige eierne til sammen skal opprettholde en eierandel på minst 51 pst. ved ei delprivatisering. I dagens utgave av Dagens Næringsliv står det at det er åpent for full privatisering, og at en av statene kan selge seg ned uten at den andre eventuelt er enig, og at hvis den ene staten selger seg ned under 25,5 pst., innebærer det at hele aksjonæravtalen er borte.

Det jeg lurer på, er om det medfører riktighet at det er åpning for at én stat kan selge seg ned slik at hele aksjonæravtalen forsvinner. I så fall har departementet gitt litt mangelfulle opplysninger i pressemeldinga, for da er det åpent for meget stor delprivatisering, eventuelt total nedselging, i det fusjonerte selskapet.

Statsråd Odd Einar Dørum: Det er inngått en intensjonserklæring mellom den svenske næringsminister og meg. Den er nå under bearbeidelse, samtidig som en gjennomgår alle sider ved selskapene. Det kommer helt klart fram i den erklæringen at hver av statene tar sikte på å selge seg ned til 33,4 pst., og at man har en mulighet til å gå til 51 pst. til sammen. Det sies i erklæringen at det er 51 pst. man skal stå på.

Vi vil selvfølgelig i det arbeidet vi gjør, se på alle sider ved det spørsmålet, men vi kan jo ikke binde framtidige storting, og vi kan heller ikke binde framtidige riksdager. Men den sittende regjering og den svenske regjering har en klart uttrykt intensjon om å holde på 66,8 pst. og, om nødvendig, hvis man skulle gjøre noe, 51 pst. Den sittende regjering har også en klar politikk, nemlig at ingen kan pålegge Norge f.eks. å selge seg ned under 33,4 pst. Disse kjensgjerningene ligger der.

Andre spørsmål som angår hvordan aksjonæravtalen og sammenslåingsavtalen skal uttrykkes slik at dette

kommer klarest mulig fram, er noe vi arbeider med i den åtteaukersperioden som nå vil føre fram til at det blir en sak som legges fram for henholdsvis Stortinget og den svenske riksdagen.

Inge Myrvoll (SV): I realiteten har statsråden bekräftet at en av statene kan når som helst selge seg helt ned, med andre ord at intensjonsavtalen fungerer bare så lenge de to statene er enige om det. Det innebærer bl.a. at det telenettet vi har i Norge, som på en måte er ei hoved-åre gjennom landet, kan bli helt privatisert. Man kan ikke tenke seg at man skal privatisere flyplassene og la SAS overta dem, man kan ikke tenke seg at private selskap overtar motorvegene i Norge eller jernbanenettet, men det viktige telenettet, det som er viktig for framtidens kommunikasjon når det gjelder tele og data, kan ligge åpent for helprivatisering. Ser ikke statsråden at dette egentlig er ei utvikling som ikke er ønskelig? Vil statsråden vurdere om vi ikke bør ha et statlig nettselskap, at man skiller infrastrukturen fra tjenestene, at man ser de statlige nettene i Statnett, i Telenor og i NSB som en enhet, hvor staten har kontroll med infrastrukturen? Det vil bety veldig mye bl.a. for å kunne ha en aktiv og god distriktspolitikk.

Statsråd Odd Einar Dørum: Det ligger fast at de to regjeringer i denne erklæringen klart har gitt uttrykk for at det er snakk om en delprivatisering og ikke noe annet. Men det holdes jo valg, og verken representanten Myrvoll eller jeg kan hindre at Stortinget på et visst tidspunkt får en sammensetning som går på tvers av det representanten Myrvoll og jeg anser som det riktige nå. Men det den sittende regjering og den svenske regjering står for, er klinkende klart, og jeg vil sørge for at det også blir lagt fram for Stortinget på en måte som gjør at Stortinget får sett på alle sider av saken, for det er Stortinget som har kontrollen med disse spørsmålene.

Når det så gjelder spørsmålet om å dele opp Telenor i et nettselskap og et annet selskap for tjenester, som noen har syslet med tanken på, tror jeg det er en lite tjenlig utvikling. Det var senest oppe i Stortinget i fjor i forbindelse med behandlingen av enkelte regulatoriske spørsmål, og for å spisse det til: Jeg tror det fort kunne ende med at staten ble sittende igjen med noe som var gammeldags, mens selskapene for øvrig utviklet seg på en slik måte at dette ikke ble rett verken av hensyn til forbrukerne eller av hensyn til eierne.

Dette er et punkt hvor representanten Myrvoll og jeg ikke har samme syn.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Terje Søviknes (Frp): Jeg vil få lov til å stille et spørsmål til kommunal- og regionalministeren.

Ministeren uttalte nylig i et intervju med Kommunal Rapport at departementet jobbet med særskilte tiltak for å øke valgdeltakelsen ved høstens kommune- og fylkestingsvalg. Ifølge intervjuet arbeides det på spreng med brosjyrer, plakater, valgsider på Internett samt andre in-

formasjonstiltak, og det er for så vidt vel og bra. Det som er oppsiktsvekkende med ministerens uttalelse, er at hun har trukket fram en spesiell velgergruppe som hun ønsker å målrette tiltakene mot, nemlig innvandrere. Mener ministeren at det er prinsipielt riktig av departementet og det offentlige å trekke fram én velgergruppe og utarbeide kostbare kampanjer for å øke valgdeltakelsen i denne velgergruppen?

Statsråd Ragnhild Queseth Haarstad: Det departementet gjør, er det samme som har blitt gjort foran hvert eneste valg, nemlig å gå ut med konkrete opplysninger om avviklingen av valget, hvordan folk skal forholde seg i forbindelse med valget, og ikke minst oppmuntre folk til å bruke stemmeretten sin, og det gjøres uten at det legges inn noen spesielle politiske føringer. Dette er ren opplysning til velgerne.

Så har jeg som kommunal- og regionalminister, som også har ansvaret for integrering, oppfordret de politiske partier til å nominere folk med fremmedkulturell bakgrunn på sine lister. Jeg har også oppfordret til at de må sørge for å sikre kvinnerepresentasjon i kommunestyrene ved neste valg.

Vi går også ut med opplysningsmaterieell til innvandrere og flyktninger som har fått norsk statsborgerskap, og som har bodd så lenge i Norge at de har stemmerett ved kommunevalget.

Terje Søviknes (Frp): Det som nå blir sagt fra ministeren, står for så vidt i motstrid til det som er gjengitt i intervjuet i Kommunal Rapport, for der blir det uttalt at ministeren skal ha sagt at en ønsker spesielt å rette kampanjer mot innvandrere for å få økt valgdeltakelsen i denne gruppen av velgere. Det har i hvert fall Fremskrittspartiet sterke betenkeligheter ved.

En bør ha generelle kampanjer dersom en ønsker å øke valgdeltakelsen.

De bør for så vidt kunne rettes mot førstegangselgere, enten de nå er nordmenn eller utlendinger. Vi har en spesiell situasjon i Norge i forhold til dette, i og med at det faktisk er en del personer som har stemmerett ved fylkestings- og kommunevalg, uten at de har norsk statsborgerskap. Ser ministeren ingen betenkeligheter ved at en nå ønsker å rette kampanjer spesielt mot innvandrerguppene, som tross alt ikke har norsk statsborgerskap?

Statsråd Ragnhild Queseth Haarstad: De aller fleste innvandrere som bor i Norge, har norsk statsborgerskap. Flyktninger får norsk statsborgerskap, men de må selvfølgelig bo her noen år. – Men la nå det ligge.

Jeg mener det er viktig å rette alle opplysningskampanjer mot førstegangselgere og mot de grupper som tradisjonelt har vist å ha lav valgdeltakelse. Jeg er oppatt av at vi skal gjøre det vi kan for å få en best mulig integrering av våre nye landsmenn. Vi arbeider på et bredt spekter for å få det til. Blant annet tror jeg det er viktig at de også trekkes med i f.eks. kommunestyre og kommunale nemnder og råd.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Eirin Faldet (A): Jeg tillater meg å stille spørsmål til samferdselsministeren.

Vi er alle enige om at gode kommunikasjoner er en forutsetning for at folk skal kunne bo i distriktene. Statsråden har selv ved mange anledninger tatt til orde for bedre kollektivtilbud i hele landet. Nå opplever vi imidlertid at bussruter over hele landet blir lagt ned, under henvisning til at kompensasjonen for dieselavgiften for bussdrift ikke dekker de faktiske utgiftene. Dette er åpenbart i strid med Stortingets forutsetning og den tidligere innstillingen fra Regjeringen i budsjettet, der det helt klart gikk fram at bussdrift med ruteløyve skulle kompenseres fullt ut for de merkostnadene som oppheving av avgiftsfritaket medfører. Nå står busselskapene med en underdekning i forhold til drivstoffutgifter i størrelsesorden 75-80 mill. kr bare i forhold til ordinære bussruter.

Hva vil statsråden gjøre med dette?

Statsråd Odd Einar Dørum: Jeg vil forholde meg til Stortingets behandling av saken under budsjettet for 1999, hvor det klart kommer fram at man har lagt opp til en kompensasjonsordning og ikke en refusjonsordning. Tallene er kjent, premissene er kjent. Det som har vært en spesiell utfordring, og som jeg følger spesielt nøye, er situasjonen for ekspressbussene, hvor jeg har bedt om å få en rask tilbakemelding fra næringen, først og fremst for å sørge for at de likviditetsmessig kan få et oppgjør. Jeg vet at det for et par dager siden kom et tilbakespill etter et møte vi hadde den 6. januar.

Jeg har også oppfattet Stortinget dit hen at den kompensasjonsordning man la opp til for rutegående busser, skulle være tilsvarende for ekspressbusser. Det er en sak jeg har sagt at jeg vil følge opp.

Når det gjelder rutegående busser for øvrig, henger nok kompensasjonen også sammen med fylkeskommunal økonomi. Og hvor man her begynner og slutter å bruke pengene, som statsråd Queseth Haarstad var inne på tidligere, er et eget tema. Men jeg har sagt at jeg for min egen del vil ta initiativ til å få evaluert den ordning at man stadig drar inn øremerkede midler til kollektivtransport i fylkene. Som jeg sa under behandlingen av Samferdselsdepartementets budsjett for i år, bør vi se på dette, og det vil jeg selvfølgelig også ta initiativ til å følge opp.

Eirin Faldet (A): Jeg takker statsråden for svaret.

Jeg er glad for at statsråden kom inn på dette med ekspressbusser, for Stortinget har faktisk to ganger fattet vedtak om kompensasjon for drivstoffutgifter, også for ekspressbusser. Og det har, når sannheten skal fram, vært litt vegring, både fra departementet og fra Regjeringen. Det er ikke til å komme fra at Samferdselsdepartementet på en forespørsel fra finanskomiteen beregnet at behovet for kompensasjon til ekspressbusser var inntil 20 mill. kr, mens behovet faktisk tilsier 75 mill. kr.

Hvordan kunne departementet regne seg fram til et så galt tall? Det er ett spørsmål.

Stortinget hadde tillit til de tallene som departementet la fram, men som altså ikke helt stemmer med virkeligheten. Hva vil statsråden gjøre for at rutegående busser og ekspressbusser får den kompensasjonen som de faktisk er lovet?

Statsråd Odd Einar Dørum: Når det gjelder rutegående busser, må jeg gjenta på nytt at jeg holder meg til det Stortinget helt entydig kom fram til, både i forbindelse med behandlingen av finansinnstillingen og Samferdselsdepartementets budsjett, både med hensyn til tall og premisser. Men vi har selvfølgelig bedt fylkene rapportere inn.

Når det gjelder ekspressbussene, er det helt klart at representanten har rett i at Regjeringen ikke la fram forslag om noe beløp, fordi vi syntes det var administrativt vanskelig. Så innførte Stortinget et beløp. Da jeg så beløpet, og da jeg skjønnte reaksjonene fra næringen, fikk næringen omgående et møte. Det fant sted den 6. januar. Der bad jeg næringen raskest mulig melde fra til meg om en oppgjørform. Jeg sa meg villig til å sette meg ned sammen med dem for å se på hva som nå faktisk var omfanget for ekspressbussnæringen, fordi jeg forstod Stortinget dit hen at kompensasjonsordningen for ekspressbusser skulle være likeverdig med kompensasjonsordningen for rutegående transport.

Jeg fikk den første tilbakemelding for to dager siden, og er derfor ikke i stand til å si noe mer. Men jeg har handlet raskt for at dette skal bringes ut i det praktiske liv, i samsvar med det som jeg oppfattet var Stortingets intensjon i forholdet mellom den rutegående transport og ekspressbussene.

Når det gjelder kollektivtransport i fylkene for øvrig, får vi komme tilbake til det i budsjettssammenheng. Jeg har uttrykt min bekymring over dette, men kan ikke si noe mer nå, for tiden er ute.

Presidenten: Tiden for den muntlige spørretimen er også omme, og vi går over til den ordinære spørretimen.

Ordinær spørretime

Presidenten: Det blir en lang rekke endringer i den oppsatte spørsmålslisten, og presidenten viser i den sammenheng til den oversikt som er omdelt på representantenes plasser i salen.

De foreslåtte endringer i dagens spørretime foreslås godkjent. – Det anses vedtatt.

Endringene var som følger:

Spørsmålene 2, 3 og 4, fra henholdsvis representantene Inger Lise Husøy, Ågot Valle og Per Sandberg til barne- og familieministeren, utsettes til neste spørretime, da statsråden er bortreist.

Spørsmål 13, fra representanten Ågot Valle til justisministeren, er trukket tilbake.

Spørsmålene 14-17, fra henholdsvis representantene Ane Sofie Tømmerås, Øystein Hedstrøm, Per Roar Bred-

vold og Terje Knudsen til justisministeren, vil bli besvart av kirke-, utdannings- og forskningsministeren på vegne av justisministeren, som har sykdomsforfall.

Spørsmål 17, fra representanten Terje Knudsen til justisministeren, vil bli tatt opp av representanten Jørn L. Stang.

Spørsmål 20, fra representanten Kenneth Svendsen til samferdselsministeren, vil bli tatt opp av representanten Thore Aksel Nistad.

Spørsmål 25, fra representanten Torbjørn Andersen til sosialministeren, vil bli besvart av kommunal- og regionalministeren som rette vedkommende. Etter anmodning fra kommunal- og regionalministeren blir dette spørsmål flyttet og besvart etter spørsmål 12, som skal besvares av samme statsråd.

Spørsmål 31, fra representanten Jan Johnsen til olje- og energiministeren, vil bli besvart av fiskeriministeren på vegne av olje- og energiministeren, som er bortreist. Etter anmodning fra fiskeriministeren blir dette spørsmål flyttet og besvart etter spørsmål 8, som skal besvares av samme statsråd.

Spørsmålene 32 og 33, fra representanten Bent Hegna til olje- og energiministeren, utsettes til neste spørretime, da statsråden er bortreist.

Spørsmålene 34, 35 og 36, fra henholdsvis representantene Laila Kaland, Gunnar Halvorsen og Grethe G. Fossum til miljøvernministeren, utsettes til neste spørretime, da statsråden er bortreist.

Spørsmål 37, fra representanten Gunn Karin Gjul til miljøvernministeren, vil bli besvart av finansministeren som rette vedkommende. Etter anmodning fra finansministeren blir dette spørsmål flyttet og besvart etter spørsmål 10, som skal besvares av samme statsråd.

S p ø r s m å l 1

Svein Ludvigsen (H): «Rikskonsertene har fordelt festivalstøtten for 1999. I Nord-Norge er det sterk misnøye med at støtten til landsdelen er gått ned. Mens de fleste festivaler får økt støtte, er festivaler i nord ikke tilgodesett på samme måte. Rikskonsertene påberoper seg forskriften og tar ikke distriktspolitiske hensyn selv om kvalitetskravene oppfylles.

Er statsråden enig i at ikke også distriktshensyn skal tillegges vekt når festivalstøtten fordeles?»

Statsråd Anne Enger Lahnstein: Ved fordeling av festivalstøtten for 1999 har Rikskonsertene lagt til grunn at tilskuddet skal bidra til å nå hovedmålet for den statlige musikkpolitikken ved å gjøre musikk av høy kvalitet tilgjengelig for flest mulig og stimulere til kunstnerisk fornyelse og utvikling. Jeg viser i den sammenheng til St.prp. nr. 1 for 1997-98, hvor ordningen ble presentert for Stortinget.

Av 60 søknader om festivalstøtte for 1999 ble 38 innvilget. Av totalt åtte søknader fra de tre nordnorske fylkene og Svalbard er tre avslått. To av de tre avslagene er gitt på grunnlag av formelle kriterier, og det tredje avslaget er gitt etter en skjønnsmessig vurdering, fordi festiva-

len ikke oppfyller retningslinjenes krav til musikkfestivaler.

Fem av åtte søknader om festivalstøtte fra Nord-Norge er dermed innvilget for 1999. Disse festivalene fikk også støtte i 1998. Fire av disse fem festivalene har fått opprettholdt eller økt tilskuddet i forhold til 1998. En av disse festivalene fikk i 1998 avslag på sin søknad. Etter klage omgjorde Rikskonsertene avslaget til et tilskudd på 300 000 kr på bakgrunn av Budsjett-innst. S. nr. 2 for 1997-98. Der gikk komiteen ut fra at tildelingen for 1998 ikke ville avvike betydelig fra tildeling tidligere år, uten at de aktuelle festivalene i god tid hadde fått melding om dette. Etter en samlet formell, musikkfaglig og økonomisk vurdering er denne festivalen for 1999 blitt tildelt 200 000 kr. Det har medført at støtte til festivaler i Nord-Norge har gått ned fra 1 875 000 kr til 1 805 000 kr, dvs. en nedgang på 70 000 kr.

Jeg oppfatter festivalstøtten som et svært viktig virkemiddel for å styrke det lokale musikklivet. Alle musikkfestivalene er etablert etter lokalt initiativ. De er derfor spredt ut over hele Norge. I alle landets fylker, bortsett fra Nord-Trøndelag, er det en eller flere musikkfestivaler som mottar statlig tilskudd. Derfor er jeg også glad for at Regjeringen har foreslått og fått styrket musikkfestivalstøtten på årets budsjett. I utkastet til forskrifter som departementet har til behandling nå, er det også lagt til grunn at tilskuddsordningen skal sikre mangfold og i størst mulig grad komme hele landet til gode.

G u n n a r B r e i m o hadde her overtatt presidentplassen

Svein Ludvigsen (H): Jeg er litt usikker på om statsråden egentlig svarte på spørsmålet mitt. Det jeg er oppatt av, er om Rikskonsertene i Kulturdepartementets utarbeidete forskrift har dekning for at det ikke skal tas distriktpolitiske hensyn når man fordeler festivalstøtten. Det gjelder ikke bare Nord-Norge. Men det er et faktum at når det er fordelt støtte til 38 festivaler, har 30 fått økt støtte, mens Nord-Norge totalt sett kommer dårligere ut enn det vi har gjort tidligere.

Til en stor festival som Nordlysfestivalen – som nettopp er avviklet som en firedagers festival med klassisk musikk, spunnet rundt Tromsø Symfoniorkester, og med en flokk frivillige ildsjeler som har holdt på i tolv år – har man altså ikke funnet rom for økninger i støtten siden 1992. Dette er ett av mange eksempler. Og det er et matematisk faktum at landsdelen kommer dårligere ut etter at Rikskonsertene og departementet har utarbeidet en forskrift som jeg, ut fra det Rikskonsertene sier, oppfatter slik at distriktpolitikk ikke er tatt hensyn til.

Er ministeren enig i det?

Statsråd Anne Enger Lahnstein: Det er vanskelig for meg å gå inn på begrunnelsen i den konkrete saken som representanten Ludvigsen her nevner. Det er altså 60 musikkfestivaler som har søkt om støtte, og 38 som har fått. Det er nå en ny forskrift til vurdering i departementet. I den er dette med at støtten skal komme hele landet

til gode, klarere understreket enn tidligere, og det er selvfølgelig i tråd med mitt syn.

For øvrig er det oppslutning i Stortinget om at hovedhensikten for den statlige musikkpolitikken er å gjøre musikk av høy kvalitet tilgjengelig for flest mulig og stimulere til kunstnerisk fornyelse og utvikling.

Det er også slik at de festivalene som får støtte, skal ha hatt regional støtte i tre år før de får statlig støtte.

Svein Ludvigsen (H): Jeg er overrasket over at kulturministeren ikke entydig klarte å si fra at man skal påse at hele landet skal komme godt ut av fordelingen, og at ikke ministeren har forståelse for at det koster mer å gjøre Stavanger Symfoniorkester fra Stavanger til Tromsø enn fra Sola til Sandnes. Det er en fraktutjevning på kultursiden man egentlig burde bruke støtten til når kvalitetskriteriene oppfylles. Det har man gjort ved festivalene i nord, i og med at man har gitt støtte, men man har ikke vært villig til å prioritere avstand og avstandskostnader i de strøkene som ligger lengst unna Rikskonsertene.

Jeg må be statsråden om å se på forskriften og instruere Rikskonsertene om å ta distriktpolitiske hensyn så lenge kvaliteten oppfylles. Hvis ikke, synes ikke jeg at Stortingets intensjoner om å bringe kultur ut til flest mulig i landet, blir oppfylt.

Statsråd Anne Enger Lahnstein: Jeg kan ikke forstå at representanten Ludvigsen skulle være misfornøyd med det jeg sa i mitt svar. Jeg har til og med pekt på at vi har en ny forskrift til vurdering i departementet, og der er det helt klart uttrykt at formålet er å sikre mangfold, og at ordningen i størst mulig grad kommer hele landet til gode. Det vil vi selvfølgelig følge opp. Nå er det slik at Rikskonsertene har fått delegert myndighet til å forvalte festivalstøtten, og vi har hatt et faglig utvalg til å forberede dette for Rikskonsertenes styre. Som kanskje representanten er kjent med, har de trukket seg, så det er en del arbeid som står igjen når det gjelder dette.

For 1999 er det altså styret i Rikskonsertene som har foretatt fordelingen etter gjeldende forskrift. Vi arbeider imidlertid med ny forskrift, og jeg kan forsikre Ludvigsen om at min intensjon er at disse pengene som brukes til å spre musikk av høy kvalitet og sikre kunstnerisk fornyelse, også skal komme hele landet til gode.

S p ø r s m å l 2

Fra representanten Inger Lise Husøy til barne- og familieministeren:

«Kriminalstatistikken viser at 29 pst. av den registrerte Oslo-volden begås i hjemmene. Mørketallene er store. Krisesentrene er overfylte. Innvandrerkvinner er særlig utsatt. Mange barn blir rammet. Rettsapparatet er en belastning for voldsofre. Familie- og likestillingspolitikken bør forebygge familievold. Voksenåserklæringen lovet en forbedret familiepolitikk.

Hva er Regjeringas politikk for å bekjempe og forebygge familievold?»

S p ø r s m å l 3

Fra representanten Ågot Valle til barne- og familieministeren:

«En undersøkelse fra forskningsstiftelsen FAFO viser at innvandrerfamilier gjerne vil ha barnehageplass til barna sine. Men ofte får de ikke plass, eller plassen er for dyr. Når vi vet at barnehagen er en viktig arena for integrering i det norske samfunnet, er dette bekymringsfullt.

Hva vil statsråden gjøre for at flere barn med flerkulturell bakgrunn kan få barnehageplass til en overkommelig pris?»

S p ø r s m å l 4

Fra representanten Per Sandberg til barne- og familiereministeren:

«Stadig flere norske barn og ungdommer rammes av alvorlige depresjoner. For mange av disse gir tradisjonelle behandlingsmetoder med psykoterapi nesten ingen resultater. Nå vil mange leger øke bruken av de såkalte lykkepillene til barn og unge.

Mener statsråden dette kan ha sammenheng med eller være et resultat av de siste 15 års familiepolitikk?»

Presidenten: Disse spørsmål er utsatt til neste spørretime.

Spørsmål 5 er fra representanten Fridtjof Frank Gundersen til utenriksministeren. Fridtjof Frank Gundersen er ikke til stede i salen, så vi går til spørsmål 6.

S p ø r s m å l 6

Tor Nymo (Sp): Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til fiskeriministeren:

«Bestanden av grønlandssel i Østisen er nå på om lag 2,1 millioner individer. Det er også store bestander både av klappmyss og grønlandssel i Vesterisen. Ifølge forskerne spiser selbestanden langt mer enn det norske fiskere greier å fiske i et godt kvoteår. Veksten i bestanden med dagens beskjedne jakttrykk er svært stor.

Er statsråden enig i at veksten i bestanden av sel og andre sjøpattedyr har blitt et problem for den totale forvaltningen i Barentshavet, og vil han foreta seg noe for å rette på det?»

Statsråd Peter Angelsen: La meg først vise til at spørsmålet om selfangst i Vesterisen og Østisen de siste årene har blitt drøftet i en felles arbeidsgruppe, nedsatt innenfor rammen av Den blandede norsk-russiske fiskerikommissjon. Arbeidsgruppens mandat har omfattet gjensidig rapportering om fangst og forskning de siste år, vurdering av selbestanden, utarbeidelse av forslag til fangstkvoter og andre reguleringer for kommende seasons fangst samt gjensidig informasjon og avtale om forskningssamarbeid for påfølgende år. Når det gjelder anbefalinger om kvoter, bygger arbeidsgruppen på de råd som blir gitt av Det internasjonale råd for havforskning.

Etter nye tellinger foretatt med varmesøkende kamera, er bestanden av grønlandssel i Østisen nå estimert opp til 2 223 000 dyr. Til tross for at det foreligger et økt an-

slag for ungeproduksjon, har forskerne bare anbefalt en forsiktig økning av uttaket, slik at totalkvoten settes til 31 600 voksne dyr. Etter forhandlinger med Russland er Norge tildelt en kvote av grønlandssel i Østisen på 5 000 voksne dyr. Resten av kvoten er tildelt Russland, og for beskatningen av sel i Østisen er det således av stor betydning at den russiske selfangsten opprettholdes.

Sjøpattedyrene kan ha ulik betydning for fiskeriene. I et område som Barentshavet, hvor fisket blir begrenset av kvoter for å beskytte fiskebestandene, vil fiskespisende sjøpattedyr kunne føre til reduserte kvoter og således virke negativt inn på fisket. Andre eksempler på sjøpattedyrenes betydning kan være spredning av parasitter fra sjøpattedyr til fisk og skader på fiskeredsaker. På den annen side kan fiskeriene påvirke sjøpattedyrene, både negativt og positivt.

Ut fra et ønske om å få bedre kunnskap om sjøpattedyrenes rolle i det marine økosystemet ble det i 1989 iverksatt et omfattende femårig forskningsprogram om sjøpattedyr. Resultatene fra programmet bekreftet at sjøpattedyrene spiller en viktig rolle i det samlede økosystemet. Økt kunnskap om sjøpattedyr er svært viktig for en helhetlig ressursforvaltning.

Fiskerimyndighetene er generelt opptatt av å legge til rette for en bærekraftig utnyttelse av ulike bestander av sjøpattedyr. Skal vi kunne skape en selfangstnæring basert på et høyere uttak enn i dag, må vi skape grunnlag for lønnsomhet. Jeg ønsker derfor å gi den tradisjonelle selfangsten så vel som hvalfangsten rammebetingelser som gjør at fangsten kan opprettholdes også i fremtiden. I dag er markedet for selskinn og andre selprodukter dårlig, slik at det ikke er lønnsomhet i fangsten. En kraftig umiddelbar økning av fangstkvotene vil det ikke være markedsmessig grunnlag for å få avsatt. Norske myndigheter arbeider derfor sjøl med dette spørsmålet, og vi støtter informasjonsarbeid med det siktemål å skape grunnlag for bedre markedsmuligheter for selskinn mv.

Til slutt vil jeg vise til at Fiskeridepartementet i forbindelse med fastsettelse av kvoter for jakt på kystsel i 1999, har økt kvotene i forhold til forskernes anbefaling ut fra en vurdering av samfunnsmessige hensyn. Dette er bl.a. begrunnet med at sel i enkelte områder skaper problemer for fiskeri- og næringsvirksomhet.

Tor Nymo (Sp): Jeg takker fiskeriministeren for svaret, som var greit nok. Jeg forstår imidlertid fiskeriministeren dit hen at selbestanden i Østisen er så stor at den bør reduseres på sikt, og at bestanden uansett vil kunne tåle et langt høyere jaktuttak enn det som nå er tilfellet. Problemet, slik fiskeriministeren presenterer det, ligger altså på fangst- og avsetningssiden – ikke minst på grunn av de store, ødeleggende kampanjene som fundamentalistiske dyrevernsorganisasjoner, uten forståelse for bærekraftig forvaltningspraksis har bedrevet. Vil det ut fra dette være ventelig at Regjeringen allerede ved fremleggelsen av statsbudsjettet for år 2000 vil bevilge ekstra midler til opprustning av kompetansen innenfor sel- og hvalfangst og til markedsføring og eksport av produkter av hval og sel?

Statsråd Peter Angelsen: Den oppskrivning en har fått av selbestanden i Østisen, er basert på bedre tellesystemer ved at en har brukt varmesøkende kamera, og det i seg sjøl har ikke endret selbestandens størrelse. Vi har kanskje fått mer nøyaktige tall. Vi må nå avvente forskernes vurdering av hva det vil innebære for både behov for og muligheter for beskatning. Således må vi ta stilling til det når forskerne har kommet med sine anbefalinger for år 2000.

Når det gjelder de budsjettmessige tiltak, er støtte til selfangst et årlig tema i drøftingene med Norges Fiskarlag i forbindelse med forhandlingene om fiskeristøtteavtalen. Det har gjennom de senere år blitt avsatt midler i støtteavtalen til å subsidiere og påvirke at vi har kunnet opprettholde en selfangst. Det tar man fortsatt sikte på å gjøre, men jeg kan selvfølgelig ikke foregripe det budsjettmessige for år 2000.

Presidenten: Da går vi tilbake til spørsmål 5.

S p ø r s m å l 5

Fridtjof Frank Gundersen (Frp): Jeg beklager uteblivelsen, president.

Jeg vil gjerne stille utenriksministeren følgende spørsmål:

«Utenriksdepartementet har invitert 10 kubanske journalister til Norge for å delta i et seminar om blant annet ytringsfrihet. Omkostningene, 250 000 kroner, betales av Utenriksdepartementet.

Da det må antas at enhver journalist er kjent med de vesentlige trekk ved ytringsfriheten, anser statsråden at dette er vel anvendte skattepenger?»

Utenriksminister Knut Vollebæk: Det er et stort behov for politiske og økonomiske reformer på Cuba. Regjeringen håper at dialog og kontakt med landet kan fremme disse reformene. Derfor har Regjeringen innledet et bredt samarbeid for å støtte utviklingen av demokrati i landet. Besøksutveksling på politisk nivå har vært videreført. Fra norsk side har det også blitt tatt initiativ til seminarer vedrørende ytringsfrihet og menneskerettigheter.

Under statssekretær Janne Haaland Matlarys besøk på Cuba i september 1998 ble det således arrangert et seminar om medias rolle i den moderne verden, med deltakelse av norske og cubanske journalister. Seminaret gav anledning til en bred drøftelse av problemstillinger knyttet til medias stilling både i det norske og det cubanske samfunnet.

Dette seminaret vil bli fulgt opp av et nytt seminar i Oslo i inneværende måned. Spørsmål knyttet til ytringsfrihet og presseetikk vil stå sentralt. I tillegg vil det bli lagt vekt på tekniske nyvinninger som er tatt i bruk av norske media, arbeidsmetoder og redaksjonelle forhold i norsk presse.

Ved å etablere kontakter mellom representanter for norske og cubanske media ønsker vi å bidra til at cubanske medierepresentanter blir kjent med hvordan pressen

fugerer i et åpent og demokratisk samfunn som det norske. Dette håper vi vil være et viktig bidrag til å bringe utviklingen på Cuba i en retning jeg formoder alle mener er riktig. Jeg mener derfor at investeringene det her er tale om, er vel anvendte midler, og i tråd med Regjeringens arbeid for å fremme demokrati og menneskerettigheter.

Som ledd i dialogen med Cuba vil Utenriksdepartementet for øvrig gjennomføre et norsk-cubansk seminar om menneskerettigheter i Havanna i første halvdel av mars.

En rekke land satser nå på ulike former for demokrati-fremmende tiltak på Cuba. Regjeringen har med interesse merket seg at det også i USA nå er en viss bevegelse i forholdet til Cuba.

Fridtjof Frank Gundersen (Frp): Det er jo ikke et stort beløp det her er snakk om, men ut fra min synsvinkel er det et ganske typisk eksempel på unødvendig bruk av penger, særlig når det gjelder et budsjett hvor det var veldig vesentlig å begrense statens utgifter. Det var fremholdt av finansministeren.

Jeg ser det slik at vanlige journalister, også på Cuba, er vel kjent med demokrati og pressefrihet. Det er helt unødvendig å fortelle dem om det. Det er ikke først og fremst de som har behov for slik opplysning. Jeg synes egentlig ikke dette var noen god idé.

Jeg vil spørre utenriksministeren, noe han for øvrig allerede har svart på, om ikke dette er unødig slepphendhet av spesielt opptatte personer når det gjelder en bitte liten øy i Det karibiske hav.

Utenriksminister Knut Vollebæk: Størrelsen på øya kan vi vel antakeligvis enes om, men det har vist seg at det ikke nødvendigvis er akkurat den geografiske størrelsen som er avgjørende for det politiske potensial og den politiske sprengkraft. Hvis vi ser litt tilbake i historien, bar nettopp Cubas forhold til Russland, eller Sovjetunionen som det den gang het, i seg muligheten for en atomkrig. Det gjør at utviklingen på Cuba ikke har vært helt uvesentlig i storpolitisk sammenheng. Men i tillegg til det mener vi det er et poeng at situasjonen bedres på Cuba.

Det er vel riktig som representanten Gundersen sier, at her kan man en del om demokrati. Men hvis det skulle ligge til grunn for alt vi gjør, betød det at vi ikke behøvde å drive utenrikspolitikk. For de fleste har en viss kunnskap om prinsipper og ideer, men det er implementeringen det skorter på, og der tror jeg at vi fra norsk side kan være nyttige.

Presidenten: Da går vi videre til spørsmål 7.

S p ø r s m å l 7

Lodve Solholm (Frp): Eg vil tillate meg å stille følgende spørsmål til fiskeriministeren:

«Fiskeridepartementet har fastsatt skjæringsdatoen i trålfisket etter norsk vårgytende sild til 2. januar 1998.

Fartøyeiere føler seg urettferdig behandlet og mener vedtaket vil skape ustabile betingelser for trålnæringen.

Mener statsråden det var riktig å fastsette en skjæringsdato som har tilbakevirkende kraft?»

Statsråd Peter Angelsen: Innledningsvis vil jeg vise til at forskrift om regulering av fisket etter norsk vårgytende sild fastsettes for ett år av gangen, med virkning fra 1. januar til 31. desember. Regelverket for det enkelte reguleringsår er et resultat av en prosess med bl.a. behandling i Reguleringsrådet, anbefalinger fra Fiskeridirektoratet og politiske beslutninger.

Trålerne var for første gang underlagt en egen konsesjonsordning for fiske etter norsk vårgytende sild i 1998. Fartøy med tillatelse til å fiske norsk vårgytende sild med trål ble for 1998 tildelt maksimalkvoter etter samme prinsipp som ringnotfartøy, men med bruttotonnasje som parameter. Av hensyn til størst mulig forutsigbarhet da faktoren for trålgruppens fiske etter norsk vårgytende sild skulle fastsettes i 1998, ble det enkelte fartøys basiskvote derfor basert på den bruttotonnasje som fartøyets målebrev viste pr. 2. januar 1998.

I fartøygrupper som er regulert innenfor en gruppekvote, vil økte kvoter til noen fartøy nødvendigvis føre til lavere kvoter for de øvrige fartøyene. Når Fiskeridepartementet i 1998 fastsatte mer liberale utskiftingsregler for deler av nordsjøtrålerne, har dette fra næringens side sjølv vært begrunnet med behovet for større og mer hensiktsmessige fartøy, spesielt i fisket etter tobis og øyepål.

Det er imidlertid ikke slik at adgang til å skifte ut fartøyet sitt med et større fartøy skal gi større kvote.

Det vil etter min oppfatning være uheldig at en ved kvotefastsettelse skal ta hensyn til endringer i fartøyenes bruttotonnasje i løpet av året. Dette innebærer at kvoten vil være uendret uavhengig av ommåling, ombygging, utskifting eller annen endring. Prinsippet gjelder også ved et eventuelt eierskifte.

Dette gir forutsigbarhet for alle fartøyene i gruppen, ettersom ens kvote ikke blir påvirket av at andre fartøy forlenger seg i løpet av året. I tillegg har vi erfart fra andre reguleringsgrupper at å flytte datoen for kvoteberegning skaper en utskiftings- og forlengelsesmotivasjon som utelukkende er basert på at det vil gi større kvote. Hvis alle på denne måten skifter ut til større fartøy, sitter vi til slutt igjen med en gruppe med større og dyrere fartøy enn nødvendig, og alle har samme kvote som da utskiftningsene startet.

Fiskerimyndighetene har derfor valgt å fastholde 2. januar 1998 som dato for å beregne kvotene også i reguleringsene for 1999. Dersom det skulle bli aktuelt å innføre kvoter i fiskerier som i dag ikke er regulert, vil det i tråd med praksis være fartøyets størrelse eller konsesjonskapasitet ved innføring av kvoter som vil bli lagt til grunn.

Flytting av skjæringsdato vil bli vurdert i forbindelse med de årlige reguleringer.

Lodve Solholm (Frp): Poenget her, som eg har lyst til å nemne, er at då konsesjonsordninga vart innført

2. januar 1998, vart det ikkje gjeve noko signal frå styresmaktene om at dette skulle ha ei tilbakeverkande kraft, slik at eigarane til ein god del båtar som fekk fornyingsløyve, dermed føler seg litt urettferdig behandla fordi dei ikkje fekk signal den gongen om at dei, sjølv om dei fekk fornyingsløyve, ikkje kunne pårekne større kvotar og heller ikkje kunne pårekne ein annan dato. Statsråden gav no eit rimeleg positivt svar, der han for så vidt opna for både å endre datoen og eventuelt innføre kvotar for ein del andre. Men det med tilbakeverkande kraft er poenget, og det synest eg verkar litt for tilfeldig. Derfor har eg lyst til å spørje statsråden om tilbakeverkande kraft er noko som vil verte gjennomført seinare.

Statsråd Peter Angelsen: Jeg er litt uenig i å bruke betegnelsen tilbakevirkende kraft, for kvoteandelen er satt i forhold til den størrelsen fartøyet hadde ved innføring av konsesjonsordningen i 1998, og kvoteandelen for fartøyet har fulgt fartøyet fra 2. januar 1998, da konsesjonsordningen ble innført. Og det er et prinsipp som følger alle de andre reguleringene, eksempelvis for ringnot og trål, der endring av fartøyets størrelse ikke får noen virkning for fartøyets kvote. Det er konsesjonsbestemmelsene som gjør det.

Men vi arbeider med å fastsette såkalt konsesjonsvolum for denne gruppen. Det arbeidet er ikke sluttført. Vi vil selvfølgelig komme tilbake til alle de spørsmålene som fremdeles ikke er avklart, og som er tatt opp av næringen. Men jeg står fortsatt på det som jeg sa i mitt første svar, jeg mener det er riktige løsninger for gruppen.

Lodve Solholm (Frp): Statsråden og eg er ikkje einige om at det var ein riktig dato. Men eg er glad for det fiskeriministeren opna for, nemleg at ein vil vurdere dette, og at det er ei sak på gang.

I sitt første innlegg nemnde han storleik og tryggleik, og eg er einig med statsråden i at det er viktig når ein fornyar båtene, at ein tek omsyn til tryggleik og arbeidsmiljø. Men då finn eg det litt unaturleg at eigaren av ein båt som forliste, ikkje fekk løyve til ny båt som var større og tryggare enn den gamle båten, med den grunngevinga at han då rekna med nye kvotar. Det er også dette med 28-metringane som no kjem til, som aukar kapasiteten, og som statsråden også var inne på var litt uheldig. Men eg forstår det slik at statsråden no er villig til å sjå på skjæringsdatoane, og så får vi følge saka vidare.

Statsråd Peter Angelsen: Representanten tok opp en del temaer som ikke lå i spørsmålet. Jeg har ikke gitt uttrykk for at jeg synes det er noen uheldig utvikling med 28 meters fartøy – la nå det være sagt. Det blir et annet spørsmål.

Som jeg sa i mitt første svar, er skjæringsdatoen tema når man fastsetter reguleringen for det enkelte år. Vi har en del erfaring, bl.a. fra torskefiskeriene, hvor skjæringsdatoen har vært flyttet, noe som var en pådriver for å forlenge fartøyene for å få større kvoter. Nettopp ut fra slike erfaringer har vi derfor nå faktisk bestemt ikke å flytte skjæringsdatoen. Næringen har selvfølgelig sine syns-

punkter på det, men i forbindelse med innføringen av konsesjonsordninger for den delen av nordsjøtrålerflåten har krav om kvoteendringer på de regulerte fiskeriene ikke vært tema.

S p ø r s m å l 8

Steinar Bastesen (TF): Jeg har følgende spørsmål til fiskeriministeren:

«Lov om regulering av fisk og fiskevarer opprettet Eksportutvalget for fisk (EFF). Sjøpattedyr ligger utenfor denne loven og EFF kan dermed ikke gi støtte til informasjonsarbeid om og markedsføring av sjøpattedyr. Fangst av sjøpattedyr (sel og kval) er i høyeste grad en del av fiskerinæringa og burde omfattes av det samme regelverket som fisk og fiskevarer.

Vil statsråden ta initiativ til en endring av regelverket slik at Eksportutvalget for fisk også kan gi støtte til sel- og kvalnæringa?»

Statsråd Peter Angelsen: Innledningsvis vil jeg understreke at Eksportutvalget for fisk finansierer sin virksomhet gjennom en årlig eksportøravgift og trekk av eksportavgift beregnet av verdien av de fiskeproduktene som omfattes av loven. Det er med andre ord her ikke tale om en støtte som gis av Eksportutvalget for fisk, og det er lagt opp til at utgifter og inntekter pr. bransje over tid skal balansere i rimelig grad. Dersom sel- og hvalprodukter skulle inngå i loven om regulering av eksporten av fisk og fiskevarer, ville også disse produktene måtte betale avgift til Eksportutvalget for fisk.

Sel- og hvalprodukter har aldri vært omfattet av loven, heller ikke av den forrige fiskeeksportloven fra etterkrigstiden. Som representanten Bastesen er kjent med, er eksporten av hvalprodukter for tiden regulert i en egen forskrift med hjemmel i lov om innførsels- og utførselsregulering.

Eksportutvalget for fisk har for øvrig en viktig rolle når det gjelder felles markedsføring av fisk i Norge. På innlandet har Eksportutvalget for fisk også gjennomført kampanjer for hvalkjøtt, finansiert av midler fra næringen og det offentlige.

Fangst av sjøpattedyr har gjennom flere år vært møtt med betydelig motstand i enkelte land og organisasjoner. Salgsproduktene av selfangst er dessuten i første rekke pelsvarer, som ikke hører naturlig inn under Eksportutvalget for fisk sitt arbeidsområde.

Det vil kunne reises motforestillinger mot at produkter av sjøpattedyr profileres som en del av «Sjømat fra Norge», ikke minst i utlandet. Jeg ser derfor ikke at tiden er moden for nå å ta initiativ til endring av fiskeeksportloven i samsvar med representanten Bastesens spørsmål.

Steinar Bastesen (TF): Jeg takker statsråden for svaret. Eksportutvalget for fisk finansieres med avgifter. Det er helt klart at hvalfangstnæringen og sjøpattedyrnæringen ikke har noen problemer med å betale avgifter så fort vi kommer i gang med eksport. Så det er den minste sak av verden.

Spørsmålet om informasjon om vår fangst av sjøpattedyr har materialisert seg i og med at en søknad fra Høge Nord Alliansen ble avslått. Gjennom vårt arbeid med å informere og delta på konferanser om sjøpattedyr har vi fått innblikk i hva som rører seg i protestindustrien rundt om i verden, med de angrep som rettes mot øvrige fiskerier. Jeg tenker da spesielt på miljømerking og de spørsmål som har kommet opp. Det er av stor viktighet at vi får lov til å fortsette med det arbeidet, og det burde være en oppgave for Eksportutvalget for fisk. Og ser ikke fiskeriministeren at dette også er et bidrag til å fastslå at sjøpattedyrnæringen også er en viktig del av fiskerinæringen?

Statsråd Peter Angelsen: Selvfølgelig ser fiskeriministeren at sjøpattedyrene er en viktig del av norsk fiskerinæring, og det er en meget viktig og høyt prioritert del av fiskeripolitikken. Det kan jeg forsikre representanten Bastesen om.

Når det så gjelder det praktiske spørsmålet, at man skal endre eksportlovgivningen for at Eksportutvalget for fisk skal få sjøpattedyr innenfor sitt ansvarsområde, må jeg fastholde det jeg sa i mitt første svar, at jeg ikke ser at tiden er moden for det. Om så skulle bli tilfellet, ville ikke Fiskeridepartementet ha noen instruksjonsmyndighet for hvordan Eksportutvalgets organer skal anvende sine midler.

Jeg kan jo også vise til budsjettet for i år, hvor Fiskeridepartementet har fått økt rammen for tilskudd til organisasjoner for å drive informasjonsarbeid om sjøpattedyrene, som selvfølgelig også Høge Nord Alliansen vil kunne dra nytte av. Den økte rammen som vi har fått vedtatt i budsjettet til det området, viser at vi prioriterer nettopp det området som Bastesen er ute etter.

Steinar Bastesen (TF): Jeg takker igjen for svaret, men jeg er ikke fornøyd med at man fremdeles ikke finner tiden moden til å se på et regelverk som det kanskje kan ta et år eller halvannet for å få forandret. Jeg er overbevist om at når den tiden er gått, når regelverket eventuelt er på plass, da er tiden moden, for den er allerede overmoden for å se disse tingene i sammenheng. Det er en klar sammenheng mellom sjøpattedyr, fangst og fiskerier. Vi har i dag klar dokumentasjon på at sjøpattedyrene spiser opp mye mer enn hva vi fisker på kommersiell måte i Barentshavet og i våre områder. Da er det på tide å begynne å se på lovverk og regelverk, slik at man ser dette i en helhet, og ikke har ett spesialregelverk for fiskeri og ett for sjøpattedyr. Man må ta konsekvensene av det som skjer i næringen totalt.

Statsråd Peter Angelsen: Eksportutvalget for fisk er et organ som med hjemmel i eksportloven er etablert for å ivareta næringens felles eksportinteresser. Før jeg ser det riktig å gå til en endring av den loven, må det også komme signaler fra næringen om at de ønsker å utvide sitt arbeidsområde. Som sagt vil det nok sikkert være ulike interesser i næringen knyttet til nettopp det spørsmålet.

Det jeg oppfattet lå som en bakgrunn for representanten Bastesens spørsmål, er knyttet til selve den forvaltningsmessige siden ved sjøpattedyrene. Jeg synes ikke at det akkurat hører naturlig inn under eksportlovgivningen. Vi forsøker å prioritere og legge opp til et mer intensivt informasjonsarbeid i året som kommer, fram til neste CITES-møte spesielt. Så det vil bli prioritert.

Presidenten: Vi går så til spørsmål 31.

S p ø r s m å l 3 1

Presidenten: Dette spørsmålet, fra representanten Jan Johnsen til olje- og energiministeren, vil bli besvart av fiskeriministeren på vegne av olje- og energiministeren.

Jan Johnsen (H): Jeg har følgende spørsmål:

«I forbindelse med Stortingets behandling av meldingen om en bærekraftig utvikling er det lagt inn føringer som skal øke blant annet industriens muligheter til å ta i bruk alternativ energi. Det er derfor med forbauselse jeg leser i innbydelsen til å søke om støtte til varmeanlegg i 1999 at dette er forbeholdt bygg over 1500 kvadratmeter, med et effektbehov på minst 50 kWh.

Hvorfor er små og mellomstore bedrifter på denne måten avskåret fra å kunne få støtte?»

Statsråd Peter Angelsen: Jeg vil på vegne av olje- og energiministeren gi følgende redegjørelse:

Departementet har lagt opp til mange ulike tiltak for å fremme effektiv energibruk og økt bruk av fornybare energikilder. Som ledd i dette har NVE etablert en ordning med investeringsstøtte til prosjekter som resulterer i varig produksjon av foredlet biobrensel eller varmeutnyttelse basert på nye fornybare energikilder og spillvarme. For sluttbrukere av energi er ordningen særlig rettet mot større bygninger som yrkesbygg, flerbolighus og industri.

Det er viktig å legge vekt på at man skal oppnå størst mulig effekt av de midlene som bevilges over statsbudsjettet, noe som betyr at det må stilles krav til egenskapene ved de prosjektene som skal gis støtte. Krav om et samlet oppvarmet areal på over 1500 m², uavhengig av antall bygninger, er et eksempel på dette. Et slikt krav kan stimulere til samarbeid mellom mindre sluttbrukere og til utvikling av nær- og fjernvarmenett. Dermed kan det være mulig å utnytte fordelene ved å bygge felles varmesentraler for grupper av bygninger hvor hver bygning kan ha et areal som er vesentlig lavere enn 1500 m². Med andre ord, et slikt krav hindrer ikke nødvendigvis små og mellomstore bedrifter i å utnytte alternativ energi, men kan bidra til økt samarbeid og mer effektiv utnyttelse av de ressursene som er til rådighet.

Jan Johnsen (H): Jeg takker for svaret, som jeg ikke var fornøyd med.

Jeg er fullstendig klar over at små og mellomstore bedrifter har anledning til å ta inn alternativ energi. Det skulle bare mangle at ikke de har de samme mulighetene

som alle andre. Men det jeg er forbauset over, er at denne regjeringen, som har gått ut og slåss for små og mellomstore bedrifters hverdag, her i et opplegg når det gjelder alternativ energi, elegant har utelatt muligheten for disse bedriftene til å søke ved å sette kriteriene til 1500 m² og 50 kWh. Det synes jeg er galt i forhold til å initiere nye energikilder i disse små og mellomstore bedriftene. Ser ikke ministeren muligheten til å få disse inn på banen og få dem til å være med på å dra det lasset alle ønsker, nemlig å få mer alternativ energi inn i bedriftene våre?

Statsråd Peter Angelsen: Jeg regner med at representanten Jan Johnsen har forståelse for at fiskeriministeren ikke kan gå nærmere inn i detaljene i drøftelsen av denne saken. Men jeg skal love at de problemstillingene han tar opp i sitt tilleggsspørsmål, vil jeg sørge for å få overbrakt til olje- og energiministeren, slik at det kommer til vurdering.

Jan Johnsen (H): Jeg takker igjen for svaret, som jeg nå var veldig positiv til. Jeg synes det var et greit svar ministeren gav.

Grunnen til at jeg stiller dette spørsmålet i dag og ikke utsetter det til neste gang, når eventuelt energiministeren er til stede, er at det er en søknadsfrist for dette som går ut i mars måned. Hvis man skal få en mulighet til å gi signaler til små og mellomstore bedrifter, må de gis raskt. Jeg er derfor fornøyd med at ministeren vil orientere olje- og energiministeren om denne problemstillingen. Jeg håper at denne regjeringen, som så høyt har profilert små og mellomstore bedrifter, sørger for å få dem inn, slik at de også får anledning til å søke på dette. Det kan nemlig være viktig at disse bedriftene kommer inn, for noe av dem kan jo bli store bedrifter i framtiden som da har startet med alternativ energi på et viktig tidspunkt.

Presidenten: Vi går tilbake til spørsmål 9.

S p ø r s m å l 9

Erik Dalheim (A): Jeg har følgende spørsmål til finansministeren:

«Stortinget har ved flere anledninger bedt om at det tilrettelegges for at nye biler skal kunne stilles avgiftsfritt til disposisjon for undervisningsformål i forbindelse med blant annet opplæring av bilmekanikere. Departementet har i denne forbindelse satt som vilkår at motorvognen er skadet og at den ikke anses salgbar. Dette er ikke i tråd med Stortingets intensjon.

Hva vil statsråden gjøre med dette?»

Statsråd Gudmund Restad: I St.prp. nr. 1 for 1998-99, Skatte-, avgifts- og tollvedtak, la departementet fram forslag om å innta en uttrykkelig bestemmelse i Stortingets avgiftsvedtak om fritak for engangsavgift for kjøretøy til undervisningsformål. Forslaget var ment å innebære en regelfesting av departementets mangeårige praksis om å fritta slike kjøretøy for avgift dersom kjøretøyet ikke var salgbart. Som det fremgår av proposisjonstek-

sten, var det forutsatt at det foreslåtte fritaket kun skulle være en kodifisering av den tidligere praksis. Forslaget fikk tilslutning fra Stortinget.

Jeg anser en eventuell utvidelse av fritaket til også å omfatte salgbare kjøretøy for å kunne ha uheldige sider. En slik utvidelse vil kunne motivere til avgiftsspekulasjoner og uheldige smittevirkninger. Vilkåret bør derfor videreføres av kontrollmessige hensyn.

Problemstillingen vil for øvrig kunne opphøre ved en omlegging av engangsavgiften fra en innførselsavgift til en registreringsavgift. Toll- og avgiftsdirektoratet arbeider med teknisk tilrettelegging for en slik omlegging. Det kreves omfattende utredninger før en omlegging kan foretas, slik at det er vanskelig å tidfeste når ordningen vil kunne gjennomføres. Arbeidet er imidlertid prioritert.

Erik Dalheim (A): Det er i beste fall unøyaktighet fra finansministerens side når han refererer til at det i budsjettproposisjonen for 1998-99 var slått fast at man skulle spesifisere, kodifisere, en tidligere etablert praksis. Det står det ingenting om i de papirer Stortinget har fått seg forelagt. Problemet ligger i at den praksis man tidligere har fulgt, har ført til at en bil som skal brukes til undervisningsformål, enten må dypes i saltvann eller slås litt på med slegge for at den skal stilles til rådighet. Det er ikke praktisk i den situasjonen vi har i dag, hvor man hele tiden egentlig har behov for nye biler til undervisningsformål for å kunne sikre den trafikksikkerhet som en bilpark skal ha, tatt vare på av ungdommer som skal lære et fag.

Jeg vil gjerne ha et litt mer utfyllende svar på det.

Statsråd Gudmund Restad: Om det er finansministeren eller representanten Dalheim som ikke er helt nøyaktig her, tror jeg jeg vil overlate til tilhørerne å vurdere. Jeg finner det nødvendig å referere det som står i St.prp. nr. 1 for 1998-99 Skatte-, avgifts- og tollvedtak, som altså Stortinget enstemmig sluttet seg til ifølge innstillingen:

«Departementet mottar fra tid til annen søknad om fritak for engangsavgift for kjøretøy til undervisningsformål. Dersom kjøretøyet har blitt ansett å ikke være salgbart, har departementet ansett faren for avgiftsspekulasjon eller uheldige smittevirkninger å være liten og har innvilget dispensasjon fra avgiftsplikten. Departementet har ikke mottatt opplysninger som tyder på at ordningen har blitt misbrukt. Det foreslås derfor at fritaket kodifiseres og det inntas en uttrykkelig bestemmelse i avgiftsvedtaket om fritak for engangsavgift i slike tilfeller. Nærmere vilkår vil bli fastsatt i forskrift.»

Dette har finanskomiteen sluttet seg enstemmig til, og det har blitt vedtatt i Stortinget. Jeg har da oppfattet det slik at man har sluttet seg til det som står beskrevet i St.prp. nr. 1.

Erik Dalheim (A): Jeg vil bare understreke at den tolkning som departementet har lagt seg på, og de for-

skrifter som nå ligger på bordet for dem som skal ha biler til undervisningsformål, ikke på noen måte er tilfredsstillende. Det utgangspunkt vi har gjennom departementets tolkning og regelverk, vil ikke gi den åpning Stortinget er ute etter for å få biler uten avgift til skoler. Det er for meg vanskelig å forstå at det skal være et problem knyttet til en bil som stilles til disposisjon og ikke er registrert, at det skal være en usikker sak i en avgiftsspekulativ sammenheng.

Vi kan naturligvis ha den situasjon at vi i Stortinget må komme tilbake med enda mer konkrete forslag, for det er Stortinget innstilt på å gjøre. Her har vi hatt enstemmige merknader og forslag tidligere. Så hvis det er det som er nødvendig, får vi bare gjøre det, men det er meget uheldig at det skal være så vanskelig.

Statsråd Gudmund Restad: Det har ikke vært min mening å være vanskelig i denne saken. Det er tydelig at det har oppstått en kommunikasjonssvikt her. At representanten Dalheim mener at det som nå skjer, ikke er tilfredsstillende, kan jeg ha forståelse for. Nå kan det for øvrig hende at dette løser seg av seg selv når man får en ny måte å ilegge denne engangsavgiften på. Som jeg nevnte i mitt innlegg, ligger det jo an til det om en tid, selv om jeg ikke kan si nøyaktig når.

Men jeg må ta på alvor at komiteen ikke har hatt noen innvendinger til det som står skrevet i St. prp. nr. 1, og der var det uttrykkelig sagt at det gjaldt ikke-salgbare biler, og at det man nå var ute etter, rett og slett var å kodifisere en praksis man har hatt i mange år.

Jeg håper at det ikke skal bli noe vondt blod mellom finanskomiteen og finansministeren av denne grunn. Er det slik at det er ønskelig å få til en endring allerede før en eventuell omlegging, skal vi gjerne vurdere det. Det ble ikke gjort i dette tilfellet fordi det fra Finansdepartementets side bare gjaldt å få kodifisert en allerede gjeldende praksis.

S p ø r s m å l 1 0

Torbjørn Andersen (Frp): Jeg har følgende spørsmål til finansministeren:

«Reisende fra utlandet til Norge med fly som ønsker å utnytte sin tax-free kvote, er henvist til å handle dette ved avgang i utlandet og deretter ta dette med seg på flyet tilbake til Norge.

Ser statsråden store problemer med å la tax-free-handelen kunne skje ved ankomst til Norge der det finnes tax-free-butikker?»

Statsråd Gudmund Restad: Etter gjeldende regelverk er toll- og avgiftsfritt salg av varer på flyplasser kun tillatt i forbindelse med avreise fra Norge. Varene selges da for utførsel fra landet, og fritaket for avgiftsplikt er i overensstemmelse med den ellers gjeldende hovedregel om at salg for eksport ikke skal pålegges nasjonale avgifter.

Ved et eventuelt toll- og avgiftsfritt salg ved ankomst vil denne forutsetningen ikke være til stede. Salget skjer

da for forbruk i Norge. Ankomstsalg vil derfor bryte med det alminnelige prinsipp om at varer som kjøpes og forbrukes her i landet, også skal avgiftsbelegges her. Ved å åpne opp for lettere adgang til tax-free-varer også ved ankomst, ville i tillegg tax-free-salget kunne øke på be- kostning av salget innenlands. Det kan derfor være be- tenkelig å etablere ordninger som fjerner oss ytterligere fra et system med regulær, avgiftsbelagt omsetning.

De kontrollmessige sidene ved ankomstsalg er ikke nærmere utredet. Det må imidlertid antas at det må iverk- settes ikke ubetydelige endringer på flyplassene når det gjelder tilgang til ankomstområder, utsalgsstedenes plas- sering mv. Tollvesenets oppgaver vil måtte utvides til- svarende. Det må videre kunne påregnes et press for å få tilsvarende ordninger ved innreise med andre transport- midler, slik som ferger, tog og privatbiler.

Det er kun et fåtall land som tillater ordninger med an- komstsalg. Med unntak av Island praktiserer også de øv- rige nordiske land tax-free-salg kun ved avreise. Jeg vil også fremheve at avgiftsfritt salg på reiser innenfor EU vil opphøre fra 1. juli 1999. Jeg kan ikke se at Norge i en slik situasjon bør gå inn for å utvide ordningen.

K i r s t i K o l l e G r ø n d a h l hadde her gjen- inntatt presidentplassen.

Torbjørn Andersen (Frp): Jeg takker statsråden for svaret. Dette er selvsagt ingen stor sak, men ordningen med å få med seg sin kjærkomne tax-free-kvoté inn i Norge fungerer i dag på en måte som er blitt meget upraktisk for de flyreisende.

En kan spørre seg om hvordan det egentlig er med sik- kerheten når 200 passasjerer kanskje tar med seg 400 li- ter øl, et par hundre liter vin og 200 liter brannfarlig væske, som sprit må sies å være, og legger det under seter, opp i bagasjehyller og fyller opp fra før trange fly. Det er en betenkelig sikkerhetsrisiko når en tillater å lagre slike brannfarlige varer – tilsvarende et fat på 200 liter brann- farlig væske – inne i et fly. Det medfører et ikke ubetyde- lig merforbruk av drivstoff, og det er i tillegg upraktisk.

Det hadde selvsagt vært mulig å få til dette siden det er mulig å gjøre det på Island. Og jeg er nokså skuffet over statsrådets svar. Er det virkelig slik at dette ikke lar seg gjøre? Rent praktisk skulle dette være mulig også i Norge og ikke bare på Island.

Statsråd Gudmund Restad: Selvfølgelig ville det være mulig. Hvis det var sterkt ønskelig å få en endring, ville det selvfølgelig være mulig, selv om jeg pekte på en del problemer som ville oppstå ved en slik omlegging, å kunne kjøpe tax-free-varene ved ankomst til landet.

Jeg synes det er litt påfallende at man i Norge i en situasjon hvor man i EU nå skal avvikle hele tax-free- ordningen, vurderer å få effektivisert dette tax-free-salget mest mulig slik at man får en større del av omsetningen på denne måten i forhold til den ordinære omsetningsmå- ten via Vinmonopolet. Jeg hadde vel sett det som mer na- turlig at man i den situasjonen man nå er i, ville vurdere om det er en bedre tanke at Norge skulle tenke i samme

baner som EU, nemlig å avvikle tax-free-salget og sørge for at mer kom inn i ordinære omsetningsformer på Vin- monopolet. Det kunne også gi et merproveny som kunne brukes til å redusere de aktuelle avgiftene med tanke på grensehandelsproblematikken.

Torbjørn Andersen (Frp): Jeg takker for svaret. Og som jeg sa, er jeg rimelig skuffet over statsrådets mang- lende vilje til å gjøre noe med denne saken, siden det er helt klart at det kan gjøres noe med den. Men det var litt interessant at statsråden la inn et alkoholpolitisk syns- punkt her, i og med at han nevnte at dette salget kunne flyttes over på mer ordinære utsalgssteder i Norge, dvs. stort sett Vinmonopolet. Det har da et avgiftselement i seg, hvis en ser det ut fra det synspunktet. Nå er det slik at norske alkoholavgifter er skyhøye sammenliknet med nivået ellers i Europa. Bør en ikke i tilfelle tax-free-ord- ningen forsvinner, vurdere å harmonisere det norske alkoholavgiftsnivået mer med det som finnes i EU-land? Kunne statsråden si litt om det?

Statsråd Gudmund Restad: Jo, det var nettopp det som lå i min høyttenkning om hva man eventuelt heller burde gjøre. I stedet for å effektivisere og øke omfanget av tax-free-handelen, burde man heller tenke i de baner om man ikke heller kunne avvikle hele tax-free-ordnin- gen. Det ville gi en god del proveny som man, hvis man ønsket det, kunne benytte til å redusere de generelle alko- holavgiftene og dermed også begrense grensehandelen. Så hvis representanten Andersen og jeg er på linje der, kan vi videreutvikle denne tanken istedenfor å effektivisere tax-free handelen.

Presidenten: Vi går nå til spørsmål 37.

S p ø r s m å l 3 7

Presidenten: Dette spørsmålet, fra representanten Gunn Karin Gjøl til miljøvernministeren, vil bli besvart av finansministeren som rette vedkommende.

Gunn Karin Gjøl (A): Jeg vil stille følgende spørs- mål til finansministeren:

«Fritaket for elavgift på elkjeler ble opphevet fra 1. ja- nuar 1999. Et slikt fritak vil gjøre det lønnsommere å fyre med olje framfor elektrisitet i sentralvarmekjeler. Basert på tidligere års erfaringer vil rundt 2 TWh gå over fra elektrisitet til olje. Dette innebærer en økning av CO₂-utslippene med 600 000 tonn, som tilsvarer 1,6 pst. økning i forhold til 1997-nivå.

Hva vil statsråden gjøre for å hindre at CO₂- utslippe- ne øker som en følge av denne omleggingen?»

Statsråd Gudmund Restad: Premissene for fritaket for avgift på elektrisk kraft levert til brukere med elektro- kjeler har endret seg siden det ble innført i 1971.

Ved at svovelinnholdet i fyringsoljen er kraftig redu- sert, gir den oljen som brukes i elektrokjeler, ikke lenger så store svovelutslipp som da fritaket ble innført. Miljø-

messig har fritaket i dag vel så stor interesse i forhold til det totale energiforbruket, bruk av alternative energikilder og utslippene av CO₂. Fritaket bidrog til å favorisere bruken av elkraft framfor biobrensel i kjelene. En viktig grunn til å fjerne fritaket var å stimulere til bruk av alternative energikilder.

I tillegg kan fritaket i seg selv ha ført til økt etterspørsel etter elektrisk kraft også i perioden hvor kraftetterspørselen for øvrig var høy. Fritaket kan ha bidratt til økt nettoimport av kraft. Dersom opphevelse av fritaket skulle øke CO₂-utslippene, bør dette møtes med skjerpene klimavirkemidler som er mer treffsikre enn et fritak for elavgift. En annen grunn til å ta bort dette fritaket er at det var vanskelig å praktisere, og at det virket urimelig overfor abonnenter som måtte betale full avgift.

Representanten Gjul viser til tidligere års erfaringer og legger til grunn at rundt 2 TWh av elektrisitetsforbruket vil bli erstattet med olje. Dette anslaget kan synes høyt, særlig sett i lys av at industrien fortsatt vil være fritatt for elavgift. Industriens fritak betyr at under halvparten av elektrisitetsforbruket i elektrokjellene nå blir omfattet av elavgiften. I perioden 1993-1996 lå forbruket utenom industrien på vel 3 TWh i gjennomsnitt.

I hvilken grad en går over fra bruk av elektrisitet til fyringsolje i elektrokjeler avhenger av de tekniske begrensningene ved kjelene og prisene på de respektive produktene. Mange av kjelene, særlig de mindre, kan bare bruke lett fyringsolje, som er vesentlig dyrere enn tung olje. De store kjelene brukes hovedsakelig av industrien og har fremdeles avgiftsfritak. Basert på oljeselskapenes listepreiser kan det se ut til at prisene på fyringsolje ikke avviker mye fra prisen på elektrisitet for tiden. Ved kjøp av små mengder fyringsparafin vil prisen være noe høyere enn for elektrisitet. Ved kjøp av store kvanta kan det være motsatt. Dette prisforholdet vil imidlertid kunne endre seg mye over tid som følge av store svingninger i prisene på uprioritert kraft.

Både prisen på olje og prisen på elektrisitet er i dag historisk sett lav, og det er usikkert hvordan de vil utvikle seg. Det er derfor ikke opplagt at vi vil få en stor overgang fra bruk av elektrisitet til olje.

Regjeringen la opp til innføring av en grunnavgift på fyringsolje i forrige statsbudsjett. Grunnavgiften ble foreslått innført bl.a. for å motvirke en vesentlig overgang fra bruk av elektrisitet til bruk av olje, men forslaget ble ikke vedtatt av Stortinget. Regjeringen vil vurdere utviklingen av bruken av fyringsolje gjennom 1999 og vurdere om det er behov for å innføre en grunnavgift på fyringsolje.

Gunn Karin Gjul (A): Jeg takker finansministeren for svaret. Jeg er enig i hans analyse, at det å fjerne fritaket for elavgift på elkjeler nok kan bidra til at vi får ned elforbruket. Et sânt fritak for elavgift kan i seg sjøl være positivt hvis det bidrar til at man går over til mer miljøvennlige energiformer. Men så lenge dette tiltaket ikke er satt i sammenheng med overgang til etablering av varmepumper og bioenergi, får det sâne virkninger som jeg har skissert i spørsmålet mitt. Hvor store virkninger det

vil få, er litt usikkert. Men det er ingen tvil om at når konkurranseforholdet mellom olje og elektrisitet blir til fordel for olje, får man en økt overgang til olje.

I forbindelse med oppfølgingen av Kyoto-avtalen ønsker flertallet å trappe ned oljefyringen samtidig som vi ønsker at det blir faset inn en overgang til bioenergi og varmepumper. Vi vet at oljefyringen i dag dekker 10-15 pst. av det stasjonære energiforbruket (presidenten klubber). Kan jeg få stille et spørsmål til ministeren?

Presidenten: Nei, presidenten mener at dette skal man greie innenfor den oppsatte taletiden. Dette til ettertanke.

Statsråd Gudmund Restad: Det blir ikke så lett å gjette hva representanten Gjul hadde tenkt å spørre om.

Presidenten: Hun får en sjanse til.

Statsråd Gudmund Restad: Jeg setter pris på at Gunn Karin Gjul har et miljøengasjement. Det har jeg merket meg i lang tid. Men jeg er ikke så sikker på om en begrensning av CO₂-utslippene, som jo er et hovedpoeng her, skal skje ved at man stimulerer til mest mulig bruk av el. Vi vet jo at det i perioder er underskudd på el i Norge, og at man må importere mye av elkraften, og vi vet at en del av den produksjonen slett ikke er særlig miljøvennlig. Så det spørres hva som er mest miljøvennlig, å bruke olje eller å bruke importert el.

Jeg mener også at hvis man vil få ned CO₂-utslippene mest mulig – og det vil man – er det mer hensiktsmessig å bruke de klimapolitiske virkemidlene, først og fremst CO₂-avgiften, for å oppnå dette, og også, som Gunn Karin Gjul var inne på, stimulere til utnyttelse av andre alternative energikilder.

Gunn Karin Gjul (A): Jeg skal prøve å bruke tida mi godt, sånn at jeg får stilt et oppfølgingsspørsmål til statsråden: Vil statsråden og Regjeringa komme tilbake med en nedtrappingsplan når det gjelder bruk av oljefyring, i tråd med Stortingets intensjon, for å bidra til å redusere utslippene av klimagassen CO₂? Og vil man komme tilbake med det bl.a. i forbindelse med oppfølgingen av Energilovutvalgets innstilling?

Statsråd Gudmund Restad: For at det ikke skal feste seg en misforståelse om at dette er en kamp mellom Arbeiderpartiet og regjeringspartiene, vil jeg minne om at også Arbeiderpartiet stemte for å fjerne elavgiftsfritaket for elektrokjeler. Så kan man selvfølgelig i ettertid komme til at det kanskje har større virkninger enn man tenkte på i farten. Men jeg tror at Arbeiderpartiet og regjeringspartiene har felles interesse av å få redusert klimagassutslippene, CO₂-utslippene.

Som jeg sa til slutt i mitt innlegg, vil vi følge utviklingen når det gjelder bruken av fyringsolje gjennom 1999 og eventuelt vurdere å komme tilbake med forslag om en grunnavgift som gjør prisen på olje høyere og forbruket kanskje mindre. Et slikt forslag ble fremmet av Regjerin-

gen, men fikk ikke flertall i Stortinget. Det er kanskje større muligheter hvis vi skulle komme tilbake med dette forslaget senere.

Presidenten: Vi går da tilbake til spørsmål 11.

S p ø r s m å l 1 1

Reidun Gravdahl (A): Jeg vil gjerne få stille et spørsmål til kommunal- og regionalministeren:

«Vestre Toten kommune har blitt kjent med at grensetvisten mellom Vestre og Østre Toten kommune skal avgjøres ved kongelig resolusjon førstkommende eller neste fredag. Saken gjelder et areal på 12,2 kvadratkilometer, og omfatter om lag 550 innbyggere.

Hvorfor har saken plutselig slikt hastverk at den skal avgjøres i statsråd uten forutgående lokal informasjon og prosess?»

Statsråd Ragnhild Queseth Haarstad: Formell saksbehandling etter lov om kommunal inndeling har pågått siden november 1995, da en lokal aksjonsgruppe henvendte seg til fylkesmannen i Oppland med forslag om at Kolbu overføres fra Vestre Toten kommune til Østre Toten kommune. Et mindre areal foreslås overført fra Østre Toten kommune til Vestre Toten kommune. Grenseforslaget bygger på grensene for den interkommunale barneskolen i området.

Forslaget til grenseendring har vært behandlet i begge de berørte kommunene. Kommunene er uenige i spørsmålet om overføring. Kommunestyret i Vestre Toten mener at nåværende grense i hovedsak bør beholdes, mens Østre Toten kommunestyre har gitt sin prinsipielle tilslutning til at kommunegrensen endres. Fylkesmannen i Oppland har sendt saken til departementet til behandling, og departementet har foretatt befarung i området. Det har også vært avholdt møte i departementet med de to kommunene og aksjonsgruppa.

Saken har således vært undergitt en grundig behandling, men er nå ferdig utredet og klar til avgjørelse. Siden vi nå er inne i et år med lokalvalg, mener jeg at grense-reguleringssaker som er ferdig forberedt, bør avgjøres så vidt raskt at innbyggerne får anledning til å velge og bli valgt i den kommunen de eventuelt skal tilhøre neste valgperiode. Ut fra dette – og av hensyn til nominasjonsprosessene – har departementet orientert de berørte ordførere underhånden om sannsynlig avgjørelsesprosess. Jeg har imidlertid etter nøyere vurdering kommet til at denne saken bør forelegges Stortinget til behandling.

Jeg antar at det vil bli fremmet en stortingsproposisjon om saken i løpet av februar-mars.

Reidun Gravdahl (A): Jeg takker for svaret, og er glad for at statsråden sier at en vil bruke mer tid, og at saken vil bli lagt fram for Stortinget.

Jeg er imidlertid ikke enig i at saken er ferdigbehandlet. I brev fra Fylkesmannen i Oppland datert den 18. november 1998 påpeker fylkesmannen flere uavklarte sider som en ikke har hatt kapasitet til å undersøke, så som

kartlegging, økonomiske konsekvenser for kommunene o.l. Jeg håper at det legges opp til fra departementets side at slike undersøkelser blir gjort før saken blir lagt fram for Stortinget.

Statsråd Ragnhild Queseth Haarstad: Jeg kan bare bekrefte at saken vil bli lagt fram og presentert for Stortinget i tråd med det som har vært vanlig praksis.

Reidun Gravdahl (A): Når en kommune skal gjennomføre kommunale planer, reguleringsendringer o.l., er kommunen pålagt å ha åpne møter og å legge forslagene ut til offentlig ettersyn. Hvorfor blir ikke det gjort i slike saker som denne? Det er et spørsmål som i hvert fall befolkningen i det aktuelle området reiser.

Når det gjelder valget, er det folk her som har tenkt å stille seg til disposisjon for kommunestyret i den kommunen de bor i i dag og føler tilhørighet til. De mener det er helt uaktuelt for dem å stille seg til disposisjon i den kommunen som de blir overflyttet til ved en grenseendring slik som det er foreslått fra departementet i dag.

Statsråd Ragnhild Queseth Haarstad: Jeg tror jeg må minne om at dette er en gammel sak. Den har faktisk versert i snart 100 år. Men det var først da aksjonsgruppa fra Kolbu, altså Kolbus egen befolkning, tok kontakt med departementet i 1995 og bad om at det nå måtte skje en opprydding av denne grensa, i og med at den gikk i krok og sving og førte til at folk som bodde i samme gata, bodde vekselvis i Østre og Vestre Toten, at noe ble gjort. Jeg har forstått det slik av det materialet vi har hatt til behandling i departementet, at det er et ønske fra lokalbefolkninga, altså Kolbus befolkning, å få denne oppryddinga, og at det er årsaken til at departementet fra 1995 og fram til i dag har jobbet for å finne en løsning på dette.

S p ø r s m å l 1 2

Inger Lise Husøy (A): Jeg vil stille kommunal- og regionalministeren følgende spørsmål:

«Mange serveringssteder bryr seg ikke om å overholde arbeidsmiljøloven. Av 20 puber og restauranter som nylig er undersøkt i Oslo, var det bare en som ikke brøt loven. Ansatte utnyttes grovt. Arbeidstilsynet jobber på spreng og rekker bare over toppen av isfjellet.

Vil statsråden sørge for at ressursene og kapasiteten for Arbeidstilsynet økes?»

Statsråd Ragnhild Queseth Haarstad: Representanten Husøy har rett i at Arbeidstilsynet, i likhet med andre tilsynsetater, har stramme budsjetterammer. På bakgrunn av at etaten har ansvaret for å føre tilsyn med 250 000 virksomheter, må innsatsen prioriteres strengt og rettes mot de mest utsatte bransjer og virksomheter. Hotell- og restaurantbransjen ble viet særlig oppmerksomhet gjennom en målrettet kampanje i 1992-93. Kampanjen er senere fulgt opp i et særlig samarbeid med skatteetaten for å avdekke forhold som svart arbeid, skat-

te- og avgiftsunndragelser og ulike former for kriminalitet i denne bransjen.

Arbeiderpartiet hadde ingen merknader til Regjeringens budsjettforslag for Arbeidstilsynet for 1999. Regjeringa er nå i gang med å starte forberedelsene til statsbudsjettet for år 2000. Jeg kan derfor sjølsagt ikke gi noen signaler eller løfter om økte budsjetttrammer for Arbeidstilsynet i dag.

Inger Lise Husøy (A): Jeg takker statsråden for svaret. I det spørsmålet som jeg sendte inn, snakker jeg om det tilsynet som gjelder restaurantnæringen spesielt, og ikke hele Arbeidstilsynet, selv om det nok også kunne tenke seg mer penger.

Det er riktig som statsråden sier, at det har vært en del kampanjer på gang, og veldig mye bra er gjort. Men problemet er at det er altfor lite. Her er det hvitvasking av penger, det er svarte ansettelser, og det er svart omsetning.

Det er nødvendig med samarbeid på tvers av etatene. Det jeg oppfatter som et problem ved et slikt samarbeid, er taushetsplikten, fordi en ikke får utvekslet nødvendig informasjon som kunne gjøre det lettere.

Når kapasiteten er liten, begrenser det kontrollen, og dermed er det også mye lettere å drive kriminelt, og det legges press på den seriøse delen av næringen. Jeg ønsker bare å omdisponere penger – mer til det tilsynet som gjelder en utsatt bransje som restaurantnæringen.

Statsråd Ragnhild Queseth Haarstad: Mitt inntrykk er at Arbeidstilsynet arbeider godt. Jeg har full tillit til de prioriteringer som Arbeidstilsynet sjøl foretar.

Jeg har merket meg det som representanten sa om nødvendigheten av å samarbeide på tvers av etatsgrenser. Det tror jeg er riktig, særlig i dette tilfellet. Jeg har ikke tidligere fått greie på at taushetsplikten er et problem, men det skal jeg love å sjekke opp.

Inger Lise Husøy (A): Jeg takker for svaret, og jeg er overbevist om at statsråden vil få bekreftet det jeg sa om taushetsplikten som et problem. Jeg hørte i Østlandssendingen for ikke så lenge siden at det var kanskje en eller to stillinger ved Arbeidstilsynet i Oslo til å jobbe med dette. Bare en eller to stillinger til hadde jo gjort veldig mye i forhold til å øke den kapasiteten som er i dag, så det er faktisk ikke store ressurser som trengs, og det er antakeligvis også muligheter for omdisponeringer.

Presidenten: Vi går nå til spørsmål 25.

S p ø r s m å l 25

Presidenten: Dette spørsmålet, som er rettet til sosialministeren, vil bli besvart av kommunal- og regionalministeren som rette vedkommende.

Torbjørn Andersen (Frp): Jeg vil tillate meg å stille følgende spørsmål til kommunal- og regionalministeren:

«Fra landets asylsøkere er det nylig kommet krav om å få utbetalt mer penger til personlig forbruk.

Vil statsråden redegjøre for de økonomiske ytelser og beløp asylsøkere, både enslige og familier, har krav på i dag, samt redegjøre for andre ytelser som helse-, tannlege- og andre velferdstjenester asylsøkere har rett til når de er i Norge?»

Statsråd Ragnhild Queseth Haarstad: Asylsøkere og flyktninger i statlige mottak får økonomiske ytelser i henhold til et eget reglement, som skal sikre ensartede økonomiske ytelser til beboere i statlig mottak som ikke på annen måte er i stand til å dekke sine økonomiske behov.

Basisbeløpene skal dekke beboernes personlige utgifter. Med personlige utgifter menes alle utgifter til husholdning, forbruksvarer, klær, utgifter til tannlege, lege, briller, medisiner, andre helseutgifter og utgifter til f.eks. fritid og utdanning

Basisbeløp for personer i mottak som har selvhushold, er som følger: En enslig, voksen asylsøker får inntil 2 500 kr pr. måned, mens et ektepar eller samboere får inntil 4 200 kr i måneden. Barn i familie opp til 18 år får inntil 1 100 kr pr. måned, enslige forsørgere får et tilleggsbeløp på inntil 600 kr pr. måned. For personer som har fri kost i mottaket, er basisbeløpet for en voksen inntil 900 kr pr. måned, barn får inntil 600 kr pr. måned, og enslige forsørgere får et tilleggsbeløp på inntil 300 kr pr. måned.

Mens asylsøknaden er under behandling, har asylsøkeren begrenset medlemskap i folketrygden. Dekningen omfatter bl.a. rett til legehjelp. Yrkesaktive asylsøkere har rett til ytelser knyttet til arbeidsdeltaking, eksempelvis sykepenger, dagpenger og ytelser ved yrkesskade. Trygdedekningen for asylsøkere omfatter ikke rett til alderspensjon eller ytelser til uføre, etterlatte og enslige forsørgere. Det gis heller ikke rett til engangsstønad ved fødsel.

Pengereglementet gir adgang til å utbetale ekstraordinære tilleggsytelser dersom det er nødvendig for en beboers liv og helse. I slike tilfeller forutsettes det at tilbud etter lov om folketrygd og frikortordningen er benyttet fullt ut. Asylsøkere som er i statlige mottak, har ikke krav på økonomiske ytelser etter lov om sosiale tjenester.

Ytelsene etter pengereglementet er betydelig lavere enn gjennomsnittlige sosialhjelpssatser. Eksempelvis utgjør ytelsene til enslige i mottak inntil 2 500 kr pr. måned. Gjennomsnittlig sosialhjelpssats for en enslig person var i 1997 3 806 kr pr. måned.

Torbjørn Andersen (Frp): Grunnen til at jeg tar opp et spørsmål som for så vidt kunne fått svar andre steder enn fra Stortingets talerstol, er det kravet som nylig ble stilt fra asylsøkerne, om det jeg vil kalle mer lomme penger fra norske skattebetalere, som jo er de som skal betale det økte beløpet man ønsker å få. Kommunalministeren redegjorde nå for en god del generøse velferdsordninger som ytes gratis til asylsøkere, og som forteller at de blir meget humant og generøst behandlet i Norge. De

har gratis opphold, gratis kost, gratis losji, gratis lege, gratis klær, for en del gratis utdanning – en rekke velferdstjenester som de kan gjøre krav på aldeles gratis. Da vil jeg spørre ...

Presidenten: Taletiden er omme.

Torbjørn Andersen (Frp): Da vil jeg få spørre statsråden...

Presidenten: Taletiden er omme!

Torbjørn Andersen (Frp): Er det slik at de vil få imøtøkket det kravet til økning?

Presidenten: Unnskyld, men taletiden er omme!

Statsråd Ragnhild Queseth Haarstad: Jeg innrømmer at svaret mitt var langt, det var også detaljert. Det er kanskje litt vanskelig å sette seg inn i med det samme en hører det, så jeg tror jeg skal la representanten få det skriftlig. Av det jeg sa i svaret, går det altså fram at asylsøkere og flyktninger må sørge for eget opphold i den forstand at de 2 500 kr de får i måneden, skal dekke mat, det skal dekke hus, det skal dekke klær, det skal dekke medisiner. De får altså ikke alt dette gratis. Tvert imot er det slik at hvis det viser seg at asylsøkere har egne penger når de kommer til landet, får de ikke utbetalt dette. Beløpene er altså til dem som ingenting har. Som jeg sa: De ytelsene som asylsøkerne får, er langt lavere enn gjennomsnittets ytelse til sosialhjelp i 1997.

La meg til slutt ...

Presidenten: Taletiden er omme.

Torbjørn Andersen (Frp): Jeg beklager at jeg brukte litt for lang tid. Jeg vil gjerne få lov til å avslutte spørsmålet, som jeg ikke fikk noe klart svar på.

Er det slik at norske myndigheter nå vil imøtømme asylsøkernes krav om mer penger til personlig forbruk? Blir dette vurdert?

Det var det som egentlig var spørsmålet mitt. Kunne jeg få et svar på det?

Statsråd Ragnhild Queseth Haarstad: Det er ikke til personlig forbruk, det er til livsopphold. Og la meg da få lov til å opplyse om at vi har et eget forskningsprosjekt, «Levekår i statlige mottak for asylsøkere og flyktninger», som har vært i gang en stund. Vi regner med at de vil legge fram sin rapport i april i år. Og på bakgrunn av resultatene som blir lagt fram i den rapporten, vil vi vurdere om det er behov for å se nærmere på pengereglementsytelsene overfor asylsøkere i mottak.

S p ø r s m å l 1 3

Fra representanten Ågot Valle til justisministeren:

«På en høring i regi av Oslo Bispedømmeråd kom det fram at serberne i Øst-Slavonia i Kroatia blir utsatt for

omfattende trakassering, og at situasjonen stadig forverrer seg. En av de serbiske krigsfangene fra andre verdenskrig skriver i et brev til statsminister Kjell Magne Bondevik at den fascistiske organisasjonen Ustasja har fått nytt liv i Kroatia.

Vil statsråden på bakgrunn av disse opplysningene vurdere å gi de serbiske asylsøkerne fra Øst-Slavonia opphold på humanitært grunnlag?»

Presidenten: Dette spørsmålet er trukket tilbake.

Spørsmålene 14-17, fra henholdsvis representantene Ane Sofie Tømmerås, Øystein Hedstrøm, Per Roar Bredvold og Terje Knudsen til justisministeren, vil bli besvart av fungerende justisminister Jon Lilletun.

S p ø r s m å l 1 4

Ane Sofie Tømmerås (A): Jeg vil gjerne stille et spørsmål til den fungerende justisministeren:

«Halden politidistrikt er fratatt to stillingshjemler for at de skal overføres til andre politidistrikt. Dette gjøres til tross for at Halden tydelig har vist at de trenger flere politifolk både til lokale oppgaver og nasjonale oppgaver politidistriktet har ansvaret for.

Anser statsråden dette å være i tråd med en enstemmig komites budsjettmerknader for inneværende år?»

Statsråd Jon Lilletun: Justisdepartementet har et overordnet ansvar for at ressursene i politiet fordeles slik at alle distrikter i Norge har et tilnærmet likt polititilbud.

Etter en gjennomgang av politibemanningen på landsbasis, som for øvrig er initiert av Stortinget, fant vi at det var betydelige ressursmessige skjevheter mellom politidistriktene.

Prinsippet er at befolkningsgrunnlaget skal være den mest tungveiende faktor for bemanningen, og at «særlige forhold» i politidistriktet skal komme i tillegg. Grensen mot Sverige kan betegnes som slike særlige forhold for politiet i Halden.

Bemanningsgjennomgangen viste at det på tross av disse spesielle oppgavene som enkelte politidistrikt har, er nødvendig å foreta en omfordeling av tjenestemannsstillinger på landsbasis for å rette opp de skjevheter som er påvist. Dette arbeidet er påbegynt i år, hvor 15 tjenestemannsstillinger er omfordelt med det resultat at Halden politidistrikt blir fratatt to stillingshjemler.

Jeg gjør også oppmerksom på at Halden mottar øremerkede midler knyttet til grenseproblematikken.

Ane Sofie Tømmerås (A): Det er godt å høre at statsråden har fått med seg hvilke vilkår Stortinget la til grunn da det initierte at man skulle ha en omfordeling mellom politidistriktene, nemlig at man skulle ta hensyn til hvilke utfordringer som lå i det enkelte politidistrikt, og hvilke særlige forhold som var der. Men når man har fått det med seg i teorien, må man jo også gjennomføre det i praksis. Det mener jeg at departementet ikke har gjort i forhold til Halden politidistrikt.

Jeg vil også sitere det som står i budsjettmerknaden under kapitlet om politi- og lensmannsetaten:

«Komiteen vil i denne sammenheng også påpeke at byer, og bynære områder f.eks. i Oslo-området, i mange tilfeller møter de samme utfordringer i kriminalitetsutviklingen.»

Nå er det altså slik at Halden er en by og har vært en by i mange hundre år. Og Halden er en by som møter de samme problemene i forhold til kriminalitetsutviklingen når det gjelder vold og andre ting. Derfor trenger Halden en styrking av hjemlene og ikke en svekkelse.

Statsråd Jon Lilletun: Halden politidistrikt hadde før omfordelinga ein dekkingsgrad på 2,03 tenestemenn/ -kvinner pr. 1000 innbyggjarar. Det kan nemnast at Kongsvinger politidistrikt, som også har stor grensetrafikk til og frå Sverige, har ein dekkingsgrad på 1,43. Til samanlikning kan eg elles opplyse at politidistrikta Hordaland og Sunnmøre har ein dekkingsgrad på respektive 0,84 og 0,97. Dei to siste politidistrikta er ved omfordelinga av tenestemannsstillingar tilført to stillingsheimlar kvar.

Den omfordelinga som no er gjennomført, er eit ledd i arbeidet med å få ei betre fordeling av ressursane mellom politidistrikta. Eg er sikker på at Halden på ein god måte kunne ha nytta desse to heimlane, men ut frå eit rettferdsprinsipp, slik komiteen ynskte, meiner Regjeringa at det her er gjort ei fordeling i samsvar med komitemerknaden.

Ane Sofie Tømmerås (A): Jeg vil understreke at det er ingen uenighet om at det trengs en gjennomgang av stillingshjemlene og fordelingen av dem, men jeg kan ikke se at departementet her har fulgt opp de retningslinjene som Stortinget har trukket opp. Jeg ser heller ikke bort fra at også andre politidistrikt trenger en ytterligere styrking i likhet med Halden. Derfor har jo også Stortinget gitt ekstra bevilgninger for at man skal kunne opprette flere stillingshjemler, og krevd at alle politistudentene skal få tilbud om jobb i politiet – fordi vi trenger dem.

Det at det trengs en styrking også i andre politidistrikt, kan ikke forsvare at man svekker Halden politidistrikt, som også trenger en styrking. Og det å sammenlikne Kongsvinger og Halden som grensepolitidistrikt er jo helt søkt. Halden er hovedinngangsporten til Norge. 80 pst. av trafikken over grensa går over Halden. Og når vi nå snart får Schengen-avtalen på plass – selv om Regjeringa ikke har vært så entusiastisk i det arbeidet, ser det jo slik ut – betyr det nye oppgaver for Halden, og da trenger de flere hjemler, og ikke færre.

Statsråd Jon Lilletun: Schengen skal statsråden la ligge i denne sammenheng, men eg skal sitere noko meir frå den komitemerknaden som det har vore vist til:

«Komiteen har merket seg at det er igangsatt et arbeid med gjennomgang av politiets totale ressurser og oppgaveløsning og ber departementet om å bli orientert på egnet måte. Komiteen er opptatt av at dette arbeidet skal bidra til en riktigere fordeling av ressursene mellom politidistriktene.»

Det er heilt klart at det kan vere behov for auka ressurser svært mange plassar, men her står det altså «riktigere fordeling» mellom politidistrikta. Når gjennomsnittet er på vel ein og Halden har vel to, er det som er gjort i den samanheng, ikkje urimeleg, sjølv om eg har stor forståing for at Halden er skuffa.

Så ein liten merknad til slutt: Dei 100 mill. kr som vart løyvde ekstra ved forliket, var vel ikkje Arbeidarpartiet med på, så vidt eg hugsar.

S p ø r s m å l 1 5

Øystein Hedstrøm (Frp): Jeg har følgende spørsmål til kirke-, utdannings- og forskningsministeren på vegne av justisministeren:

«Halden politikammers utlendingsseksjon, som utfører stikkprøver langs riksgrensen, herunder jernbanen, har avdekket mange forsøk på illegale innreiser, menneskesmugling og import av narkotiske stoffer. Grensekrimsakene er ressurskrevende med sine forgreninger til organiserte kriminelle miljøer i inn- og utland.

Hva vil departementet bidra med for å bedre utlendingsseksjonens arbeidsbetingelser i kampen mot grenseoverskridende kriminalitet?»

Statsråd Jon Lilletun: Det er politimesteren som har ansvar for hvordan arbeidsoppgavene prioriteres i et politidistrikt. Statsadvokaten har et overordnet faglederansvar for de påtalemessige oppgavene.

I september 1997 opprettet Halden politidistrikt en egen grensekrimgruppe for å styrke innsatsen mot grenseoverskridende kriminalitet. Grensekrimgruppen oppnår gode resultater.

Et distrikt som Halden må med utgangspunkt i sin beliggenhet fokusere på kriminalitet knyttet til grenseproblematikken. Det samme gjelder andre distrikter med spesielle utfordringer.

For å bedre oppdagelsen av grenseoverskridende kriminalitet ytterligere er det iverksatt tett samarbeid mellom svensk og norsk politi og tollvesen. Det nære samarbeidet gjør det mulig å målrette innsatsen bedre enn tidligere. Departementet følger utviklingen nøye, og det er også i budsjettet for 1999 satt av særlige midler til dette arbeidet. Dette er midler som ikke er knyttet til stillingshjemler.

Øystein Hedstrøm (Frp): Jeg takker statsråden for svaret, men svaret var lite tilfredsstillende når det gjelder hensynet til grensekontrollen.

De tallene som statsråden nevnte tidligere, hvor han trakk en sammenlikning mellom Kongsvinger og Halden, er lite relevante. Som representanten Tømmerås sa, er dette hovedinnfallsporten – med E6. Vi har også E18, vi har jernbanen over Kornsjø, vi har 12 forskjellige passeringssteder mot Sverige. Dette bør ha høyeste prioritet. Vi vet at under Golf-krisen i 1991, da det ble etablert ekstrakontroller, beslagla man alt fra avsagde hagler, finlandshetter, komplette falskneriutstyr for falske pass osv. Politidistriktet har tidligere avgitt to stillinger. Nå blir

(Hedstrøm)

det to til, og da er det én igjen av de fem som ble tilgode sett utlendingsseksjonen i Halden. Mener statsråden dette vil være tilstrekkelig til å ha en god avskrekkingseffekt og virke mot grenseoverskridende kriminalitet og illegal innvandring til Norge i dette distriktet?

Statsråd Jon Lilletun: Dei tala som representanten Hedstrøm viste til, og som eg hadde referert, var tal knytte til den generelle bemanningsnorma. Så sa eg at det er sett av ekstra midlar spesielt til dei utfordringane som ligg her. I budsjetttramma for 1999 er det sett av 500 000 kr til politidistriktet si grensekrimguppe, og i tillegg er Halden politidistrikt tildelt 1 450 000 kr frå Utlendingsdirektoratet i ekstraordinære midlar til grensekontroll. Dette er til saman ei monaleg styrking av budsjettet for distriktet, og gjennom vidareutvikling av grensesamarbeidet og målretta innsats ser vi det som heilt klart at denne tenesta er styrkt.

Øystein Hedstrøm (Frp): Jeg takker statsråden for tilleggssvaret.

Når det gjelder de forhold statsråden her trekker opp, er det ganske riktig at det er nye ressurser, men det er for å møte nye utfordringer i Europa og det samarbeid Norge skal ha med andre europeiske land innen justissektoren.

Jeg vil komme litt inn på budsjettforliket. Nå sier politiets organisasjoner at man må redusere driftsbudsjettene rundt omkring. Jeg vil i den forbindelse spørre statsråden – og da kommer jeg inn på disse 100 mill. kr i budsjettforliket – om han mener at denne reduksjonen i driftsmidlene som vi nå opplever, er i tråd med budsjettforliket.

Statsråd Jon Lilletun: Regjeringa legg vekt på å opptre ryddig i forhold til eit forlik. Vi meiner vi på ein grundig måte skal kunne dokumentere at vi har halde oss til budsjettforliket. Det vil ikkje på dei 30 sekunda som no er igjen, vere tid til å gå inn på det, men seinare vil det vere høve til å gå gjennom dei premissane som låg til grunn for forliket, og Regjeringa si handtering av det. Det er heilt klart at dei 100 mill. kr har hjulpet godt i heile landet, men det er framleis behov for meir dei fleste plassane. Det forstår også Regjeringa at det er, men vi må halde oss til det Stortinget har sagt, at ein òg skal fordele mellom dei enkelte distrikta på ein mest mogleg ansvarleg måte. Det har vi prøvd å gjere.

S p ø r s m å l 1 6

Per Roar Bredvold (Frp): Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til fungerende justisminister:

«I Alvdal kommune har en gutt på 6 år vunnet en ny bil. Gleden i familien var veldig stor helt til overformynderiet grep inn i henhold til vergemålsloven. Familien ønsker å bruke gevinsten til hele familiens beste, mens overformynderiet har «tatt» bilen.

Hva vil statsråden gjøre for at denne og tilsvarende saker kan løses innenfor familiens egne rekke?»

Statsråd Jon Lilletun: Jeg er kun kjent med den aktuelle saken gjennom presse og media, og det ser ut som om overformynderiet i Alvdal har handlet i tråd med vergemålslovens regler, som først og fremst ivaretar den umyndiges interesser.

Ifølge vergemålsloven § 63, jf. Justisdepartementets forskrift 11. november 1988 nr. 930, plikter overformynderiet å overta forvaltningen av umyndiges midler dersom beløpet er på 30 000 kr eller mer.

Departementet har nå foreslått å endre ovennevnte forskrift og bl.a. høyne dette grensebeløpet. Hvor høyt dette grensebeløpet bør settes, har vi ikke tatt endelig stilling til ennå. Vi vil i løpet av kort tid sende saken ut på høring og avventer reaksjonene fra høringsinstansene vedrørende dette spørsmålet.

Departementet har også planer om å foreta en full revisjon av selve vergemålsloven, som både er gammel og vanskelig tilgjengelig. Vi vil i den forbindelse også måtte vurdere den problemstilling som er reist av representanten Per Roar Bredvold.

Jeg kan for øvrig nevne bestemmelsen i vergemålsloven § 89 første ledd, som gir en arvelater eller giver rett til selv å bestemme hvordan gaven/arven skal forvaltes. Dette betyr at overformynderiets rett/plikt til å overta forvaltningen av den umyndiges midler kan settes til side av arvelater/giver i medhold av denne bestemmelse.

Per Roar Bredvold (Frp): At denne loven er gammel, er riktig. Den er nemlig fra 1927. Den sier at midler til jenter og gutter under 18 år, uansett hvordan de har framkommet, skal meldes til overformynderiet når verdien er over 30 000 kr.

Det at overformynderiet i Alvdal har gjort sin jobb, er riktig, men det er kanskje på tide at vi ser på den loven, og statsråden lovet jo at det skal gjøres. For eksempel er det veldig påkrevd å heve grensen fra 30 000 kr, da dette beløpet sist ble justert 11. november 1988.

Hva som er familiens beste, kan selvfølgelig diskuteres, men man skulle tro at de aller fleste foreldre vet hva som er best for det enkelte familiemedlem og familien i sin helhet. Og hvem er det nå som tør å kjøpe lodd i sine barns navn?

Det er jo også forholdsvis vanlig at foreldre setter barnetrygden inn på en konto, slik at barnet kan bruke den senere, til f.eks. utdanning, førerkort, til moped, traktor og sånne ting, turer, idrettsutstyr etc. Man kan jo spørre om hva som er barnets beste når barnet må være 18 år før det får bestemme over disse midlene.

Rettslig sett kan det også diskuteres hvem en gevinst skal tilfalle, om det er den som kjøper loddet, eller den som får loddet.

Statsråd Jon Lilletun: Eg kan dele mange av dei vurderingane som representanten Bredvold her gjev uttrykk for, og eg er òg glad for at han er nøgd med at vi har i gang eit arbeid der ein skal gjennomgå dette på nytt.

Det var berre ein ting eg hadde behov for å presisere i forhold til spørsmålet til representanten Bredvold, og det er at overformynderiet forvaltar jo denne gevinsten for

guten. Det er ikkje slik at han beslaglegg dei og overtek han. Det kunne i og for seg høyrast slik ut på spørsmålet. Eg trur ikkje at representanten meinte det, men eg hadde behov for å presisere akkurat det.

Elles vil vi møte dette prinsippet igjen etter at vi har gjennomgått lova og hatt den ute på høyring.

S p ø r s m å l 17

Presidenten: Dette spørsmålet vil bli tatt opp av representanten Jørn L. Stang.

Jørn L. Stang (Frp): På vegne av min kollega Terje Knudsen vil jeg få stille følgende spørsmål til fungerende justisminister Lilletun:

«Narkotikaforbrytelsene i Bergen har økt med ca. 40 pst. i 1998. Bergen politikammer har derfor vært nødt til å videreføre bare ett av de to forsøksprosjektene med lokalområdepoliti for å finne midler til narkotikabekjempelsen.

Vil statsråden sørge for nok midler til Bergen politikammer slik at begge forsøksprosjektene kan videreføres uten at det går utover bekjempelsen av narkotika og voldsutøvelse?»

Statsråd Jon Lilletun: Justisdepartementet etablerte i 1994 prosjektet Lokalområdepolitiordningen som et prøveprosjekt for å utvikle en form for nærpoliti. Ordningen ble også utprøvd i Oslo, Kristiansand, Stavanger, Bergen og Trondheim. Prosjektet kom i gang med lokale delprosjekter de fleste steder i 1995. For at prosjektet kunne komme i gang ble politidistriktene tildelt nye stillinger til det. I starten ble det avsatt øremerkede ressurser. I Bergen kom prosjektet med to områder først i gang i 1996 av ulike grunner. Midler til prosjektet ble lagt inn i budsjetttrammene. I 1997 var det ingen øremerkede midler til prosjektet. Som prosjekt skulle det for alle politidistriktene etter forutsetningene avsluttes ved utgangen av 1997.

Målet med prosjektet var å utvikle politiets arbeidsmetoder for å kunne øke tryggheten hos folk i det aktuelle området, bedre servicen overfor befolkningen og redusere kriminaliteten der.

Prosjektet skulle basere seg på å øke politiets synlige nærvær ved uniformert, oppsøkende tjeneste i området, slik at en kunne utnytte lokal kunnskap for å bedre polititjenesten, gi støtte ved etterforskning av lovbrudd og forebygge kriminalitet. I hvert område fikk en polititjenestemann ansvaret for polititjenesten der og skulle overvåke området.

Jeg vil imidlertid understreke at det er politimesterens ansvar å organisere politiet på beste måte etter de retningslinjer som trekkes opp, for å kunne bekjempe kriminaliteten og skape trygghet for publikum. Det er imidlertid ingenting i veien for at politidistriktet selv kan fortsette med ordningen med lokalområdepoliti eller andre former for nærpoliti. Dette er da også meddelt politidistriktet i den såkalte styringsdialogen.

Hvilke ressurser politidistriktet har behov for og hva som kan tildeles, tas opp i styringsdialogmøtet som gjennomføres mellom politidistriktet og departementet. Her fremkommer også hvilke oppgaver som skal prioriteres. Bergen politidistrikt er tildelt 219 mill. kr i 1999. Heri er også inkludert øremerkede midler, med 3,8 mill. kr til ekstra innsats mot vold i Bergen sentrum i tillegg til den ordinære kriminalitetsbekjempelse gjennom bl.a. ordens-tjenesten.

Når representanten Terje Knudsen viser til at narkotikaforbrytelsene i Bergen har økt med 40 pst. i 1998, er det det å si at narkotikaforbrytelser er en av de typene forbrytelser der antall saker blir påvirket sterkt av politiets innsats, og ikke er så avhengig av publikums anmeldelser som det er ved de fleste andre forbrytelser. En økning på 40 pst. viser derfor at politiet i Bergen har hatt en god innsats i 1998 når det gjelder bekjempelse av narkotikaforbrytelser.

Dersom politimesteren i Bergen finner erfaringene med nærpoliti hittil gode, er det etter min oppfatning ikke noe i veien for at ordningen opprettholdes – om ønskelig også utvides til flere områder innen de tildelte midlene. Dette kan også politimesteren finne støtte for i St.prp. nr. 1 for 1998-99, side 9, der utvikling av et synlig og tilgjengelig politi med god kjennskap til lokale forhold er særskilt fremhevet. Det vil imidlertid ikke bli tilført ytterligere midler til Bergen politidistrikt nå.

Jørn L. Stang (Frp): Jeg takker statsråden for svaret. Jeg syns den siste setningen var meget skuffende, for der ble det slått kategorisk fast at Bergen politikammer ikke får noe mer midler. Det syns jeg er veldig beklagelig, når Bergen og andre store byer har en økning i narkotikakriminaliteten.

Jeg vil bare gjøre statsråden oppmerksom på at det jo er inngått et forlik mellom Fremskrittspartiet, Høyre og regjeringspartiene, og det er iallfall en utvetydig holdning hos medlemmene av disse partiene som jeg refererte til, som vektlegger at man påpekte problemene for byene og ville prioritere den situasjonen som der har oppstått. Og da er mitt spørsmål til statsråden, i og med at han selv var inne på dette med at man har trukket fra de øremerkede midler, at de ikke eksisterer mer: Er situasjonen såpass prekær i byene nå at statsråden vil revurdere sitt syn og gi de nødvendige midler som skal til for å styrke nær-områdepoliti?

Statsråd Jon Lilletun: Eg vil fyrst presisere igjen at dei midlane som vart gjevne til prosjektet, er lagde inn i rammene og eksisterer i rammene. Det er ikkje slik at dei er trekte ut av budsjettet i år, men dei er no inne i rammene.

Så refererer representanten til forliket som er gjort. Og det er heilt klart at det er gledeleg med den styrkinga nasjonalt som politiet har fått med dei 100 millionane ekstra. Det er også heilt opplagt at det er dei tyngste byane som har fått den største betringa. Alle kunne heilt sikkert ha brukt meir – det kunne heilt sikkert Bergen òg ha gjort – men ut frå dei midlane som er løyvde gjennom stats-

budsjettet, er fordelinga gjord. Og det er ut frå det eg måtte vere såpass kontant i den siste setninga mi som eg var, og seie at det no ikkje vil bli tilført ekstra midlar.

S p ø r s m å l 1 8

Signe Øye (A): Jeg vil få lov å stille følgende spørsmål til arbeids- og administrasjonsministeren:

«En evaluering foretatt av Arbeidsforskningsinstituttet av prosjektet «Arbeid med bistand» viser at omkring halvparten av de som er inne på tiltakene, kommer over i fast arbeid, noen i full jobb og noen i kombinasjon arbeid og trygd. Arbeidsgiverne er positive til ordningen. Alternativene til disse er uføretrygd, en vernet arbeidsplass eller en institusjonsplass. Alle alternativene er dyrere enn «Arbeid med bistand».

Har statsråden noen opptrappingsplan utover den beskjedne økningen som nå er vedtatt?»

Statsråd Eldbjørg Løwer: Arbeidsmarkedstiltaket Arbeid med bistand startet som et forsøksprosjekt i perioden 1992-95, og Arbeidsforskningsinstituttet ble engasjert til å evaluere dette prosjektet. På bakgrunn av de gode erfaringene som forsøket gav, ble Arbeid med bistand innført i 1996 som et ordinært arbeidsmarkedstiltak.

Arbeid med bistand retter seg mot personer med så omfattende yrkeshemninger at de har behov for særlig oppfølging og bistand.

Tiltaksplassene i Arbeid med bistand er integrert i det ordinære arbeidslivet. Målet er at deltakerne skal kunne beholde arbeidet også etter at tiltaksperioden på inntil tre år er avsluttet.

Mange av deltakerne har uføretrygd når de kommer inn på tiltaket. Målet er imidlertid at deltakelse i tiltaket over tid skal kunne bidra til å redusere trygdeytelsene, ved at den enkelte etter hvert får lønn fra arbeidsgiver eller en kombinasjon av lønn og trygd.

Som spørderen sikkert er kjent med, er det til enhver tid vel 50 000 registrerte yrkeshemmede arbeidssøkere i arbeidsmarkedsetaten. Disse har ulike problemer og ulike fungeringsevne. Vi trenger derfor et bredt spekter av tiltak, og Arbeid med bistand er et av flere tilbud til de svakest fungerende yrkeshemmede. Andre tilbud til denne gruppen kan være Arbeidsforberedende trening eller tilbud om ASVO-plass.

Jeg deler helt og fullt spørrerens oppfatning av Arbeid med bistand som et tjenlig tilbud til de svakest fungerende yrkeshemmede. Jeg har derfor fortsatt å bygge ut kapasiteten i tiltaket.

I 1997 var det om lag 850 tiltaksplasser i gjennomsnitt i dette tiltaket. Budsjettet for 1998 gav rom for vel 900 plasser, mens det i gjennomføringen faktisk ble om lag 1045 tiltaksplasser. Antallet tiltaksplasser kan ligge noe høyere enn budsjettet fordi Arbeidsdirektoratet har adgang til en viss omdisponering mellom tiltakene.

I Regjeringens budsjettframlegg for 1999 foreslo vi en ytterligere utbygging av tiltaket Arbeid med bistand til om lag 1 300 plasser i gjennomsnitt i året. Også i 1999 kan endelig antall plasser bli noe høyere enn budsjettet.

Beslutninger om videre utbygging av Arbeid med bistand vil bli tatt i tilknytning til de årlige budsjettene.

Signe Øye (A): Jeg takker statsråden for svaret.

Det er selvsagt positivt at antall personer på tiltaket Arbeid med bistand øker, men det monner så lite. Når vi vet at behovet for slike tiltaksplasser er så enormt stort, blir det veldig puslete fra statsrådets side når man ender opp med en økning på et par hundre plasser på landsbasis. Det tror jeg bare er å erte opp folk og skape forventninger om aktivitet, som igjen gjør at de blir skuffet når de ikke får komme med på disse tiltakene. Jeg hadde i hvert fall forventet at statsråden hadde en skikkelig formening om dette tiltaket og en opptrappingsplan som viste at det her var et tiltak som vi vet fungerer, og som det er verdt å satse på. Da vil jeg spørre: Er det fordi vi har så få tiltaksplasser i 1999 at statsråden ikke har noen større planer?

Statsråd Eldbjørg Løwer: Når det gjelder området tiltak for yrkeshemmede, er det faktisk det samme antall og det samme nivå som i fjor. For den gruppen som tar i bruk Arbeid med bistand, er det viktig å finne ut om det kanskje også er andre tiltak som arbeidsmarkedsetaten har tilgjengelig, som kan være like egnet – eller i hvert fall i en avklaringsperiode være med på å vise hvilken arbeidsevne vedkommende har.

Jeg merket meg at da Stortinget behandlet budsjettet for 1999, bad det departementet om nettopp å se på forholdet mellom de forskjellige tiltakene for yrkeshemmede, om vi kan ha større fleksibilitet mellom tiltakene for at disse personene skal ha en sjanse til å komme ut i arbeid og vise hvilken arbeidsevne de har. Det er mulig at det kan finnes løsninger innenfor den totale tiltakspakke, og at vi ikke bare fokuserer på dette ene tiltaket.

Signe Øye (A): Jeg takker igjen statsråden for svaret.

Mitt poeng er ikke de 55 000 som kommer inn under tiltak for yrkeshemmede. Men dette tiltaket, Arbeid med bistand, går av den potten som berører vanlige arbeidsmarkedstiltak.

Arbeid med bistand kan f.eks. gis til grupper som psykisk utviklingshemmede, lettere psykisk utviklingshemmede, psykiatriske pasienter, tunge rusmisbrukere, eller det kan være flyktninger som har liten skolegang eller kan dårlig norsk. Det er utrolig store grupper som kan komme inn under denne ordningen, og som etter de tre årene kan komme over i fast arbeid, noe som igjen vil lette presset når det gjelder at nye grupper går over på uføretrygd. Da må jeg spørre statsråden: Er statsråden enig i at dersom vi ikke får gitt disse gruppene et tilbud raskt, vil vi fortsatt ha en sterk økning i antallet uføretrygdede?

Statsråd Eldbjørg Løwer: Jeg er enig i at tiltaket Arbeid med bistand er et godt tiltak, det sa jeg også i mitt første svar. For denne gruppe personer som vi her snakker om, kan det også være viktig å se dette og andre tiltak i en sammenheng, nettopp for å unngå det som represen-

tanten peker på, nemlig flere på uføretrygd – i hvert fall er det viktig å skape fleksibilitet mellom å kunne yte arbeid og å få trygd.

Når det gjelder opptrappingsplanen, som representanten hadde en karakteristikk av her, må det være forståelse for at jeg ikke nå kan si hva jeg ønsker å gjøre i neste budsjettår – annet enn å be representanten legge merke til at jeg sier at Arbeid med bistand er et godt tiltak.

S p ø r s m å l 1 9

Øyvind Vaksdal (Frp): Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til arbeids- og administrasjonsministeren:

«Konkurransetilsynet har i samarbeid med Nord Pool ASA, den nordiske elbørsen, hatt opplysninger om strømpriser til forbruker på NRK Tekst-TV. Dette tilbudet opphørte ved årsskiftet, og mange som har benyttet dette tilbudet, reagerer svært negativt på at det opphørte.

Vil statsråden ta initiativ til å få dette populære tilbudet tilbake, slik at forbrukerne kan orientere seg om prisnivået mellom de forskjellige aktører i markedet?»

Statsråd Eldbjørg Løwer: Som representanten Vaksdal påpeker, har de beste tilbudene fra Konkurransetilsynets prisundersøkelser på strøm blitt publisert på NRKs Tekst-TV-sider. Nå er det imidlertid ikke riktig å si at dette er basert på et samarbeid mellom Konkurransetilsynet og Nord Pool, siden det er Nord Pool som på eget initiativ har lagt ut denne informasjonen på Tekst-TV. Det er således Nord Pool som nå har valgt ikke å videreføre opplysningstjenesten på NRKs Tekst-TV.

Dette berører imidlertid ikke Konkurransetilsynets prisundersøkelser på strøm, som videreføres som tidligere. Tilsynet har over noen år utarbeidet en prisrangering over tilbudene fra landets strømleverandører. Bakgrunnen for etableringen av denne ordningen var at man i forbindelse med dereguleringen av kraftomsetningen ønsket å skape prisbevisste og aktive forbrukere. Som de fleste nå vet, er det i dag mulig å skifte strømleverandør på ukentlig basis uten kostnader.

For å kunne sikre virksom konkurranse mellom e-verkene også ved leveranser til mindre sluttbrukere, som f.eks. husholdningskunder, er det en forutsetning at det foreligger tilstrekkelig og sammenlignbar prisinformasjon, slik at forbrukerne kan foreta aktive valg med hensyn til leverandør av elektrisitet. Det er i denne sammenheng gledelig å observere at det er stadig flere som faktisk benytter seg av muligheten til å bytte leverandør. Ved utgangen av oktober 1998 hadde så mange som 140 000 strømkunder byttet leverandør. Dette indikerer at konkurransen om leveranser til husholdningene er økende.

I tilknytning til innføring av en meldepliktsordning for kraftpriser fra januar 1998 videreutviklet Konkurransetilsynet sine prisundersøkelser ytterligere, slik at tilsynets rangering av strømleverandører nå oppdateres på ukentlig basis. Denne informasjonen publiseres på tilsynets egne internettsider, gjennom jevnliges pressemeldin-

ger samt via e-post og ordinær post til interesserte. Resultatene fra tilsynets prisundersøkelser refereres og omtales i tillegg hyppig både i landets aviser og i TV. Konkurransetilsynet har gode erfaringer med dagens formidlingsformer. Etter min oppfatning er således tilsynets prisrangering lett tilgjengelig for folk flest. Det er jo naturligvis også et mål at flest mulig skal få ta del i den informasjonen som tilsynets prisundersøkelser frembringer. I den forbindelse kan det for øvrig nevnes at Konkurransetilsynet nettopp har gitt ut en informasjonsbrochure, som beskriver hvordan husholdningsmarkedet fungerer, og hvordan man kan bytte leverandør.

Avslutningsvis vil jeg oppsummere med å si at Konkurransetilsynets prisundersøkelser er et godt hjelpemiddel til å holde seg orientert om prisutviklingen i kraftmarkedet. Det er videre min oppfatning at dagens publisering via Internett, i kombinasjon med den brede omtale tilsynets prisundersøkelser generelt får i media, i tilstrekkelig grad ivaretar behovet for informasjon til forbrukerne. Dette reflekteres også i den gledelige utviklingen i kraftmarkedet, der et økende antall forbrukere bytter strømleverandør samtidig som konkurransen strømleverandørene imellom synes å øke betraktelig.

Øyvind Vaksdal (Frp): Jeg takker statsråden for svaret, som jeg synes var noe skuffende.

Konkurransetilsynet har opplyst meg på telefonen at de har gått vekk fra dette prosjektet på grunn av at det kostet 60 000 kr året – det er forsvinnende lite penger.

Jeg har også fått med meg at dette tilbudet er lagt ut på Internett. Problemet er at ikke alle mennesker i dette land har tilgang til Internett. Jeg vil derfor stille statsråden følgende tillegsspørsmål: Ser hun ikke at det tilbudet som nå er fjernet fra NRKs Tekst-TV, ikke kan erstattes av Internett, da dette ikke er et tilbud for alle? Spesielt eldre faller utenfor, da de ikke har den nødvendige tilgang til det som flere og flere får tilgang til i informasjonssamfunnet.

Statsråd Eldbjørg Løwer: Også for Konkurransetilsynet er omfanget av publisering et spørsmål om anvendelse av ressurser. Publisering via egne hjemmesider på Internett er en kostnadseffektiv og hensiktsmessig måte å informere om prisundersøkelsene på. Ytterligere publiseringer gjennom NRKs Tekst-TV-sider, og eventuelt også andre TV-kanalers Tekst-TV-sider, vil binde ressurser som tilsynet da kunne brukt til f.eks. prisundersøkelser og prisinformasjon på andre områder. Jeg har derfor tiltro til at Konkurransetilsynet vurderer dette løpende – og nå vurderer de det altså slik at det ikke skal brukes penger på Tekst-TV. Internett er jo ellers en tjeneste som øker i omfang i et veldig raskt tempo.

S p ø r s m å l 2 0

Presidenten: Dette spørsmål, fra representanten Kenneth Svendsen til samferdselsministeren, vil bli tatt opp av representanten Thore Aksel Nistad.

Thore Aksel Nistad (Frp): Jeg vil på vegne av representanten Kenneth Svendsen få stille følgende spørsmål til samferdselsministeren:

«Etter 14 år med bompengestasjon på E6 ved Kobbelv i Sørfold kommune er nå veien snart nedbetalt. Sørfoldveg A/S har nå foreslått for veikontoret i Nordland at innkrevingen av bompengavgift skal videreføres. Bakgrunnen for dette er at de ønsker at det skal monteres brannvern og sikkerhetsutstyr i alle tunneler i Sørfold kommune, også for tunnelene som ikke opprinnelig var omfattet av tidligere innkreving av bompenger.

Mener statsråden at det er riktig at lokalbefolkningen også skal bære kostnadene for dette?»

Statsråd Odd Einar Dørum: Samferdselsdepartementet er kjent med at Statens vegvesen har fått en henvendelse fra Sørfoldveg A/S om saken. Saken er til behandling i de berørte kommuner og i Nordland fylkeskommune.

Montering av brannverns- og sikkerhetsutstyr i tunnelene i Sørfold kommune ligger ikke innenfor forutsetningene for delvis bompengefinansiering av E6 rundt Leirfjorden i Nordland, jf. St.prp. nr. 66 for 1981-82 og Innst. S. nr. 168 for 1981-82. Hel eller delvis finansiering av brannverns- og sikkerhetsutstyr i disse tunnelene med bompenger er derfor en utvidelse av eksisterende bompengoordning. En ny eventuell bompengesøknad må godkjennes av Stortinget etter en forutgående lokal prosess i berørte kommuner og i fylkeskommunen.

Jeg kan ikke i utgangspunktet se at det prinsipielt er noe i veien for at bompenger brukes til oppgradering av tunneler dersom det lokalt er støtte for det, og prosjektet ellers er faglig forsvarlig. Prosjektet må i alle tilfelle vurderes i forhold til gjeldende retningslinjer for bompengefinansiering.

Samferdselsdepartementet vil komme tilbake til saken etter at den er behandlet lokalt.

Thore Aksel Nistad (Frp): Jeg takker for svaret.

Jeg er for så vidt ganske tilfreds med at saken skal behandles. Denne saken dreier seg faktisk om at det skal monteres brannverns- og sikkerhetsutstyr i 17 tunneler, og det dreier seg også om et mobiltelefonnett, som skal finansieres ved bompenger. Det er en farlig tendens at bilistene først skal være med og betale avgifter, så skal de betale bompenger – med de bompengene skal de snart finansiere alt som er.

Er det riktig at de som betaler bompenger, skal være med og finansiere alt mulig annet som ikke har noe å gjøre med akkurat den biten som gjelder bompengefinansieringsordningen?

Statsråd Odd Einar Dørum: Det er mye man prinsipielt kunne ønske seg når det gjelder samferdsel, men til syvende og sist er man avhengig av de pengene som er til rådighet.

Her er saken den at dersom en lokalt føler at de spørsmålene som er tatt opp, nemlig å sikre tunnelene på en bedre måte, er et tema de er opptatt av, har de grunnlag

for å fremme saken. Det er også slik at departementet er helt avhengig av denne lokale behandlingen for å kunne ha en sak å håndtere. Men som en praktisk mann som er opptatt av at folk skal bidra når de ønsker det, kan jeg ikke se noe prinsipielt i veien for det, dersom det er faglig forsvarlig, og dersom det lokalt er et ønske om å satse på den måten som det som ligger i spørsmålet.

S p ø r s m å l 2 1

Petter Løvik (H): Eg tillèt meg å stille følgjande spørsmål til kyrkje-, utdannings- og forskingsministeren:

«Læreboka «Samfunnskunnskap 9» gir eit svært negativt inntrykk av fiskerinæringa og har også fleire direkte feil. Så lenge vi har ei offentleg godkjenningssordning vert innhaldet ståande som offentleg godkjende fakta.

Kva vil statsråden gjere i denne konkrete saka og generelt for å sikre at bøker der innhaldet er stempla som offentleg godkjent, held faglege mål?»

Statsråd Jon Lilletun: Fiskerinæringa er vår nest største eksportnæring og ei næring med gode framtidsutsikter. Eg må berre seie meg lei for at dette viktige perspektivet ikkje kjem fram i ei lærebok i samfunnsfag.

Arbeidet med gransking og godkjenning av lærebøker i grunnskulen og i vidaregåande opplæring skjer i samsvar med forskrift av 13. januar 1984. Det er Nasjonalt læremiddelsenter som forvaltar forskrifta. Alle manuskript til lærebøker det vert søkt godkjenning for, gjennomgår fagdidaktisk gransking, ei gransking som gjeld likestilling mellom kjønna, og språkleg gransking. Den språklege granskinga vert utført av Norsk språkråd.

Når det gjeld å sikre at innhaldet i lærebøkene held fagleg nivå, dvs. er fagleg korrekt, ligg hovudansvaret hos forfattaren og forlaget.

Den fagdidaktiske granskinga skal vurdere læreboka i forhold til

- måla og hovudmomenta i læreplanen for faget
- den didaktiske heilskapen som den generelle delen, prinsippa og retningslinjene og læreplanen for faget inngår i

Som ledd i denne granskinga skal det såleis vurderast om stoffutvalet og framstillingsforma verkar til å realisere intensjonane i L-97. I denne samanhengen vil det også i den fagdidaktiske granskinga verte vurdert om lærestoffet og framstillinga held faglege mål. Forlaga og Nasjonalt læremiddelsenter samarbeider når det gjeld å sikre at det faglege innhaldet er korrekt. I samfunnsfag, der denne boka vert brukt, endrar forholda seg på mange område svært raskt, og det er viktig at lærebøkene er fagleg oppdaterte.

Det er sjølvsagt svært uheldig at fiskerinæringa har fått ei omtale som ikkje er korrekt, i ei godkjend og utgjeven lærebok. Eg vil likevel nemne at volumet av lærebokmanuskript som skal granskast, har vore svært stort i samband med grunnskulereforma, og at arbeidet delvis har vore gjort under tidspress.

Nasjonalt læremiddelsenter vil be forlaget rette opp det som ikkje er korrekt i den neste utgåva av læreboka,

slik at alle opplysningar om fiskerinæringa vert korrekte. Nasjonalt læremiddelsenter vil også be forlaget vurdere tiltak med tanke på dei skulane som allereie har kjøpt læreboka, f.eks. ved at forlaget sender ut korrigererte sider som kan leggjast inn.

Elles kan det opplyst at godkjenningsordninga vil verte vidareført i forskrifta til den nye opplæringslova, som trer i kraft 1. august 1999. Departementet og Nasjonalt læremiddelsenter er opptekne av å sikre kvaliteten på lærebøkene. I den samanhengen vert det no sett i gang eit forsøksprosjekt i eit samarbeid mellom Den norske Forleggerforening, Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening, Høgskulen i Vestfold og Nasjonalt læremiddelsenter om vurdering og val av lærebøker og andre læremiddel. Dette er eit prosjekt som tek sikte på å auke kunnskapen om læremiddelkvalitet. Samtidig vert det mogleg å prøve ut andre modellar for godkjenning, der ein òg ser nærare på ansvarsdelinga når det gjeld innhaldet.

I denne samanhengen viser eg til budsjettvedtaket for Kyrkje-, utdannings- og forskingsdepartementet under stortingsbehandlinga av Budsjett-innst. S. nr. 12 for 1998-99, der eit av vedtaka lyder:

«Stortinget ber Regjeringen vurdere kvalitetssikring av norsk lærebokproduksjon med sikte på en vesentlig forenkling, eventuelt avvikling av dagens godkjenningsordning for lærebøker.»

Petter Løvik (H): Eg takkar for svaret, som eg synest til ein viss grad var imøtekomande.

Det er ille med direkte feil, men det alvorlegaste her er kanskje den totale framstillinga av næringa, under kapitlet «Arbeidslivet – muligheter og utfordringer». Det er rett nok eit bilete frå fiskerinæringa i dette kapitlet – eit bilete med teksten «Nedlagt og fraflyttet fiskevær». På same sida står teksten:

«Kvar er hammaren Edvard, du treng han vel no når døra skal spikrast igjen?»

Det er den kveldsroa som liksom ser ut til å ha senka seg over fiskerinæringa i denne læreboka, som gjer meg mest uroleg. Eg synest det er ille at Gyldendal ikkje gjer ein god nok jobb, men eg håpar statsråden er einig med meg når eg seier at det er endå verre å ha ei godkjenningsordning som ikkje klarer å fange opp slike ting.

Statsråd Jon Lilletun: Eg er heilt samd med representanten Løvik i at det verste er den totale framstillinga av næringa som ei næring under nedbygging, under pessimisme. Det gjev oss nok ei utfordring på mange fleire felt enn det som gjeld lærebøker, for det er eit eller anna bilete som har festa seg hjå svært mange, og det slår òg ut i rekrutteringa til f.eks. fiskerifaga. Her har vi ein felles jobb å gjere. Så her deler eg representanten Løviks uro og syn. Eg er òg einig i at det er leit når ein har ei godkjenningsordning som ikkje har fanga opp dette.

Eg er òg glad for at representanten Løvik oppfatta at her er vi i gang med eit ganske stort arbeid, og at vi er veldig opptekne av at dette skal verte betre. Eg meiner framleis at det arbeidspresset som har vore i samband med gjennomføringa av reformene, er medverkande.

Petter Løvik (H): Rett nok skal det føyast til at det same forlaget i andre verk har omtalt delar av næringa. Ein går bl.a. inn på at det er ei moderne næring og seier:

«Moderne fiskebåter er fulle av elektroniske hjelpemidler som gjør det enkelt å finne fiskestimene.»

Og så kjem det eg vil ta fatt i:

«Det er ikke lenger greit å være fisk, om det var det før.»

Det må vi vel kunne slutte oss til. Men det er heller ikkje greitt for oss som prøver å vere med og rekruttere folk til ei næring som vi langs kysten sjølve oppfattar som ei framtidnæring. Som statsråden korrekt sa, er det den nest største eksportnæringa, ei næring som har enormt vekstpotensial i kraft av at ho leverer mykje og rein mat, og næringa har store utviklingsmoglegheiter. Det er bakgrunnen for den store diskusjonen som det no er blitt i fiskerikrinsar om denne læreboka.

Eg synest statsråden sitt svar var rimeleg positivt, og håper at han vil følgje opp dette også på generell basis.

S p ø r s m å l 2 2

Sigvald Oppebøen Hansen (A): Eg tillèt meg å stille følgjande spørsmål til kyrkje-, utdannings- og forskingsministeren:

«Norsk voksenpedagogisk forskningsinstitutt (NVI) i Trondheim har i sin evalueringsrapport peika på at vaksne elevar i den vidaregåande skulen blir taparar i Reform 94.

Kva vil statsråden gjere for å bøte på dette?»

Statsråd Jon Lilletun: I samband med St.meld. nr. 42 for 1997-98 om kompetansereforma og Innst. S. nr. 78 for 1998-99 drøfta Stortinget nyleg m.a. situasjonen til dei vaksne i den fylkeskommunale vidaregåande opplæringa. Det kom då klart fram behov for tiltak som kan styrkje dei utsiktene vaksne har til vidaregåande opplæring, m.a. ved å etablere eit system som gjev vaksne rett til å dokumentere realkompetansen sin, utan å måtte gå vegen om tradisjonelle prøveordningar.

Det er ikkje heilt dekkjande det som representanten Sigvald Oppebøen Hansen seier om situasjonen til dei vaksne i Reform 94. Sluttrapporten frå Norsk voksenpedagogisk forskningsinstitutt, som vart presentert på eit presseseminar i førre veke saman med dei andre sluttrapportane frå evalueringa, har fått tittelen «På rett vei, uten rett». Tittelen indikerer, som forskarane sjølv skriv, at «situasjonen for vaksne har bedret seg siden innføringen av reformen». Det er med andre ord eit meir nyansert bilete som kjem fram i dag når det gjeld konsekvensane av Reform 94 for dei vaksne i den fylkeskommunale vidaregåande opplæringa, enn ved oppstarten av reforma.

Situasjonen til dei vaksne i den fylkeskommunale vidaregåande opplæringa krev ein samla og grundig analyse, der fleire ulike forhold må vurderast i eit heilskapleg perspektiv. Dette vil verte gjort i meldinga om vidaregåande opplæring som vil verte lagd fram for Stortinget i vår. Det vert òg arbeid vidare med dette i oppfylginga av kompetansereforma.

Eg finn det difor ikkje rett på noverande tidspunkt konkret å gå inn på det arbeidet som no går føre seg i departementet, og som vil verte lagt fram i den ovannemnde meldinga. Men eg kan forsikre representanten Oppebøen Hansen om at det er eit erklært mål for Regjeringa å leggje tilhøva til rette slik at alle vaksne kan få ei best mogleg tilpassa vidaregåande opplæring. Vi ser i evalueringa av Reform 94 at det her ligg ei stor utfordring for oss og for fylkeskommunane.

Sigvald Oppebøen Hansen (A): Eg takkar statsråden for svaret.

Ingen vil bli meir glad enn eg om det er slik statsråden nå fortel, at rapporten viser at dei vaksne eigentleg ikkje har kome så dårleg ut som artikkelen i Dagsavisen kanskje viser.

Situasjonen før Reform 94 var slik at inntakskrifikene til vidaregåande opplæring gav eldre søkjarar tilleggspong, det vil med andre ord seie at eldre søkjarar konkurrerte ut dei unge. Sann sett var reforma på sin plass. Så fekk me altså Reform 94, med ei omfangsfor-skrift om 375 pst., der ein del av dei prosentane skulle gå til vaksne søkjarar.

Nå hadde me ein stor debatt i samband med kompetansereforma om dei vaksnes plass i den vidaregåande opplæringa, og eg har sjølvsagt respekt for at statsråden vil avvente situasjonen ...

Presidenten: Taletiden er omme.

Statsråd Jon Lilletun: Her skal ein prøve å vere nysansert og balansert, for det er rett som eg sa, at ein ikkje har kome så dårleg ut som den artikkelen kunne tyde på, og at det er blitt ei forbetring, totalt sett. For 16-19-åringane er det blitt ei stor forbetring, så det er heilt opplagt at svært mange ikkje er komne godt nok ut. Derfor er det heilt klårt ein skikkeleg jobb å gjere her – det gjeld både det at ein treng ei anna tilrettelegging for vaksne, ein treng meir fleksibilitet for vaksne, og ein treng fleire tilbod til vaksne. Og eg er ikkje nøgd med måten som svært mange fylkeskommunar har fylgt opp omfangsfor-skrifta på. Ut frå den debatten vi hadde, der det låg fleire forslag på bordet, men der det ikkje var heilt klårt kva modell ein skulle velje, er eg innstilt på å ta vare på intensjonen til Stortinget: at flest mogleg vaksne får eit reelt tilbod, eit tilbod som er tilpassa dei.

Sigvald Oppebøen Hansen (A): Eg takkar statsråden for svaret, og er glad for å høyre korleis han nå tolkar det som for så vidt ikkje var noko fleirtalsvedtak i samband med kompetansereforma – der var det lagt fram ein del forslag som ikkje fekk fleirtal. Arbeidarpartiet foreslo å gi ein lovmessig rett til vidaregåande opplæring òg for vaksne som ikkje hadde vidaregåande opplæring frå før. Dersom eg tolkar statsråden veldig velvillig nå, kan det tyde på at statsråden er i retning av det forslaget som Arbeidarpartiet fremma i samband med behandlinga av kompetansereforma.

Sjølv om eg seier at eg har respekt for at statsråden vil vente med å signalisere om han vil gå inn for dette til han kjem med evalueringa av Reform 94, vil eg likevel spørje om mi tolking av statsråden er i rett spor.

Statsråd Jon Lilletun: Eg er takksam for at representanten Oppebøen Hansen tek alt i beste meining, men vil nok då vise til kva eg reelt sa. Det var at eg vil kome tilbake til Stortinget, som ein del av evalueringa av Reform 94, med eit forslag som skal gje flest mogleg gode moglegheiter for å få vidaregåande opplæring. Vi er midt i arbeidsprosessen no, og eg har varsla at i løpet av mars skal den stortingsmeldinga liggje føre. Då vil vi få svara. Så står det att å sjå om representanten Oppebøen Hansen vil verte fornøgd. Eg håpar i alle fall at flest mogleg av dei som treng denne opplæringa, skal verte fornøgde.

S p ø r s m å l 23

Sigvald Oppebøen Hansen (A): Eg tillèt meg å stille følgjande spørsmål til kirke-, utdannings- og forskingsministeren:

«Stortinget sitt politiske mål er at elevar i grunnskulen skal ha høve til å reise på leirskule minst ein gong i løpet av grunnskuletida.

Korleis vil statsråden sikre at dette skjer slik Stortinget har føresett?»

Statsråd Jon Lilletun: Eg har det same ynsket som representanten Oppebøen Hansen. Det er ynskjeleg at alle elevar i grunnskulen tek del i leirskuleopplæring i løpet av skuletida, eller at elevane på annan måte får røynsle med å vere ute i naturen.

Læreplanverka for den 10-årige grunnskulen legg opp til ei rekkje aktivitetar som kan leggjast til leirskuleopphald. På mellomtrinnet er leirskule nemnt som eit tiltak med sikte på å gje elevane røynsle med opphald i naturen. Formuleringa i L-97 er ikkje til hinder for å leggje leirskuleopphald til ungdomstrinnet.

Spørsmålet om foreldrebetaling ved leirskuleopphald vart behandla av Stortinget i samband med den nye opplæringslova. Eg viser til Ot.prp. nr. 46 for 1997-98 og Innst. O. nr. 70 for 1997-98. I innstillinga heiter det frå fleirtalet i komiteen:

«Flertallet legger vekt på at elevene ikke skal betale for ekskursjoner eller undervisning ved leirskuleopphald, men at en kan ta betaling for skoleturer og andre reelt frivillige tilbud. Flertallet vil i denne sammenheng understreke betydningen av at elever og elevenes foreldre ikke blir utsatt for et økonomisk press, og at skolene tar hensyn til dette i undervisningsopplegget.»

Eg har såleis lagt til grunn at skulane kan ta betaling for reise, kost og losji knytt til eit reelt frivillig leirskuletilbod.

Det vert også gjeve tilskot for å medverke til at opplæring på leirskule er gratis. Tilskotet vert gjeve pr. klasse for opphald på inntil ei veke i løpet av grunnskuletida, og dekkjer løn til lærar ved leirskule.

Opplæringslova inneheld heimel til å gje forskrift om kompetansen til dei som underviser ved leirskular, og lov, læreplanverk og tilskotsordning skulle samla sett leggje godt til rette for at elevane skal kunne få eit slikt tilbod.

Forskrifta til opplæringslova er no ute på høyring, og eg vil oppfordre til å nytte høvet til å uttale seg dersom ein har synspunkt på korleis føresetnadene frå Stortinget eventuelt kan takast betre vare på enn ved det som ligg i framlegget til forskrift.

G u n n a r B r e i m o hadde her gjeninntatt presidentplassen.

Sigvald Oppebøen Hansen (A): Eg takkar statsråden for svaret.

I mange år sleit leirskuleverksemda med mangelfulle retningslinjer, heilt til Stortinget bad departementet om å lage ei forskrift som skulle regulere leirskuleverksemda. Da fekk me ei forskrift for det, i 1993. Den tredde da i kraft, og etter det eg forstår, har det fungert nokolunde tilfredsstillande.

Nå er eg gjord kjent med at Norsk Leirskuleforening i eit møte med embetsverket i departementet for ganske få dagar sidan blei informert om at forskriftene som regulerer leirskuleordninga, nå skulle fjernast. Mitt spørsmål til statsråden er om det er riktig, og om det er slik at ei eventuell regulering i lovs form gjennom opplæringslova vil kunne ta vare på det som forskrifta i dag tek vare på.

Statsråd Jon Lilletun: Som eg sa, er nye forskrifter no ute på høyring, og der er dei forskriftene som representanten Oppebøen Hansen nemnde, frå 1993, ikkje med på same måten som dei då var.

Det som eg sa i mitt fyrste innlegg, var at i den grad ein er usamd i dei nye føresegnene, har dei som vil vere interesserte i det, sjølv sagt fullt høve til å fremje synspunkta sine før endeleg vedtak vert fatta.

Det ein har grunn til å ta omsyn til, er eit lokalt ynske om å få organisere leirskuleverksemda på ein måte som ikkje er i samsvar med den klassiske leirskuleundervisninga. I det spenningsfeltet står ein, og ein har prøvd å gje ei rimeleg sikring til leirskulane via tilskot til lærarløn, men samstundes hatt ei opning for at kommunane sjølve kan finne den beste måten å organisere det på.

Sigvald Oppebøen Hansen (A): Eg takkar statsråden for svaret, som for så vidt ikkje gjekk konkret inn på mitt spørsmål, slik eg oppfatta han. Mitt spørsmål er om ein gjennom opplæringslova vil sikre leirskulane på same måten som ein gjer det med dagens forskrifter.

No er det òg slik at statstilskotet til leirskuleopplæring ikkje dekkjer dei faktiske utgiftene, for det har ikkje vore regulert dei siste åra. Og det betyr at det blir problem i forhold til vertskommunane, som ikkje lenger vil subsidiere, kan ein seie, leirskuleopplæring for andre kommunars barn – det har eg ei viss forståing for. Er det slik at med den endringa som nå skjer innanfor leirskuleopplæ-

ringa, skal vertskommunane òg få sleppe å ha arbeidsgjevaransvaret i framtida?

Statsråd Jon Lilletun: Etter departementets syn og òg etter Stortingets handsaming føresåg ein at den nye lova skulle sikre leirskulane og den verksemda som dei driv, men samtidig gje ein fleksibilitet for dei enkelte kommunane. Det er ikkje lagt opp til å endre forholdet når det gjeld arbeidsgjevaransvaret, som vi har oppfatta at Leirskuleforeninga var svært oppteken av at ein ikkje skulle endre.

Det at tilskotsordninga ikkje kvart år vert prisregulert, er nok rett, slik som representanten Oppebøen Hansen seier. På enkelte område forbetra denne regjeringa praksisen frå tidlegare regjeringar når det gjeld slike tilskot, m.a. til fengselsundervisninga. I dette høvet førte vi Arbeidarpartiets tradisjon vidare.

S p ø r s m å l 24

Rita Tveiten (A): Eg vil gjerne stilla følgjande spørsmål til kyrkje- utdannings- og forskingsministeren:

«Høgskulen i Narvik gjev utdanningstilbod til russiske studentar. Dei har kapasitet til å ta imot 120 utlandsstudentar, men «får berre» 90, dette trass i at Statens lånekasse for utdanning har midlar att til formålet.

Korleis kan dette ha seg, og kva kan gjerast for at Høgskulen i Narvik får høve til å ta imot ytterlegare 30 studentar til hausten?»

Statsråd Jon Lilletun: Kyrkje-, utdannings- og forskingsdepartementet fordeler kvart år plassar i den såkalla kvoteordninga for studentar frå utviklingsland og Aust-Europa etter søknader frå alle universiteta og høgskulane i Noreg. Studentane får støtte frå Statens lånekasse for utdanning på line med norske studentar. Når studentane vender attende til heimlandet etter avslutta utdanning, vert lånet gjort om til stipend.

Kor mange plassar departementet har til fordeling, vert fastsett i statsbudsjettet for kvart år. Studieåret 1998-99 var det i alt 900 studentar som fekk plass. 300 av plassane gjekk til studentar frå Aust-Europa.

I statsbudsjettet for 1999 har Stortinget løyvt pengar til ytterlegare 100 plassar til studentar frå Aust-Europa og 100 plassar til studentar frå utviklingsland. Institusjonane har frist til 15. februar for å søkje om plassar, og departementet har som målsetjing å handsame søknadene før påske.

Det er om lag 40 høgre utdanningsinstitusjonar som kan søkje om kvoteplassar. Talet på søknader har dei siste par åra vore ein god del større enn talet på plassar som står til rådvelde. Dette gjeld i særleg grad plassar for studentar frå Aust-Europa. Departementet har derfor vore nøydd til å redusere talet på plassar for dei fleste institusjonane.

Mange av dei institusjonane som i dag berre har nokre få plassar, ynskjer å ta opp fleire studentar frå Aust-Europa. Ikkje minst gjeld dette Universitetet i Tromsø og dei andre høgskulane i Nord-Noreg, m.a. som ein del av samarbeidet i Barentsregionen.

Etter mi meining er det viktig at flest mogleg av institusjonane kan ha utanlandske studentar for å fremje internasjonaliseringa av universitet og høgskular. Til skilnad frå norske studentar, som kan ta med seg støtta si til utlandet, er studentar frå utviklingsland og Aust-Europa ofte avhengige av å få støtte frå Noreg til livsopphald. Kvoteordninga er derfor til vanleg den einaste opninga institusjonane har for å ta opp studentar frå desse delane av verda.

I studieåret 1998-99 fekk Høgskulen i Narvik 90 plassar, dvs. nær ein tredel av dei disponible plassane for studentar frå Aust-Europa. Departementet meiner at det ikkje er rettferdig overfor dei andre universiteta og høgskulane å tildele Høgskulen i Narvik endå fleire plassar. Departementet har tvert om varsla Høgskulen i Narvik om at dei ikkje kan rekne med å behalde så mange plassar i framtida.

I spørsmålet sitt nemner representanten Tveiten at det står att pengar på Lånekassa sitt budsjett til kvoteordninga. Dette er ikkje rett. Alle dei 900 plassane vart fordelte mellom universiteta og høgskulane våren 1998. For studieåret 1999-2000 er det ei ny løyving over statsbudsjettet for inneverande år. Dei 1100 plassane som denne løyvinga finansierer, vil som nemnt verte fordelte før påske.

Rita Tveiten (A): Eg vil fyrst få takka statsråden for eit klargjerande svar.

Eg er glad for at alle dei 900 studieplassane er i bruk.

Dei russiske ingeniørstudentane som dette dreier seg om, er ein viktig del av studiemiljøet ved Høgskulen i Narvik. Det som gjer at dei kjem litt ille ut på Høgskulen, er at skulen tilbyr eit eittårig forkurs der studentane får høve til å læra seg norsk og få kunnskap om norsk samfunnsliv. Og når skulen har 90 studieplassar, fører det til at det etter tre år vert eit hol i tilbodet, noko som gjer at skulen står i fare for å mista dei lærarkreftene som er nytta i dette tilbodet.

Det er òg viktig å sjå på Aust-Europa som ein svært interessant marknad for ulike næringsgreiner i Noreg, og at desse studentane på eit seinare tidspunkt kan verta uvurderlege kontaktar for det same næringslivet. Mitt spørsmål vert difor: Kva kan statsråden gjera for å sikra kontinuiteten i eit slikt tilbod som òg inneheld eit forkurs?

Statsråd Jon Lilletun: Eg er takksam for at representanten Tveiten ser samanhangen i måten ein her tildeler på, ut frå dei 400 plassane ein har til disposisjon.

Eg har òg lyst til å gje uttrykk for at Høgskulen i Narvik er ein av dei institusjonane som har organisert dette best, med veldig gode opplegg som desse studentane frå aust heilt opplagt har hatt stor nytte av.

At ein får eit problem med dette mellomåret, ser eg. Eg er innstilt på å vere fleksibel når det gjeld organisering. Dersom vi kan finne ein måte, er eg innstilt på at vi kan ta ei drøfting med Høgskulen i Narvik om dette. Å love fleire plassar ville vere urett i forhold til alle dei andre institusjonane. Men å få ein fleksibilitet i måten å organisere det på er eg open for å diskutere.

Rita Tveiten (A): Eg er spesielt fornøgd med svaret som statsråden kom med no, for det som er viktig, er å koma fram til ordningar som gjer at ein kan ha kontinuitet i eit slikt tilbod. Det er òg av stor verdi for Høgskulen i Narvik.

Eg synest det er viktig ved tildelinga av desse plassane å sjå på om det er skular som er så sårbare at dei i større grad enn andre er avhengige av å kunna gje eit slikt studietilbod. Det er nyttig for tilbodet til dei norske studentane, og det er nyttig for tilbodet til dei utanlandske studentane. Eg føler meg difor trygg på at saka er i dei beste hender.

Presidenten: Spørsmål 25 er allerede behandlet.

S p ø r s m å l 26

Sylvia Brustad (A): Jeg vil få stille følgende spørsmål til helseministeren:

«Hvorfor har Sosial- og helsedepartementet overprøvd Statens helsetilsyn og gitt statsstøtte til ytterliggende organisasjoner som Norsk Pro Vita, For Livsrett og Menneskeverd, og også til Norges Kristelige Student- og Skoleungdomslag som Helsetilsynet mener bygger på metoder som er «direkte uegnet til å bevisstgjøre ungdom på egne handlingsvalg?»»

Statsråd Dagfinn Høybråten: Forebygging av uønskede svangerskap og abort har vært et prioritert område for alle regjeringer på 1990-tallet. Vi har hatt to handlingsplaner på området, den tredje er nå under utarbeidelse. Målsettingene i planene er klare: Forekomsten av uønskede svangerskap og abort skal reduseres, spesielt i de yngste aldersgruppene.

Spørsmålet det her dreier seg om, er en tilskuddsordning til abortforebyggende tiltak, der avgjørelsesmyndigheten ligger i Sosial- og helsedepartementet. I tråd med utlysningen av midlene er det Helsetilsynet som avgjør innstilling, og Sosial- og helsedepartementet som avgjør søknadene. Det ligger i dette at departementet må gjøre en selvstendig og helhetlig vurdering av søknadene, basert på innstillingen. Avvik fra en innstilling medfører ingen overprøving. Tilskuddsordningen kommer i tillegg til tiltakene i regi av Handlingsplan for forebygging av uønskede svangerskap og abort 1995-98, som følges opp av Helsetilsynet. Ordningen ble opprettet i 1998 ved at bevilgningen på kap. 717 post 70 ble utvidet med 2 mill. kr. Midlene skal gå til organisasjoner og andre som setter i gang og gjennomfører ulike typer abortforebyggende tiltak.

Departementets tildeling for 1998 avviker fra Helsetilsynets innstilling på enkelte punkter: Departementet valgte å avslå en av de søknadene som Helsetilsynet anbefalte å gi tilskudd. Dette gjaldt en kvalitativ undersøkelse, som etter departementets vurdering falt utenfor formålet med tilskuddsordningen. Med utgangspunkt i Helsetilsynets innstilling ville deler av midlene stått ubenyttet. Departementet valgte derfor å tildele midler til ytterligere tre prosjekter:

- et undervisningsopplegg i regi av Norges Kristelige Student- og Skoleungdomslag
- en ressursperm til undervisning i regi av For Livsrett og Menneskeverd
- en TV-dokumentar om uønsket graviditet i regi av Nordisk Film & TV AS

Etter klage ble det også tildelt et mindre beløp til en lokal programserie i Radio Pro Vita Sandefjord.

Dette er prosjekter som tilfredsstillende kravene til prosjekter som kan få tilskudd fra ordningen. Det er viktig å understreke at tilskuddet går til enkeltprosjekter og ikke til drift av organisasjoner.

Departementet har lagt vekt på at prosjektene som får midler fra tilskuddsordningen, skal nå så mange som mulig i målgruppen ungdom og unge voksne. Dette er en stor og lang fra homogen gruppe. Det er derfor nødvendig å ta i bruk ulike strategier og virkemidler for å nå ut til hele bredden av ungdom og unge voksne. I tillegg til ovennevnte organisasjoner gikk midlene bl.a. til prosjekter i regi av kommuner, Medisinernes seksualopplysning, Kvinnefronten og RadiOrakel.

Sylvia Brustad (A): Jeg takker statsråden for svaret, men jeg synes ikke det var noe svar på det jeg spurte om. Jeg er selvfølgelig klar over at statsråden er i sin fulle rett til å overprøve Helsetilsynet, men spørsmålet er om det er klokt. Spørsmålet er om det er klokt å gi støtte til prosjekter under de nevnte organisasjoner som vi vet hvor står i abortkampen, som vi vet er imot abort, som er ekstreme, og som er ytterliggående. En av dem, Pro Vita, har til og med Børre Knudsen som æresmedlem. Ludvig Nessa er også medlem.

Dette er meget følsomme ting, og dette er også meget ekstreme organisasjoner i en meget vanskelig abortdebatt. Dette er organisasjoner som er uenig i den abortloven vi har i dag. Og jeg er fristet til å spørre statsråden om det å gi støtte til denne type prosjekter under disse organisasjonene er å prøve å ta omkamp på den abortloven som det er et bredt flertall bak i dette stortinget, og om ikke statsråden på denne måten også er med på å legge mer stein til byrden for de jentene som fra før har det meget vanskelig.

Statsråd Dagfinn Høybråten: Når det gjelder spørsmålet om overprøving av Helsetilsynet, finner jeg grunn til å minne om at det faktisk ikke er lenge siden representanten Brustad og hennes parti fremmet et Dokument nr. 8-forslag som krevde at Stortinget fikk anledning til å overprøve vurderinger gjort av en arbeidsgruppe under Helsetilsynet. Saken gjaldt retningslinjer for aborterte fostre, så det med overprøving av Helsetilsynet er vel også representanten Brustad rede til når det passer.

Så til tillegsspørsmålet: Er det klokt? Ja, jeg vil stille spørsmålet tilbake: Er det klokt å utelukke grupperinger og organisasjoner – som har et annet syn på dagens abortlov enn flertallet i denne sal – fra å være med på å forebygge aborter hvis de har gode prosjekter? Hvorfor skal deres holdning til abortloven innebære at de skal avskjæres fra å gjøre en innsats når det gjelder forebyggen-

de arbeid? Det synes ikke jeg er klok politikk, og derfor forholder jeg meg til de konkrete prosjekter de søker om, selv om jeg på mange punkter vil være uenig med organisasjonene og uenig i andre tiltak de måtte fremme.

Sylvia Brustad (A): Jeg vil gjerne gjenta det jeg sa i stad, at statsråden selvfølgelig er i sin fulle rett til å overprøve og ta beslutningen i forhold til den type saker, men jeg setter fortsatt spørsmålsteget ved om det er klokt. Jeg mener det er uklokt å gi støtte til den type prosjekter og til den type organisasjoner, særlig når Helsetilsynet, som er den faglige myndigheten på dette området, så klart sier at flere av disse prosjektene er direkte uegnet til å bevisstgjøre ungdom i forhold til det spørsmålet vi her prater om. De sier bl.a. om det prosjektet Livsrett og Menneskeverd søkte om:

«Helsetilsynet tar imidlertid skarp avstand fra den sammenheng forebygging av uønskede svangerskap og abort presenteres i.»

Jeg mener at det selvfølgelig er lov til å gi støtte til de prosjektene en måtte ønske. Jeg mener det er galt, og jeg er sterkt uenig i, at en gir støtte til den type organisasjoner. Jeg mener at det er oppsiktsvekkende at det gjøres på denne måten. Jeg føler vel også – og må få lov til å si det – at Kristelig Folkeparti i denne saken lar sin egen moralistiske og religiøse overbevisning styre mer enn hensynet til de jentene vi her prater om.

Statsråd Dagfinn Høybråten: Jeg vil klart tilbakevise påstander om at det ikke ligger et ekte engasjement for å forebygge uønskede svangerskap og abort bak Kristelig Folkepartis arbeid og bak mitt arbeid på dette området.

Spørsmålet bygger på den urimelige forutsetning at staten ved å gi tilskudd til et tiltak som en organisasjon søker støtte til, blir medansvarlig for alt det andre denne organisasjonen samtidig driver med. Det skulle altså innebære at jeg ved å gi støtte til Kvinnefrontens og RadiOrakels arbeid med abortforebygging skulle måtte forholde meg til og gå god for alt det andre Kvinnefronten og RadiOrakel driver med. Spørsmålet synes jeg faller på sin egen urimelighet. Det er snakk om en vurdering av enkeltprosjekter, og det må vi i saklighetens navn kunne gjøre, uansett hvor de kommer fra, uten å bli trukket til ansvar for hva de organisasjonene som mottar tilskudd, for øvrig driver med.

S p ø r s m å l 27

Inger Stolt-Nielsen (H): Jeg tillater meg å stille helseministeren følgende spørsmål:

«Til tross for at seksuell omgang med barn under 16 år er straffbart, ble det i 1997 foretatt abortinngrep på 173 barn. De organisasjoner som statsråden mot faginstansers råd har innvilget statsstøtte, likestiller abort med barnedrap.

Hvilke konsekvenser mener statsråden det kan få at barn som bærer den psykiske belastning et abortinngrep medfører, i tillegg anklages for barnedrap, og hvordan

tror statsråden at filmen «Eclipse of Reason» vil virke på et barn som selv har gjennomgått et abortinngrep?»

Statsråd Dagfinn Høybråten: Norsk Pro Vita har ikke fått statsstøtte til å gjennomføre en antiabortkampanje med filmen «Eclipse of Reason». Organisasjonen har heller ikke søkt om midler til noen slik kampanje. Pro Vita har imidlertid i 1998 fått et tilskudd på 27 000 kr til et lokalt prosjekt i regi av Radio Pro Vita i Sandefjord. Tilskuddet er bevilget fra tilskuddsordningen til abortforebyggende tiltak som ble opprettet i 1998.

Selv om Sosial- og helsedepartementet har gitt tilskudd til et enkeltprosjekt i regi av Norsk Pro Vita, betyr det selvsagt ikke at en dermed går god for denne organisasjonen eller hele dens virksomhet. Jeg kjenner kun filmen «Eclipse of Reason» fra TV2s nyhetssending 26. januar. Jeg har på bakgrunn av den kjennskap jeg har til filmen, tatt klar avstand fra den typen virkemidler som er benyttet, og mener det ikke er egnet til å forebygge abort.

Det er klart at det er en belastning for barn under 16 år å gjennomgå et abortinngrep, og det er ingen grunn til å legge flere byrder på disse barna. Det er svært viktig å forebygge svangerskap blant de yngste tenåringene. Tenåringsgruppen som helhet er en viktig målgruppe for å forebygge uønskede svangerskap fordi en svært stor del av tenåringsgraviditetene ender i abort. Det har skjedd store endringer både med hensyn til svangerskap og abort blant tenåringer. Statistikken viser at fødsler blant tenåringer i alderen 15 til 19 år er redusert med to tredjedeler fra tidlig på 1970-tallet. Når det gjelder aborttallene, er forekomsten av abort blant tenåringer gått ned med over 20 pst. fra treårsperioden 1979-81 til treårsperioden 1991-93, men etter den tid har forekomsten vært relativt stabil på ca. 16 aborter pr. 1 000 jenter i nevnte aldersgruppe. Tenåringsgruppen er derfor fortsatt en viktig målgruppe i arbeidet for å forebygge uønskede svangerskap og aborter.

Inger Stolt-Nielsen (H): Jeg takker helseministeren for svaret. Jeg syns det gav et veldig godt bilde av at den ansvarliggjøringen som finner sted ved lov om selvbestemt abort, har ført til at ungdom i langt større grad tar ansvar for sin handling. Jeg merket meg også at helseministeren ikke svarte på mitt spørsmål om hvilken innvirkning ulike antiabortforkjemperes metoder har på unge mennesker. Børre Knudsen, som er æresmedlem i Pro Vita, er bevegelsens mest profilerte person. Som abortmotstander opptrer han helst i prestekjole, med kors i den ene hånden og en blodig fosterdukke i den andre. Unge mennesker som kommer i en abortsituasjon, kommer gjerne i sjelenød. Veldig mange vender seg til Gud, prøver det, og finner veien sperret av Børre Knudsen.

Hvilken holdning har helseministeren til at Herrens vilje og andre herrers vilje blandes sammen på den måten som bevegelsen Pro Vita gjør? Jeg gjentar hovedspørsmålet mitt: Hvilken psykisk virkning mener helseministeren disse metodene har på barn som får foretatt abortinngrep?

Statsråd Dagfinn Høybråten: Det er min klare oppfatning – det håper jeg nå en gang for alle kan komme klart fram til alle som er interessert i min holdning i disse spørsmål – at jeg ikke tror på den type virkemidler som den omtalte filmen representerer. Jeg tror tvert imot at det verken tjener den saken som Norsk Pro Vita er opp-tatt av å fremme, eller på noen fornuftig måte kan bidra til å forebygge aborter.

I tillegg til det vil jeg si at jeg tror bruk av den type virkemidler kan være en ytterligere belastning for mennesker som på en eller annen måte er berørt av dette alvorlige spørsmålet. Derfor har jeg tatt klar avstand fra det.

Inger Stolt-Nielsen (H): Jeg takker for helseministerens svar på mitt spørsmål. Jeg syns det var godt å høre at helseministeren tar avstand fra dette. Jeg syns også det var avklarende å høre en Kristelig Folkeparti-statsråd bekrefte at virkemidlene som tas i bruk i abortkampen, er med på å øke byrdene for unge mennesker som selv er berørt av situasjonen, og som utsettes for dette.

Siden helseministeren nå tar avstand fra filmen «Eclipse of Reason», vil han da ta initiativ til at denne filmen forbyes vist i landets skoler? Når den vises i skolesammenheng, er sannsynligheten veldig stor for at den treffer enkelte ungdommer som føler denne filmen som en direkte anklage mot seg selv. Vil helseministeren ta det initiativet?

Statsråd Dagfinn Høybråten: Det ligger i det svaret jeg har gitt, at jeg ikke syns denne filmen er egnet for visning verken i skoleverket eller andre steder, men jeg representerer ikke norsk filmsensur. Jeg vet heller ikke om den på noen måte kan rammes av norsk lovgivning. Det er ikke mitt bord å vurdere det. Men min anbefaling er klar: Dette er ikke et egnet virkemiddel i undervisningen i disse følsomme spørsmål i norsk skole. Det tror jeg også jeg har utdanningsministerens fulle støtte i.

S p ø r s m å l 28

Karita Bekkemellem Orheim (A): Jeg vil få stille følgende spørsmål til helseministeren:

«Norsk Pro Vita har fått statsstøtte til å gjennomføre en antiabortkampanje med et innhold som er mer egnet til å skremme/skade unge jenter enn til å gi dem konstruktiv informasjon om abort. En del av kampanjens innhold er filmen «Eclipse of Reason», «an award winning documentary about women and life & death in the womb».

Kan statsråden forsvare å gi statsstøtte til denne type kampanjer, og mener han at denne kampanjen «er en god anledning til å sette god Kristelig Folkeparti-politikk ut i livet?»

Statsråd Dagfinn Høybråten: Norsk Pro Vita har altså ikke fått statsstøtte til å gjennomføre en antiabortkampanje med filmen «Eclipse of Reason». Organisasjonen har heller ikke søkt om midler til en slik kampanje

eller til visningen av en slik film. Pro Vita har imidlertid i 1998 fått et tilskudd på 27 000 kr til et lokalt prosjekt i regi av Radio Pro Vita i Sandefjord. Tilskuddet er bevilget fra tilskuddsordningen til abortforebyggende tiltak, og jeg viser til hvilke behov det er for å møte målgruppen i arbeidet med å forebygge uønskede svangerskap og aborter med ulike strategier og virkemidler for å nå ut med faktisk informasjon til hele bredden av målgruppen unge voksne og ungdom.

Når Sosial- og helsedepartementet har gitt støtte til et enkeltprosjekt i regi av Norsk Pro Vita, betyr det altså ikke at en går god for denne organisasjonen eller hele dens virksomhet. Ut fra mitt kjennskap til filmen, som jeg kjenner fra media, har jeg, som kjent, tatt klar avstand fra den typen virkemidler som blir benyttet, og jeg mener den er uegnet for formålet. Når det gjelder representantens to spørsmål, er svaret på begge spørsmålene – nei.

Jeg er også skeptisk generelt til kampanjer med negative budskap. Erfaringer fra annet forebyggende arbeid viser at slike virkemidler sjelden er de mest effektive for å nå fram til de grupper man vil møte.

Karita Bekkemellem Orheim (A): Jeg vil takke statsråden for svaret.

Jeg synes statsrådets svar er litt motstridende. Vi ser i dag at antiabortorganisasjonen Pro Vita ønsker å kjøre en offensiv skremselspropagandakampanje rettet mot norsk ungdom mer for å skremme og skape dårlig samvittighet enn for å komme med konstruktiv informasjon og forebygge uønskede svangerskap.

Bør ikke statsråden føle et klart ansvar for å stoppe kampanjen? Jeg kan ikke forstå at helseministeren kan sitte stille og se på at en slik form for snikmoralisering skjer fra ytterliggående, reaksjonære krefter som vil ta alle virkemidler i bruk for å fremme sitt abortsyn. Og jeg vil gjenta spørsmålet fra representanten Stolt-Nielsen: Vil statsråden nekte at denne filmen skal vises i den vide-regående skolen?

Statsråd Dagfinn Høybråten: Jeg går ikke av veien for en debatt om hva som er gode svangerskapsforebyggende og abortforebyggende tiltak. Det har Stortinget hatt debatter om, og det kommer vi sikkert til å ha også i fremtiden. Jeg vil gjerne delta i en dialog med alle i denne sal som er opptatt av å begrense antall uønskede svangerskap og aborter. Her kan vi stå sammen om veldig mye, uavhengig av syn på abortspørsmålet. Men jeg har en klar forventning om at en slik debatt baserer seg på fakta. Og jeg reagerer på forsøk, som jeg har sett, på å gjøre helseministeren ansvarlig for en kampanje han aldri har støttet, ikke er blitt bedt om å støtte og tvert imot har tatt klar avstand fra. Jeg reagerer også på forsøket i debatten på å trekke motivene for mitt engasjement i abortforebyggende og svangerskapsforebyggende tiltak i tvil. Det tjener ikke en sak som det burde være mulig å ha en relativt bred samling omkring.

Jeg er ikke utdanningsminister, men jeg har gitt et klart råd når det gjelder bruken av den konkrete filmen i

forhold til offentlige fremvisninger i det hele tatt, og ungdom og skoleungdom spesielt.

Karita Bekkemellem Orheim (A): Jeg takker statsråden for svaret.

På nyhetene i dag ble vi gjort kjent med en dom fra USA der ekstreme antiabortorganisasjoner måtte fjerne sitt blodige og ekstreme materiell fra Internett. Og jeg må spørre statsråden om hvordan han kan forsvare å gi noen som helst støtte til Pro Vita. Om det er kun 27 000 kr til nærradiostasjon, gir det et signal fra departementets side som jeg mener er uheldig, for det betyr at Pro Vita får formidlet sitt budskap rundt om til landets ungdom. Derfor mener jeg at statsråden, hvis han tar avstand fra denne kampanjen og fra Pro Vita som organisasjon, også burde ta klar avstand fra å gi dem økonomisk støtte, uansett hvor lite beløpet var.

Statsråd Dagfinn Høybråten: Jeg synes det bør være visse grenser for hva en norsk helseminister skal måtte stå til ansvar for, og det innslaget som jeg hørte referert fra i dag tidlig, som gjelder antiabortaktivister i USA, vil jeg ikke måtte stå her og svare for. Jeg tror det bør være klart gjennom det jeg har sagt i mine svar til nå, at jeg ikke er tilhenger av den type virkemidler, og at jeg tar avstand fra dem.

Så til spørsmålet om det er galt signal. Når det kommer en søknad, må den vurderes i forhold til de retningslinjer som gjelder, og om de oppfylles. Jeg kan ikke samtidig bli avkrevd å vurdere alle denne organisasjonens aktiviteter og virksomhet totalt. Det skulle ta seg ut om man f.eks. når man delte ut støtte til barne- og ungdomsorganisasjonene, samtidig skulle stå ansvarlig for alt det barne- og ungdomsorganisasjonene gjorde.

S p ø r s m å l 2 9

Gunhild Øyangen (A): Jeg vil stille følgende spørsmål til helseministeren:

«Fremtredende autoriteter i det kristelige miljø mener homofili kan helbredes.

Mener statsråden at homofili kan helbredes, og i så fall hvilke metoder anser statsråden som aktuelle?»

Statsråd Dagfinn Høybråten: Spørsmålet om helbredelse og behandlingsmetoder for homofili forutsetter at homofili betraktes som en sykdom. Homofili ble fjernet som medisinsk diagnose allerede i 1972. Homofili er derfor ikke en sykdom som det er aktuelt for helsevesenet å helbrede.

I det nye diagnostiske systemet, ICD-10, som ble innført 1. januar 1997, finnes kategorien «psykisk og atferdsmessige forstyrrelser forbundet med seksuell utvikling og legning». Seksuell legning er ikke i seg selv et sykdomstegn, og det skal bare angis dersom seksuell utvikling og legning er problematisk for det enkelte individ. Dette forholder jeg meg til som helseminister.

Gunhild Øyangen (A): Tilbud om helbredelse av homofili og debatten der fremtredende kristelige represen-

tanter tar til orde for dette, oppleves som dypt krenkende. Er helseministeren enig i at det å ikke akseptere homofili i seg selv kan føre til helseskade?

Det er riktig som helseministeren her gjorde klart, at det er flere tiår siden homofili ble avskaffet som diagnose. Vi har forbud mot diskriminering av homofile og lesbiske, og Stortinget har legalisert homofile parforhold på linje med gifte. Hva vil helseministeren gjøre for å få fram disse fakta, slik at vi kan få slutt på denne krenkende virksomheten vi har sett eksempler på?

Statsråd Dagfinn Høybråten: Jeg har fått et prinsipielt spørsmål fra representanten Øyangen, og jeg har gitt et prinsipielt svar på hvordan jeg forholder meg til dette som helseminister. Det er det jeg anser for å være det relevante helsepolitiske spørsmål. Utover dette har ikke jeg for min del behov for å karakterisere andres syn eller andres uttalelser. Jeg tar ansvar for min politikk og mine uttalelser. Andre får ta ansvar for sine.

Generelt vil jeg likevel si at jeg er enig med representanten Øyangen i hennes anliggende når det gjelder behovet for at alle som deltar i den offentlige debatt rundt disse viktige, men følsomme, spørsmål, gjør det ut fra en grunnleggende respekt for de mennesker som på ulike måter er berørt. Derfor bør alle som deltar i den offentlige debatt, tenke på hvordan ordbruk og presentasjonsformer virker på enkeltmennesker som er berørt på en eller annen måte. Det gjelder her som på andre områder i den offentlige debatten.

Gunhild Øyangen (A): Etter mitt syn er det et tankekors og nærmest absurd at vi plager mennesker som kun ønsker å leve ut sin kjærlighet uten å skade andre, mens vi i altfor liten grad fokuserer på overgrep mot barn og kvinner som vi har sett foregår i mange miljøer, også i de såkalte kristelige miljøer, som bl.a. ble vist i programmet «Brennpunkt» i går.

Jeg skulle ønske at helseministeren ville rydde opp, og sammen med sin regjering sette en stopper for den psykiske mobbingen av homofile som visse predikanter bedriver ved sin såkalte helbredelse. Jeg hadde ønsket at helseministeren noe klarere hadde tatt avstand fra uttalelser fra bl.a. Jan-Aage Torp og Per Lønning.

Statsråd Dagfinn Høybråten: Jeg tar til etterretning at representanten Øyangen ønsker at jeg skal opptre med pekefinger i forhold til den offentlige og kirkelige debatten. Jeg ser det altså mest tjenlig for det anliggende jeg var inne på – som jeg tror representanten Øyangen og jeg har felles – at jeg svarer klart og tydelig på hva jeg forholder meg til som helseminister, at jeg bidrar til saklig og skikkelig faktainformasjon på helsevesenets ansvarsområde i denne sammenheng, og at jeg for øvrig oppfordrer til å omtale og presentere standpunkter og vurderinger på denne måten ut fra en respekt for de mennesker som på en eller annen måte er berørt. Det synes jeg er et viktig bidrag til en saklig, faktaorientert debatt, og utover det kan jeg ikke se at jeg som helseminister har noe ansvar.

S p ø r s m å l 30

Karita Bekkemellem Orheim (A): Jeg vil få stille følgende spørsmål til helseministeren:

«I filmen «Eclipse of Reason» som Norsk Pro Vita bruker i sin informasjonskampanje, ser vi hvordan aborterte fostre blir behandlet av helsepersonell i USA. I brosjyremateriell som Norsk Pro Vita står bak, fremsettes blant annet påstander om at hvert tredje aborterte foster allikevel blir født levende, at moren kan være vitne til fostrets dødskamp, og at fostrets skrik vil kunne bli hørt.

Hvordan behandles aborterte fostre ved norske sykehus?»

Statsråd Dagfinn Høybråten: Dersom svangerskapsavbrudd skal utføres, er det viktig både for kvinnen og fostret at dette gjøres på en betryggende og skånsom måte. I St.meld. nr. 16 for 1995-96, Om erfaringer med svangerskapsavbrudd mv, ble ulike metoder for svangerskapsavbrudd omfattende beskrevet.

Det fremgår av meldingen at den vanligste metoden inntil utgangen av 12. svangerskapsuke er at abortinngrepet utføres som et kirurgisk inngrep. Fostret dør under inngrepet. Ved svangerskapsavbrudd etter 12. uke brukes stimulering med medikamenter som fremkaller rieaktivitet i livmoren. Foster og morkake utstøtes av riene. Også ved denne metoden dør fostret under inngrepet. Gynekologer ved norske sykehus bekrefter at dette fremdeles er norsk praksis.

Lov om svangerskapsavbrudd inneholder i § 2 siste ledd bestemmelse om at et svangerskap ikke kan avbrytes etter 18. svangerskapsuke med mindre særlig tungtveiende grunner taler for det. Er det grunn til å anta at fostret er levedyktig, kan tillatelse til svangerskapsavbrudd etter § 2 siste ledd ikke gis.

Den type metode for svangerskapsavbrudd som omtales i Norsk Pro Vitas film, benyttes ikke ved norske sykehus etter 12. uke. Som jeg tidligere har meddelt i svar på spørsmål 27 i dagens spørretime, tar jeg avstand fra den type bruk av bilder i en offentlig kampanje.

Når det gjelder håndtering av aborterte fostre etter svangerskapsavbrudd, vil jeg på bakgrunn av Stortingets behandling av Innst. S. nr. 33 for 1998-99 komme tilbake til Stortinget med forslag til det politiske grunnlaget for slike retningslinjer.

Karita Bekkemellem Orheim (A): Først en kommentar til statsrådets siste svar til meg i stad. Jeg mener ikke at statsråden kan forsvare dommen fra USA, men mitt poeng med å vise til den var nettopp at Pro Vitas film, som jeg har sett, er en svært blodig fremstilling som aldri burde blitt vist. Og hvis helseministeren hadde sett filmen selv, hadde han skjønt mitt poeng, for dette er en meget, meget blodig fremstilling av hva en abort er. I Pro Vitas film blir fosteret regelrett lemlestet, og vi ser en abort av et foster som er 24 uker.

Jeg har enda et spørsmål til statsråden. Når vi i dag har hørt at statsråden tar avstand fra Pro Vita som organisasjon, vil jeg spørre om det medfører riktighet at depar-

tementet ønsker Pro Vita som høringsinstans for et abortregister om senaborter. Medfører dette riktighet? Og hva slags status og faglig tyngde har Pro Vita med hensyn til å være en seriøs høringsinstans for et slikt register?

Statsråd Dagfinn Høybråten: Jeg er glad for denne avklaringen, som innebærer at vi holder oss til norske forhold. Jeg er også glad for at det nå en gang for alle er slått fast at når det gjelder vurderingen av om denne filmen er egnet for offentlig fremvisning, og i det hele tatt i en abortkampanje, er representanten Bekkemellem Orheim og jeg enige om at det er den ikke. Og da regner jeg med at vi er ferdig med det.

Så har jeg tatt avstand fra denne filmen og da også fra kampanjen. Jeg har ikke tatt avstand fra Norsk Pro Vita som organisasjon generelt. Jeg akter å forholde meg til det de kommer med. Det kan faktisk hende at de av og til har noe å bidra med, og i dette tilfellet med det lokale prosjektet i Sandefjord syns jeg altså det.

Når det gjelder spørsmålet om de skal være høringsinstans, kan det godt tenkes at det er saker hvor det kan være berettiget. Jeg er i grunnen for lange og gode lister over høringsinstanser, og ser ikke noe behov for i et demokrati å forsøke å avskjære noen som vil gi uttrykk for sin mening. Det konkrete spørsmålet må jeg få lov å komme tilbake til, for det kan jeg ikke svare på her og nå.

Karita Bekkemellem Orheim (A): Jeg vil til slutt si at helseministeren har et politisk ansvar for det som skjer på dette feltet, og det er følsomt for de fleste. Jeg mener statsråden bør ta på alvor – spesielt i disse verdikommissionstider – at det her er en viss form for – det kan jeg ikke dy meg for å si – snikmoralisering og en forferdeliggjørelse av abort som gjør belastningen for de jentene som av ulike årsaker velger å ta abort, langt større.

Helt til slutt vil jeg be statsråden svare på noe jeg hadde med i mitt hovedspørsmål, men som han unngikk å svare på: Er det en medisinsk riktig framstilling at hvert tredje foster blir født levende, altså at fostret er levende etter et abortinngrep, og at moren kan høre barnet skrike? Medfører dette riktighet?

Statsråd Dagfinn Høybråten: La meg først si at jeg håper at vi etter dette kan føre debatten på grunnlag av de faktiske forhold, og at man ikke forsøker å tillegge meg eller andre ansvaret for noe som en faktisk ikke har forholdt seg til før en er blitt konfrontert med det i offentlighet, og da tatt klar avstand fra det. Jeg mener at det er en ansvarlig holdning jeg dermed har inntatt.

Til det konkrete spørsmålet: jeg mener at jeg svarte nokså klart på det i mitt hovedsvar, nemlig at den praksis vi har ved norske sykehus innebærer et fostret, både før og etter 12. uke, dør under inngrepet. Jeg har fått bekrefte av gynekologer ved norske sykehus at det fortsatt er praksis, slik det ble beskrevet i abortmeldingen.

Presidenten: Spørsmål 31 er besvart tidligere, etter spørsmål 8.

S p ø r s m å l 3 2

Fra representanten Bent Hegna til olje- og energiministeren:

«De siste årene har vi i Norge vært avhengig av kraftimport fra utlandet. Det er vedtatt å legge 3 nye kabler til kontinentet som skal komme i drift fra år 2001 og år 2004. På grunn av EUs eldirektiv er det fra flere hold uttrykt tvil om hvorvidt disse kabelforbindelsene blir realisert.

Hva er statsrådets vurdering av dette, og hva gjøres for å sikre at vi i framtiden ikke får problemer med elforsyningen ved ekstreme værforhold med sterk kulde og lite nedbør?»

S p ø r s m å l 3 3

Fra representanten Bent Hegna til olje- og energiministeren:

«Norge har som målsetting å være selvforsynt med elektrisk kraft. De tre siste årene har vi vært avhengig av import. I fjor importerte vi så mye som 3,6 TWh strøm fra kontinentet. Forbruket vokser år for år mens produksjonen av elkraft ikke økes tilsvarende.

Hva gjør Regjeringen for at vi skal oppnå målsettingen om selvforsyning?»

Presidenten: Disse spørsmålene er utsatt til neste spørretime, da statsråden er bortreist.

S p ø r s m å l 3 4

Fra representanten Laila Kaland til miljøvernministeren:

«Frå fleire hald blir det hevda at oppdrettsanlegg som ligg nær elvar, kan vere ei av årsakene til at villaksstamane har blitt dramatisk reduserte og delvis står i fare for å bli utrydda.

Har Miljøverndepartementet i samarbeid med Fiskeridepartementet og Landbruksdepartementet vurdert denne problemstillinga, og kva konkrete tiltak vil i så fall statsråden gjere for å redde villaksen?»

S p ø r s m å l 3 5

Fra representanten Gunnar Halvorsen til miljøvernministeren:

«Lov om motorisert ferdsel i utmark har i § 5 forbud mot rekreasjonsløyper med unntak av Finnmark og Nord-Troms. Antall snøscootere øker dramatisk, og fra et miljøsynspunkt er en nå kommet til et punkt der alle ville tjene på å fjerne et slikt forbud mot rekreasjonsløyper.

Er statsråden villig til å vurdere og åpne for rekreasjonsløyper under streng kontroll av Miljødepartementet?»

S p ø r s m å l 3 6

Fra representanten Grethe G. Fossum til miljøvernministeren:

«Direktoratet for naturforvaltning har gitt Stor-Elvdal kommune fellingstillatelse på 2 ulver. Som vanlig når det gjelder felling av rovvilt er det så mange restriksjoner både når det gjelder tidspunkt, geografisk område og økonomi at det skal mye til for å felle ulvene.

Hva vil statsråden gjøre for at fellingstillatelsen blir reell, og at fellingstillatelsen ikke blir en snikinnføring av kjerneområde for ulv i østre Hedmark?»

Presidenten: Disse spørsmålene er utsatt til neste spørretime, da statsråden er bortreist.

Spørsmål 37 er allerede besvart.

Dermed er sak nr. 1 ferdigbehandlet.

S a k n r . 2

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat.

Møtet hevet kl. 14.40.
